

Po tridnevni stavki v krovnem podjetju Novolesa le dobili plače — Z zastavitvijo premoženja do likvidnosti — Strokovnjaki svetovne banke v gostih

Po besedah direktorja krovnega podjetja Jakoba Andoljška je neprijetna zagata nastala zaradi stečaja enega os poslovnih partnerjev v USA, kar je še bolj vplivalo na že tako skromni priliv gotovine. Kolikor je to bilo, je bila porabljena za plače v vseh ostalih podjetjih, za krovnno, v katerem je okoli 10 odstotkov vseh zaposlenih, pa je denarja zmanjkalo. Po besedah direktorja Andoljška stavka ni pospešila niti ni zavrila izplačila osebnih dohodkov, saj so bili izplačani v tistem trenutku, ko je bilo

Trenutno je v Novolesu najbolj aktualna priprava na prisilno poravnavo, ki naj bi bila gotova med 20. in 24. januarjem; njen rezultat bo za nadaljnjo

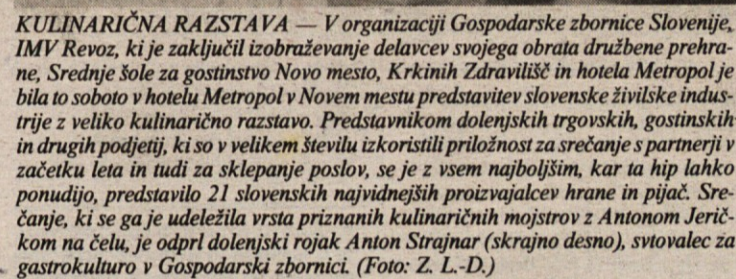
usodo Novolesa gotovo velikega, če ne celo odločilnega pomena. Nič manj pa ni pomembno to, da se ta teden v Novolesu mudi skupina strokovnjakov svetovne banke. Pisana mednarodna družina strokovnjakov je pričela delati v sredo, ostala pa bo tukaj do petka. Od njenih ugotovitev bo odvisno, v koliki meri bodo deležni finančne podpore svetovne banke. Poročali smo že, da je bil Novoles eno redkih jugoslovanskih podjetij in med njimi edino lesno, ki je prišlo po merilih svetovne banke v ožji izbor za tak projekt.

T. J.

BREŽICE — Vse kaže, da se bodo presničile napovedi o skokovitem naraščanju brezposelnih v začetku tega leta. Kar v nekaj podjetjih v občini naraščajo delavci s strahom pričakujejo uverturo z odpovedmi. Med njimi so nekatere iz Gozdnega gospodarstva, Prevoza in Kovinoplasta. Delavce bodo odpuščali v obratu IMV in verjetno še v nekaterih drugih podjetjih. Menda ima preveč zaposlenih tudi v dobovskih in vrtnih, govori pa se tudi o odpuščanju delavcev iz TKI Globoko, vendar na podzvočju ne nimajo podatkov, ker ti delavci niso njihovi člani.

ČRNOMELJ — V organizaciji TV Slovenija — športno uredništvo — bo v ponedeljek, 21. januarja, v kulturnem domu v Črnomlju razglasile najboljše športnike Slovenije v letu 1990. Gostje večera bodo dr. Janez Drnovšek, član predsedstva SFRJ, dr. Dušan Plut, član predsedstva RS Slovenije, prosvetni minister dr. Peter Vencelj in še nekateri drugi. Kot so proglasili že športni novinarji Slovenije, sta bila najboljša lanska športnika smučarka Mateja Svet in strelec Raymond Debevc. Ob tej priložnosti se bo v Črnomlju javno poslovila od smučarica Mojca Dežman, tenisačica Barbara Mulej, nogometaš Robert Englaro in jadralec Jure Šterk pa bodo prejeli posebna priznanja. Sledilo bo bogat kulturni spored.

KRŠKO — Redno mesečno poročilo JE Krško o obratovanju v decembru je v skladu z dejstvom, da je v tem mesecu potekal remont. Tekočinski in plinski izpusti so bili v mejah dovoljenega ali celo precej manjši, segrevanja Save niso merili. Zato pa je bilo precej odpadkov. V decembru so s srednje radioaktivnimi odpadki (NSRAO) napolnili 246 sodov, tako da je sedaj v zasednem skladišču 7.868 sodov.

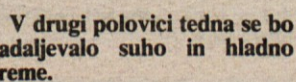

Vendar v kratkem ne bo moč najti dela za vse kanižarske rudarje, ki so odveč — Prestrukturiranje bo uspešno, če bo dovolj denarja — Mnenje V. Breznika

KANIŽARICA — Z letošnjim novim letom so Rudniki rjavega premoga Slovenije postali družbeno podjetje, ki bo sčasoma prešlo v državno s sedežem v Trbovljah, z enim žrjo računom, medtem ko je šest rudnikov, med njimi tudi kanižarski, ki so bili prej tozdi, postalo organizacijske enote. V Kanižarici bo v bodoče najdогоvornejši tehnični vodja rudnika, ki bo imel nadzor nad strokovno ceno. Ostale dejavnosti, kot so gostinstvo, avtoprevoznništvo in morda še katera, pa se bodo osamosvojile in bodo postale profitni centri ali celo družbe z omejeno odgovornostjo. Z novo organizacijo in registracijo je prekinjen tudi stesfaini postopek, v katerem je bil kanižarski rudnik že več kot dva meseca.

Prihodnost kanizarskega rudnika je dogovorjena z vlado: odločili so se za 4. varianto, kar pomeni postopno zapiranje in zmanjšanje proizvodnje od dotedanjih 120 tisoč na 80 tisoč ton letno, ker ni dovolj porabe. Če na zmanjševanje proizvodnje ne bi pristali, bi lahko prišlo do hitre likvidacije rudnika, kar pa nikakor ni zaželeno. Za zmanjšanje letni izkop zadostuje le 258 rudarjev in ne več 380, kolikor jih je bilo do nedav-

KOČEVJE — Stavka, ki smo jo prejšnji teden spremljali v Itasu, se je končala že prejšnji torek, in sicer tako, da se stavkovni odbor, delavski svet in vodstvo podjetja z zunanji dejavniki dogovorili o ugotavljanju nadaljnjih možnosti za uspešno delo podjetja. Z delom nadaljujejo na programih, manjenjen iz za izvoz, medtem ko je šlo približno osemdeset zaposlenih domov na čakanje. Naj vas spomnimo, da je za prihodnji četrtek na sodišču razpisan narok za ugotavljanje upravičenosti uvedbe stečajnega postopka v tem podjetju.

KOČEVJE — Poročali smo že, da je predsednik kočevskega občinskega izvršnega sveta Ladislav Lenassi na zadnji občinski seji napovedal odstop, sedaj pa kaže, da so se razmere, zaradi katerih je o odstopu razmišljal, začele urejati in možno je, da si bo premislil. To smo pri predsedniku Lenassiju zvedeli konec prejšnjega tedna, ko je tudi izjavil, da bo njegova končna odločitev znana na prihodnji seji občinske skupščine. V tokrek zvečer je med drugim o tem razpravljalo tudi predsedstvo občinske skupščine in ga poskusilo odvrniti od odstopa. O rezultatu pogovorov bomo zaradi zaključka redakcije poročali naslednji teden.

SEVNICA — Delavski svet sevniske Lisce je sprejel akt o ustanovitvi podjetja Lاسica v Babušnici. S tem sklepom se je Lاسicina proizvodna enota v tej pobrateni srbski občini organizirala v samostojno podjetje v firmo »Lاسica«. Pravno organizacijsko je to družba z omejeno odgovornostjo, pri kateri imajo Lاسica 60 odstotkov ustanovitvene kapitala, novo podjetje Lاسica pa 40 odstotkov. Lاسica bo sodelovala z Lاسico na osnovi sklenjene dolgoročne proizvodne kooperacije. Ob obvladovanju novega podjetja na osnovi kapitala bo dosedaj način proizvodnega sodelovanja ostal skoraj nespremenjen, pravi eden vodilnih moži v lاسi Franc Ernest. S tako odločitvijo pa so Sevnčani poboheli da bi zaradi nastalih političnih razmer poskusili zaščititi svoje (Lاسico) nemoženje v Srbiji.

Nujni ukrepi v Adrii

NOVO MESTO — Nov veter v sindikalnih vrstah je v marsikaterem podjetju napravil precejšnje zmedo. Delavci, naveličani prejšnje organiziranosti, so na veliko izstopali iz starega sindikata, manj navdušeni pa so se vključevali v nove Svobodne in Neodvisne sindikate. Podobno je tudi v Novomeškem IMV, kjer so poskusili z ustanovitvijo sindikata podjetja, vendar do sedaj še ne dovolj uspešno. Pred vrati pa so težave, katerih bi se moral sindikat lotiti takoj. Napovedana reorganizacija Adrie Caravan posega globoko v delavske vrste.

Prejšnji teden so se predstavniki različnih sindikatov v IMV sestali in se dogovorili za ustanovitev nekakšne sindikalne konfederacije, ki naj bi na zunanjo enotno zastopala interese delavcev. Predsednik svobodnih sindikatov v Adriji Zvone Pavlin pravi, da je iz te delniške družbe v njegovi sindikalni organizaciji kar 74 odstotkov vseh zaposlenih. Sindikalni predstavniki iz Adriinih obratov so se prejšnji tork s sestali z vodstvom podjetja in se seznanili z vsebino sanacijskega plana, ki predvideva med drugim tudi zmanjšanje števila zaposlenih za nekaj več kot 400 delavcev.

»Načrt predvideva ostrejšje ukrepe, kot smo jih pričakovali, seveda pa smo se zavedali, da do ukrepov mora priti, če nečemo, da bomo nekega dne vsi brez dela. Ko smo o tem razpravljali z vodstvom podjetja, smo se dogovorili, naj bi breme zmanjšanja nosile enakomerno vse kategorije zaposlenih, ne samo proizvodni delavci. Zlasti to velja za Novo mesto, kjer naj bi se število zaposlenih zmanjšalo za 240 oseb,« pravi sindikalni vodja Zvone Pavlin.

Kar zadeva zmanjšanje števila zaposlenih, sedaj vodje obratov sestavljajo spiske, ki naj bi bili končani do 22. januarja, dan pozneje pa bi jih pregledal sindikat skupno z vodstvom podjetja. Za prej pa tudi pri končni selekciji naj bi upoštevali vsa merila iz kolektivne pogodbe. Tako izbrani delanci naj bi odšli na šestmesečno čakanje s pripadajočim nadomestilom, če pa se v tem času v IMV ne bi ponudila priložnost za delo.

● »Vsi predstavniki sindikatov iz obratov, ki smo bili na sestanku pri direktorju Poschcharju, smo menili, da je program dobro zastavljen, posebej glede na sedanje splošno gospodarsko stanje, seveda pa ga bo treba dosledno tudi izpeljati. Menimo celo, da je že marsikaj zamujenega in da bi morale odgovorne službe stvar pokreniti že veliko prej.« pravi Zvone Pavlin, ki poleg zaupanja v program izraža tudi zaupanje v novega direktorja, saj so mu glede na to, da je bil prej dvajset let vodja zastopstva v Franciji, razmere v Adrii pa tudi na evropskem trgu dobro poznane.

pa na Zavod za zaposlovanje. Govorice, da so taki sezname že sestavljeni in da je na njih precej večje število delavcev, so torej iz trte izvite. T. JAKŠE

● Po Unescovih študijah je poldrugi odstotek narodnega dohodka za kulturo tisti minimum, ki narodu omogoči, da ne poneumi. Pri nas je ta odstotek trikrat manjši. (J. Zlobec)

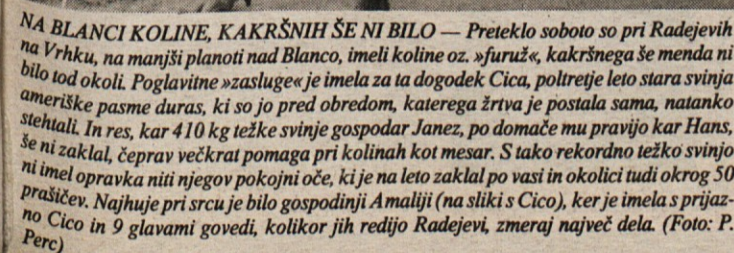
Pomembni člani v kočevski verigi pokajo. Itas, Zidar, Tekstilarna in še nekatera podjetja so tik pred stečajem, že tako velikemu številu brezposelnih pa se bodo pridružili novi. To zbujta skrb, nezaupanje in nejevoljo, kar se rado kanalizira v množične izbruh nezadovoljstva ali splošno stavko, o kateri se te dni v Kočevju že odkrito pogovarjajo. Kot nekakšna grožnja visi nad napovedanimi pogovori predstavnikov kočevskega gospodarstva s predstavniki občine in republike, ki naj bi bili te dni, kot se govori, v Šešljevem domu. Govorice tudi pravijo, naj bi bil na ploščadi pred domom, če govori ne bi bili uspešni, velik miting kot nekakšen uvod v generalni štrajk, s katerim naj bi končno izsilili rešitev.

Vse lepo in prav, če bi lahko tudi pri nas, scenarij je namreč poznan iz nekaterih južnih republik, na ta način izsilili plače in socialni mir. Toda sedaj je znano, iz katere blagajne se je ta mišljavačevalo. Takih blagajni pri nas ni. Tudi zaradi podobnih posegov drugod. S podobnimi metodami si bomo samo zapravili še malo tistega, kar nam je ostalo. To pa bo še kako potrebno za socialno pomoč tistim, ki bodo začasno odstranjeni iz delovnega kolesja in za zagon tistih dejavnosti, ki bodo znova zagotovile delovna mesta. Vidimo jih v ustanavljanju novih zasebnih in družbenih podjetij in delavnic ter v oživitvi nekdanj zaprtih prostorov kočevske občine. Zamujeno, to je zamenjavo nesposobnih vodstev, ki so nas v to pripeljala, pa bo, žal, skoraj nemogoče nadomestiti.

J. PRIMC

POCENI KORUZA IZ AMERIJE —
Sevniška kmečka zadruža je prijetno pre-
senetila svoje kooperante z nabavo 150
ton koruze v zrnu iz ZDA in 250 ton ječ-
mena iz Avstrije. Zaradi privlačne cene
(kuruza je bila po 3 din, ječmen pa od 2,30
do 2,60 din za kilogram) so bile pretekle
soboto pred sevnškim Kmetijskim oskr-
bovalnim centrom take vrste traktorjev s
prikolicami kot ob kakšni stavki kmetov
na Zahodu. Precej koruze in ječmena so
prodali tudi v Trzinu in Šenjanžu, da ni
bilo treba kmetom na zamudno pot v Sev-
nico, nekaj pa so je prihranili za »zamud-
nike« še ta teden. Na kpliti: kmet Alojz
Klenovšek s Podvrha je kupil ton koruze
in je bil zadovoljen tudi s kakovostjo kuru-
ze, ne le z nadvse ugodno ceno. (Foto: P.
Perc)

MOKRONOG — V tukajšnjem obratu ljubljanske Zmago so ustavili proizvodnjo in po nekaterih informacijah naj bi se v januarju uvedli uraden stečajni postopek. Kaj se bo zgodilo s približno 40 zaposlenimi, ki so delali v mokronški Zmgi, ni znano, najbrž pa se jih bo večina zatekla na borzo dela. Na sedežu podjetja v Ljubljani so zanimali govorice, po katerih naj bi Zmagini mokronški obrat nekemu prodali.

na 3. strani:

- **V vsakem primeru bo zmagal Pirova**

na 4. strani:

- **Se podjetništvu obeta nov zagon?**

na 5. strani:

- **Smisel graditi vojaške objekte**

na 6. strani:

- **Iztrajnika po preklicu iz Srbije**

na 7. strani:

- **Zloglasni člen zakona ne straši več**

na 8. strani:

- **Novinarji Dolenjskega lista komentirajo**

na 10. strani:

- **Gremo v sistem ukrivljenih hrbtov**

na 11. strani:

- **In zdaj kriva še ti, elektrika?**

Pravi obraz Gorbačova

Kamera je spremljala sovjetski tank, ki je živčno iskal cilje za svojo topovsko cev med razjarjeno goroko množico pred zasledeno litovsko televizijo v Vilniusu. snemalec se je sprehodil po razgaljenem telesu ubitega demonstranta. In bilo je dovolj, da mi, navadni ljudje tega sveta, ne verjamemo več Mihailu Gorbačovu. Sovjetski predsednik si z izjavo, da je za vojaško akcijo zvedel šele kasneje, s svojih rok ni spral krvi trinajstih od sovjetskih vojakov ubitih Litovcev. Celo več, taka izjava pokaže vso bedo njegovega položaja v okviru komunističnega cesarstva, ki razpada. Gorbačov je predsednik z največjimi pooblastili na svetu in vendar si nek polkovnikček dovolil na svojo roko streljati v množico. Njegovo samovoljo mu je vnaprejšnjim dovolil ravno nevedni prezident, ko je pristal, da vojaki lahko uporabijo orožje, če so v nevarnosti, kar praktično pomeni, da se lahko Litovci loti vsak užitni sovjetski kaplar. Se huje pa je seveda, če je Mihail Gorbačov tragedijo omogočil z ukazom ali tihim pristankom.

Trinajst mrtvih Litovcev v Vilniusu je tragedija, vendar dragocena izkušnja. Z njo sta Gorbačov in Sovjet-

ska zveza pokazala, da jima ni do drugega kot do ohranitve imperija. Nezaslepljeni analitiki lahko ugotovi, da češarkoli se je doslej lotil sovjetski predsednik, vse je bilo v funkciji tega cilja. Zaradi embaleže, ki je spremljala ta prizadevanja (na primer svetovni mir, človekove pravice itd.), je Gorbačov postal najbolj priljubljeni politik na planetu in dobitnik Nobelove nagrade.

Gorbačov je res veliko naredil za popuščanje napetosti med ZDA in svojo državo, vendar je bilo to predvsem v korist Sovjetske zveze. Ruski medved zaradi erozije na moralnem, ideološkem in gospodarskem področju ni mogel več slediti oboroževalni tekmi, predvsem astronomsko dragi vojni zvezd. Kaj je storil? Pristal je na predah, kar je godilo tudi ZDA. S tem je Gorbačov podaljšal življenje ruskega cesarstva. Brežnjev tega gotovo nikoli ne bi storil, Sovjetska zveza bi se še prej izčrpala v vojaških in kolonialnih stroških. In vendar si kljub taki za svet ugodni posledici ni mogel niti hipotetično zamisliti, da bi se ameriški predsednik kdaj objemal s kakšnim Brežnjevem. Ali pa države Vzhodne Evrope.

Res je, da jim je Gorbačov dovolil oditi na svoje. Toda kdaj je to storil? Potem ko je SZ te države dobesedno okupirala, jim vsilila komunistično ideologijo in neučinkovit gospodarski model. Skratka, potem ko jih je uničila in se je pokazalo, da bi bilo tamkajšnje vzdrževanje miru in reda za vsako ceno za cesarstvo predrago ali celo nevarno. Svet pa je o Gorbačovu govoril kot o velikem dobrotniku. In če rečemo, da Saddam Husein zasedbo Kuvaite nesramno izsiljuje pol sveta, kaj naj rečemo šele za Mihaila Gorbačova, ki izsiljuje ves svet. In to ne z močjo, ampak s slabostjo svoje države, ki bi v primeru razpada in s tem nenadzorano nad atomskim orožjem lahko sprožila spopad planetarnih razsežnosti. Gorbačov bi pravzaprav morali dodeliti Nobelovo nagrado za ekonomijo, tako genialno je vnovil vse sedanje in bodoče šibkosti svoje orjaške države. In to ob svoji slutnji in tuji vednosti, da je razpad Sovjetske zveze samo vprašanje časa in načina.

Skratka, vse več je ljudi, ki spoznava pravi obraz sovjetskega prezidenta. Morda ga prav zaradi tega ne bomo imeli več priložnost dolgo spremljati. Z njim, še bolj pa brez njega, bo postalo jasno, da je edina resna nevarnost za svetovni mir na smrti ranjeni sovjetski imperij in od njegovih krikov prebujajoča se Kitajska, kjer se bo zgodba ponovila na poševnooki način.

M. BAUER

Težave večje, tržišče pa tudi

Revozu letos desetino jugoslovanskega avtomobilskega trga — Optimizem glede sedanjih zapletov — Renaultova vrata na Vzhod? — Nove cene avtomobilov

NOVO MESTO — Delniška družba Revoz, ki je bila 13. septembra registrirana na sodišču in 5. decembra dokončno z imenovanjem skupščine in upravnega odbora kot dveh najvažnejših upravnih organov delniške družbe potrjena v Parizu, je s sedanjo dnevno proizvodnjo 310 vozil na dan postala pomemben dejavnik na jugoslovanskem avtomobilskem trgu. S proizvodnih trakov pride sedaj vsak delovni dan 135 vozil R4, ki jih bodo, kot pravijo v Revozu, izdelovali, dokler bo trajalo zanimanje, ter 175 vozil R5.

Za lansko leto je znašala skupna letna količina izdelanih avtomobilov 67.964, letos pa jih naneravajo izdelati 75.900, in sicer naj bi se število katre zmanjšalo od lani izdelanih 38.900 na 26.900, R 5 pa od lanskih 29.300 povečalo na 49.000. Od načrtovane proizvodnje je pretežni del še vedno namenjen izvozu (20.400 R4 in 38.000 R5), vendar se povečuje tudi število avtomobilov, namenjenih domačemu trgu, tako iz lastne proizvodnje, zlasti pa pogodbeno uvoženih, katerih količina naj bi bila letos precej večja kot lanska (lani 3.500 vozil, letos 6.000). Pri tem je treba povedati, da je na jugoslovanskem

Enopartijski monopol in enoumje je največ škodo naredilo ravno partiji. (Kučan)

Predsednik Rous noče poračuna

Tako se delajo prave politične točke

MARIBOR — Mariborski predsednik občinske vlade Anton Rous ima pravzaprav srečo; vedno se v okoliških občinah zgodi nekaj, kar njegove someščane prepričuje, da ga le ni treba samo kritizirati. Posamezne njegove izjave in ravnanja resda občasno izkazujejo pikre pripombe in začudenje, a ima očitno več političnega takta kot nekateri njegovi kolegi na istem položaju. Smetarji in drugimi mestnimi službami se ne prepira, kot počne ljubljanski vladni šef; v strankarske zdrabe se ne spušta, vedo, da je nekatere občinske predsednike izvršnih svetov v drugih concih Slovenije to že odneslo in trudi se, da bi bil z novinarji in dobrih odnosih, zavvedajo se blagodejnih učinkov za svoj image, češar nekateri njegovi kolegi — v svojo škodo — še niso domoueli.

Njegov rating se je v zadnjem času dvignil še po zaslugi dveh dogodkov, ki sta na štajerskem koncu

dvignili veliko prahu. Niti v enega ni bil neposredno vpleten, v enega pa tudi samo posredno in brez svoje vednosti. Najprej se je pred nekaj tedni razkrilo, da je predsednik pujske občinske vlade svoj program dela kratko malo prepisal od Rousa, kar je še toliko bolj čudno, ker Rousov program v Mariboru ni naletel na navdušene odmeve, prej na zadržke in dvome. Ergo: morebiti pa program sploh ni bil tako slab, če ga celo Ptujčani, že od nekdaj precej nasršeni do svojega velikega mestnega sosa, posnemajo.

Druga afera, ki je vodilnim mariborskim funkcionarjem in v prvi vrsti prav Rousu pomagala utrditi podobo »poštenih in pravičnih«, je zgodba o poračunih občinskih funkcionarjev v sosednji Slovenski Bistrici. Ti so s predsednikom izvršnega sveta na čelu tik pred novim letom izplačali od 55 do 77 tisočakov »razlike« do plač, ki jim jih je omogočal republiški zakon. Ko je Večer prvi objavil to novico, se je kajpada sprožil pravi val obožbo na račun teh novoizvojenih politikov, ki so malo predtem — da bi bila mera polna — zavrnili zahtevo po višjih osebnih dohodkih, češ da je proračun prazen. Zgovoren je bil komentar enega od dobitnikov bogate nagrade na minulo delo: »Nori bi bili, če ne bi vzeli, kar nam je zakon dovolil vzeti.« Volivci in občinski Demos, ki je vlado sestavil, so seveda mislili drugače: nori bi bili, če bi dovolili, da nam takšni ljudje še naprej vodijo občinsko politiko. In občinski izvršni svet je padel.

Logično vprašanje je bilo, ali si tudi mariborski funkcionarji niso vzeli, kar jim je ponudil zakon. Rous in ostali so lahko z mirno vestjo sporočili Mariborčanom: niti pomislili nismo na to. Predsednik je v svojem slogu še dodal, da je njegov osebni dohodek 23 tisočakov in da se mu »to zdi dovolj«. Tako se delajo politične točke.

MILAN PREDAN

le, pravi direktor Revoza Pavle Noč, »prepričani pa smo, da ne eni ne drugi ukrepi ne morejo postati trajni in da se bodo stvari prej ali slej normalizirale. Računamo seveda, da bodo razmere na trgu določeno obdobje motene in se bomo temu primerno organizirali. Na hrvaškem trgu smo lani prodali okoli 4.500 vozil. Računamo da bo trg sedaj nekoliko upadel, vendar ne za dolgo.«

Na srbskem tržišču do novega leta prodajalci avtomobilov niso zaznali posebnih motenj, zato pa so dobivali tisti, ki imajo tam poslovne prostore, visoke dodatne obremenitve, katerih pa v Revozu, tako kot v večini slovenskih podjetij, doslej niso poravnali. Kako se bo zadeva razpleta, bo pokazal čas, dobava novih avtomobilov pa se zaradi zavarovanja plačila v glavnem izvaja po izvršenem prilivu plačila in s predajo kupcu izven sporne republike.

Po besedah direktorja Noča postaja Revoz za francoski Renault zelo pon

• Tudi Revoz je te dni podražil vozila iz lastnega in uvoznega programa ter rezervne dele. Tako je R4 dražji za 20, R5 za 21,8, uvozni program Renault za 24, rezervni deli pa za 22 odstotkov. Maloprodajna cena katere je sedaj 106.449, R5 campus s tremi vrati 143.739, s petimi vrati 151.159, cilo RL pa stane 230.072 din.

membrna izpostava za tržni prodor na vzhod Evrope, zlasti sedaj, ko je v pogovori s češko Škodo zmagal Volkswagen. Da Renault v tem pogledu resno računa na Revoz, pove tudi dejstvo, da so o tem že tekli okvirni razgovori, s tem namenom pa bosta Novo mesto in Revoz konec meseca obiskala dva visoka Renaultova poslovneža.

T. JAKŠE

Žumberški golosek drugače

Novomeški gozdarji so v Žumberku sekali za GG Karlovac — Ne gre za golosek in ni nevarnosti erozije

NOVO MESTO — V zvezi s članom »Golosek razburil Žumberak«, objavljenim v zadnji lanki številki našega časopisa, smo se za pojasnitev in osvetlitev te zadeve obrnili na Gozdno gospodarstvo Novo mesto oziroma na direktorja tega podjetja inž. Toneta Šepca.

Sekanje novomeških gozdarjev v gozdnem predelu Sušica v žumberškem delu Gorjanec na Hrvaškem je precej razburilo prebivalce tega dela Žumberka in marsikdo vali krivdo za vse to na Gozdno gospodarstvo Novo mesto, češ da zaradi moratorija na sečnjo v Sloveniji sedaj novomeški gozdarji nebrzdno in na golo sekajo v Žumberku. Vendar so stvari precej drugače.

»Posredno je za to, da so naši delavci sekali v Žumberku, res kriv moratorij,« pravi direktor inž. Šepec. »Zaradi moratorija se je precej zmanjšal obseg del na našem območju, zato je novomeško Gozdno gospodarstvo iskalo delo tudi drugje. Tako je kakih 15 naših delavcev tri mece delalo v Nemčiji, delo smo dobili tudi na območju GG Kočevje ter v sosednji Hrvaški, na območju GG Karlovac, v Žumberku v gozdnem predelu Sušica,« je povedal inž. Šepec. »Tu smo prevzeli celotno sečnjo, spravilo,

Terme bi potrebovale 47 mio DEM

Letos nov bazen, dvorana in del igrišča za golf na Mokricah

ČATEŽ OBSAVI — V Termah Čatež so z zadolžitvijo zaključili minulo leto, saj so finančno izredno uspešno poslovali in s 363 tisoč nočitvami izpolnili tudi zahtevane cilje. Imeli so 11-odstotno rast nočitev, pri čemer jih je obiskalo manj nemških, avstrijskih, švedskih in izraelskih turistov pa veliko več italijanskih. Direktor Borut Mokrovič je na predstavitvi lanskega poslovanja in letošnjih investicij primerjal odstotek dobička celo z zahodnoevropskimi podjetji.

Po oceni vodstva so Terme na lestvici najuspešnejših turističnih krajev v Sloveniji, kjer jim je za leto 1989 pripadlo 6. mesto; v preteklem letu so napredovali še najmanj za eno mesto. Seveda se že tri leta trudijo izboljšati kakovost svojih storitev in namesto množičnega turizma uvesti visoki turizem. V minulemu letu jim je končno uspelo dokončati ureditveni načrt, ki je temeljni koncept njihovega razvoja. Zajema nove hotele visoke kategorije, obstoječe zdraviliške

• Celotni naložbeni načrti Term Čatež so ocenjeni na 47 milijonov DEM. Prve korake, bazen in športno dvorano bodo napravili z lastnimi sredstvi, za ostalo bodo potrebovali sovlagatelje. Razpisali bodo prodajo delnic, vendar na domače delavce ne morejo veliko računati. Zunanega kapitala se ne bodo branili, kljub vsemu pa so trdno odločeni, da morajo biti pri vseh vlaganjih sami udeleženi z 51 odstotki, saj nočejo, da bi ljudje, ki tu živijo, postali hlapi.

zmogljivosti, center za šport in preventivno zdravljenje, kamp s turističnim naseljem in športno-rekreacijski sklop ob jezeru.

4. januarja letos so Terme podpisale pogodbo za izgradnjo zunanjega bazena s 1700 kv. metri vodne površine, ki bo nepravilne oblike in razgiban s slapovi in tobogani. Vrednost naložbe bo 29 milijonov dinarjev, pri čemer bo tretjina namenjena samo bazenski tehniki. Po pogodbi naj bi se dela na bazenu končala do konca maja, hkrati pa bodo sanirali še štiri že obstoječe bazene, uredili filtriranje, podzemne napeljevalne in uredili okolico. Naložbo bodo zmogli sami.

V drugi polovici tega leta bodo začeli graditi tudi športno dvorano, ki naj bi jo z lastnimi sredstvi dokončali do konca leta. Dvorana s tremi teniškim igriščem, prostori za body building in squash bo samo prvi objekt zamišljenega Fitness centra, ki naj bi se ji ob primernih sovlagateljih in kreditih pridružili še pokriti bazeni z masažami, kdaj pozneje pa še hotel s 400 ležišči.

Terme imajo načrte tudi s kompleksom Mokric, za katerega so jim tuji strokovnjaki pripravili projekt za golf igrišče z 18 luknjami in za adaptacijo kašč v depandanso hotela s klubskimi prostori v prtiličju. V lanskem letu so dokupili manjkajoča zemljišča, v kratkem pa pričakujejo gradbeno dovoljenje. Do jeseni naj bi dokončali trening igrišče in prvih 9 lukenj za golf, o finančnem pokritju naložbe pa se še dogovarjajo s tremi delničarji.

B. DUŠIČ

• Edine vizije, s katerimi je mogoče delati državo, so divizije. (B. M. Zupančič)

• Koliko generacij bo preteklo, preden bo povprečni Slovenec sposoben prekiniti sedanjí hipnotični učinek televizije! (B. M. Zupančič)

prevoz in prodajo lesa v skupni količini okoli 3.500 kubikov. Dela, ki smo jih prevzeli, so bila načrtovana in odkazana od strokovnih delavcev GG Karlovac. Delno gre za redčenje, delno pa za končni posek pomlajenih gozdnih površin, vsega skupaj pa je okoli 10 hektarov.

Novomeški gozdarji poudarjajo, da so v tem primeru samo izvajalci del in so vsa dela opravili v okviru gospodarskega načrta in po strokovnem odkazilu GG Karlovac. Kot izvajalci del pa se ne spuščajo v strokovne odločitve v zvezi z gospodarjenjem z gozdovi v sosednji republiki. »Povedati je treba še, da v Sušici ne gre za golosek, ampak za končni posek zrelega gozda, saj je gozd pomlajen in se bo po naravnih poti sam od sebe obnovil, prav tako ni nobene nevarnosti erozije. Ta posek tudi ne more nič vplivati na zajetje pitne vode pri Rajakovcih, saj je zajetje višje v Gorjanjih in leži v drugi dolini. Naj na koncu povem še, da je sečnja končana, nista pa še v celoti izvršena spravilo lesa in odvoz in ni še vzpostavljen gozdni red,« je končal direktor Šepec.

A. B.

Naša anketa

Revščina bo še večja

Ob koncu leta se je Markovičev milni mehurček napredujoče jugoslovanske ekonomije in konvertibilnega dinarja razpočil. Premier je pristal na nekaj manj kot 30-odstotno znižanje vrednosti jugoslovanske valute, zlasti še v Sloveniji in predvsem izvozniki prisegajo, da bi moralo biti to razvrednotenje vsaj okrog 110-odstotno. Hkrati z devalvacijo in najrazličnejšimi cenami, ki so že pred meseci začele plesati z novo poskočnostjo, je prišla zamrzitev plač, tako jugoslovanska kot slovenska. Slednja je še strožja od prve, čeprav najodgovornejši predstavniki republiške vlade to zanikajo. Kot da je vse ljudstvo nepismeno! Sicer pa je polovica vseh delavcev v Sloveniji zaposlena v podjetjih, ki se jim v prihodnosti slabo piše, njihovim direktorjem oz. vodilnim štabom pa že zdaj ne uspe ukvarjati se praktično z ničemer, razen s tem, kako spraviti skupaj denar za naslednjo plačo, pri čemer so rezultati zelo različni. Sedanja slovenska vlada, ki je res podedovala zelo slabe razmere, se z urejanjem razmer ne more pohvaliti. »Rdeči« direktorji, četudi sposobni, odhajajo eden za drugim, v glavnem iz »osebnih razlogov«; vlada interverira malo tu, malo tam; s pomočjo parlamenta tanjša led pod nogami brezposelnih in zaposlenih in sploh velike večine svojega ljudstva; še zdaj pa nima resnega razvojnega, zaposlitvenega, socialnega, jugoslovansko-izhodnega in še kakšnega nujno potrebne programa. Tragedija je, da se mnogim, nič krivim, začena zastavljata dilema: krasti ali crkniti.

LADO LENASSI, predsednik izvršnega sveta občine Kočevje: »Omejitev me motijo, a se da živeti povsod, kjer pametno gospodarimo. V težavah so predvsem tisti, ki so v preteklosti delili več, kot bi glede na svoje rezultate lahko. So tudi primeri, da so ponekod štrajkali, čeprav so imeli visoke ali najvišje plače, danes pa so zato v velikih težavah. Zaradi takih so potrebne omejitve. Bolje pa bi bilo, da bi znali take izločiti, da ne bi bili prizadeti tudi dobri gospodarji.«

FRANC MIHIČ, podpredsednik občinske skupščine Ribnica: »O napovedi slovenske vlade, da bo omejevala plače in ostalo družbeno porabo, mislim, da je poštena. Za naš napredek je odločilnega pomena, da se naučimo porabiti toliko, kolikor smo sposobni ustvariti. Slovenci smo dokazali, da smo se pripravljali odrekli porabi neustvarjenega. Država in družba pa naj razvijata socialne programe za najbolj prizadete, kot to počne ves razviti svet.«

VINKO MATKO, tiskar, zaposlen pri zasebniku, Novo mesto: »Mislim, da naj podjetje, ki na trgu dobro stoji, ki ima dobre izdelke in ki jih dobro prodaja, izplačuje osebnih dohodkov po svoji volji, ne da bi ga država pri tem preveč omejevala. To za dobrega delavca ni stimulativno. Razumem, da so omejitve potrebne tam, kjer poslujejo z izgubo in hočejo pojesti lastno substanco. Mislim tudi, da bi morali enkrat za vselej postaviti ločnico med socialno in gospodarstvom.«

JOŽICA KUCHAR, gospodinja iz Brežic: »Prepričana sem, da bodo po razvrednotenju dinarja cene skokovito rastle, plače pa seveda ne. Zato bo treba še bolj delati in ne pozabljati na zemljo. Zdi se mi, da se vračajo časi, ko smo bili še otroci, čeprav smo mislili, da tako kot včasih ne more biti nikoli več. Sama sem pustila službo zaradi zemlje in se preživljam z njo, ne vem pa, kako bo še, saj se nam obetajo obdavčenja na vseh področjih.«

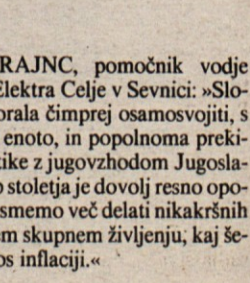
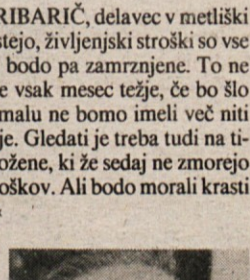
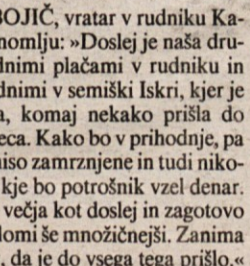
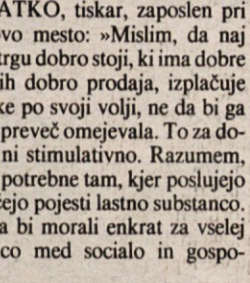
RUDOLF BOJIČ, vratar v rudniku Kanizarica pri Črnomlju: »Doslej je naša družina sicer rednimi plačami v rudniku in precej manj rednimi v semiški Iskri, kjer je zaposlena žena, komaj nekako prišla do meseca do meseca. Kako bo v prihodnje, pa ne vem. Cene niso zamrznjene in tudi nikar ne zanima, kje bo potrošnik vzel denar. Revščina bo še večja kot doslej in zagotovo bodo kraje in vlogi še množičnejši. Zanima me, kdo je kriv, da je do vsega tega prišlo.«

SLAVKO ŽNIDARŠIČ, upokojenec iz Mokronoga: »Že pred uradno devalvacijo je vse kazalo, da devalvacija bo. Ta ukrep je bil z gospodarskega vidika nujnost. Posledica devalvacije pa je znižanje standarda. Praktičen primer je zamrzitev plač, ki ne more rešiti gospodarstva, ljudje pa se bodo težko preživljali. Varčevali naj bi raje pri prerazkošni državi pa pri vojski. Pri državljani večina ni več kaj vzeti.«

JANEZ KRAJNC, pomočnik vodje nadzornišva Elektra Celje v Sevnici: »Slovenija bi se morala čimprej osamosvojiti, s svojo denarno enoto, in popolnoma prekiniti politične stike z jugovzhodno Jugoslavijo. Srbski pot stoletja je dovolj resno opozorilo, da si ne smemo več delati nikakršnih utvar o kakšnem skupnem življenju, kaj šele, da bi bili kos inflaciji.«

kmetijstvo

NOVO KRMILO

NOVO MESTO — V tovarni krmil, ki jo ima M-Kmetijska zadruga Krka v Brsljinu, so začeli za piščance brojljerje izdelovati krmilo, imenovano BRO-D. Krmilo se meša s koruso, in sicer naj bi bil delež obeh sestavin piče enak. Kot so izračunali, se porabi do starosti sedem tednov 1,7 kg omejenega krmila na piščanca. Krmilo, ki ga tovarna pakira v 10- in 25-kilogramske vreče, je primerno za pitanje piščancev brojljerjev od 3. tedna starosti naprej. Posebnega režima prehrane razen omejenega pravilnega odmerka ni, pomembno je le, da imajo piščanci dovolj sveže vode.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Tone Gracar je mnogim gospodinjam dobro poznan, saj je med branjavkami večkrat edini možki. Prodaja jabolka, korenje in druge sezonske stvari. Vsak ponedeljek in petek pride v Novo mesto z Mirne. V zadnjem času, ko je na pohodu gripa in prehladi, je še posebej zanimiv s svojimi domačimi čajnimi mešanicami, ki jih že desetletja pripravlja skupaj s svojo družino in vnuki. »Doma živimo z naravo. Naši izleti se vedno končajo na košenicah in v gozdovih. Nabiramo vse zdravilne rastline, od žajblja, materine dušice, melise, mete, bezga, koruznih laskov in tavžentrože do glloga in drugega. V zimskem času, ko je vse lepo suho, pa ponudimo takole zapakirano v vrečici,« nam je pokazal Tone. Takšna vrečica stane 30 din. Ostale cene na tržnici: šopek teloha 15 din, lonček smetane 40 din, sirček 50 din, endivja 25 din, merica motovilca 20 din, domači ocvirki 60 din, jajca 30 din, šopek petršilja 40 din, domači sir 100 din...

Sejmišča

• **SEJMIŠČE V BREŽICAH** — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 238 prašičev, starih do 3 mesece, in 45 starejših. Prvi, ki so jih prodali 163, so veljali 30 din kilogram žive teže. Drugi, od katerih jih je menjalo lastnika 12, so stali 22 do 30 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Luči ni prosil le Goethe

Obrezovanje je najtežje in najbolj odgovorno delo pri vzgoji in oskrbovanju sadnjega drevja. Z njim uravnava sadjar razmerje med rastjo in rodnostjo; uspeh je odvisen od znanja, spretnosti in vestnosti. Tako je v knjigi Obnova naših sadovnjakov pred desetletji zapisal dr. France Adamič. Tedaj fiziologija rezi sednega drevja še ni bila raziskana tako, kot je danes, načela o tem delu so temeljila na praktičnih izkušnjah dolgoletne sadjarske tradicije, ki so jo pri nas gajili predvsem duhovniki in učitelji. Že dolgo velja pravilo, da mora biti drevesna krošnja redka, odprta in zračna, vsaka veja pa mora imeti v njej določen prostor. To je najpomembnejši cilj obrezovanja, ki so ga znanstveno utemeljili s proučevanjem fotosinteze, edinega in najcenejšega načina pretvarjanja sončne energije v energijo, ki jo za svoj obstoj potrebujejo človek, živali in večina rastlin. Največji učinek ima fotosinteza, če pade svetloba direktno na rastlinske liste, v katerih je klorofil. Če dobi list samo polovico direktne svetlobe, se fotosinteza za toliko zmanjša, da ustvarjena energija zadošča samo še za življenje lista samega, ne pa za tvorbo plodov. V tem je vzrok, da neobrezano sadno drevje le izmenično rodi, pa še tedaj so plodovi drobni, krhljavi in trgovsko mnogo manj vredni. Z redčenjem sadne krone sadjar poveča

• **NA POMOČ ŠE POLETNA REZ** — Proti zasenčenju notranjosti krošnje, ki lahko najbolj prizadene pridelek, se sadjar uspešno bori tudi s poletno rezjo ali mandanjem. Z zimsko rezjo, ki jo opravi v času mirovanja rasti, najbolje pa od druge polovice februarja dalje, ne more zagotoviti trajne osvetlitve krošnje. Poletna rast zelene mase namreč kmalu zasenči notranjost in deluje na sadno drevo kot zajedalec (če nima več kot 50-odstotne direktne osvetlitve), zato je treba nove mladice odstraniti oz. razredčiti. To je odločilen poseg tudi za pridelek v naslednjem letu, saj se poleti, v juniju, začne tako imenovana diferenciacija cvetnih brstov, to je nastavkov bodočih plodov.

osvetlitev znotraj krošnje, zato je ta ukrep mnogo važnejši, kot je krajšanje poganjkov.

Če hoče sadjar imeti velik, reden in kakovosten pridelek, mora stremeti k čim večji izrabi sončne energije. Koeficient izrabe se da povečati tudi do osemkrat. Odločilna je geografska širina, konfiguracija terena, gostota saditve in izbira sorte. Gosti nasadi in šibko rastoče podlage ter sorte, ki naglo zarodijo, so zato postali osnova uspešnega sodobnega plantažnega sadjarstva.

Inž. M. L.

V vsakem primeru bo Pirova zmaga

Razprtije med M-Agrokombinatom in kmeti — kooperanti še niso razrešene

KRŠKO — Dvoboj med Slovensko kmečko zvezo in njenim iniciativnim odborom za ustanovitev Zadruga, ki ga v imenu kmetov vodi Tone Koršič, in med M-Agrokombinatom Krško, ki ga zastopa direktor Ivan Kozole, očitno prehaja v zaključno fazo. Medtem ko je Koršič že zdavnaj zaprosil krški izvršni svet za finančno pomoč, s katero naj bi kmečka zveza najela advokata, Kozole šele zdaj vlaga kazensko ovadbo zoper Koršiča, in sicer zaradi klevet (več o tem na 10. strani). A kdorkoli bo zmagal, bo to Pirova zmaga, kajti določena škoda je že nastala in je bržkone še ni konec.

Seveda je težko s strani razsojati o tem, kdo ima prav v tem sporu. Docela narobe pa bi bilo dati prav tistim prenapetostem v Slovenski kmečki zvezi, ki popolnoma zanikajo pomen M-Agrokombinata. Zdaj to že spoznavajo, med njimi tudi sam predsednik SKZ Koršič, očitno pa je, da je vse skupaj šlo že predaleč in ni več poti za umik. Da so se vsega naveščali tudi v M-Agrokombinatu, kaže pogrevanje minulega dela Antona Koršiča v podjetju. Na kratko bi te obtožbe, ki naj bi bile zrele za disciplinsko obravnavo, lahko strnili v

ugotovitev, da se je bolj ukvarjal s politiko kot z delom. V časih, ko se je porajala kmečka zveza in opozicija sploh, seveda ni bilo lahko razmejiti med odgovornostjo do službenega dela in ukvarjanja s politiko. Dejstvo je namreč, da so se kmetje v iniciativnem odboru ukvarjali s politiko na svoj račun, Koršič pa na račun M-Agrokombinata, pravijo dobro obveščeni.

Druga stran ima svoje argumente v tem sporu. Po Koršičevem mnenju se kmetom dogajajo same krivice že vsa leta po vojni, vrh pa so dosegle v minu-

Živinoreja naglo nazaduje

Če slovenska vlada ne bo učinkovito ukrepala, se bodo razmere poslabšale do nepopravljivosti

BREŽICE — Zaradi nakopičenih in neresenih težav v kmetijstvu, še posebej pa v živinoreji, so se oglasili tudi brežiški kmetje. Kako dolgo bodo Brežičani še prodajali meso, je zdaj postalo vprašanje časa in hitrega ukrepanja slovenske vlade. Takega mnenja je tudi Jože Vovk, vodja pospeševalne službe pri Agrariini zadrugi in hkrati oseba, ki ima v občinskem izvršnem svetu na skrbi kmetijstvo in gozdarstvo.

Ker brežiško kmetijstvo dobro pozna, je zahteval, da se na dnevni red skupščinske seje dodatno uvrsti še problematika kmetijstva. Ob tem je navedel nekaj skrb zbujajočih podatkov. V občini je trenutno 4.300 glav živine, vendar se je v primerjavi z lanskim letom stalež za 700 glav zmanjšal. Tudi število svinj se je zmanjšalo v enakem razmerju, medtem ko je šla večina telet v zakol (kar 400 več kot lani) ali pa v prodajo na Hrvaško.

K takemu stanju so bistveno prispevale naravne nesreče, od suše, toče in neurij in do poplav, poleg tega pa je na bližajočo katastrofo v prireji meso vplivalo še zmanjšanje prispevnih stopenj za intervencije v kmetijstvu in za pospeševanje pridelave hrane. Ob tem je Jože Vovk spomnil tudi na leto 1984, ko je ob splošnem pomanjkanju mesa kmetijstvo samo po zaslugi teh skladov in intervencij oskrbelo z mesom največje porabnike v občini.

• **SEJMIŠČA V ŠENTJERNEJU** — Na zelo dobro obiskanem sobotnem sejmu so imeli naprodaj 319 prašičev, starih 8 do 14 tednov, in 26, starih nad 3 mesece. Prvi, ki so jih prodali 20, so stali 42 do 45 din po kg žive teže. Drugi, prodali so 4, so veljali 22 do 30 din za kg žive teže. Na sejmu so imeli še 7 pitancev, ki so stali do 22 po kg žive teže, 14 krav, ki so jih prodajali po največ 20 din za kg, ter 29 konj, ki so veljali do 18, in 13 žrebet, katerih cena je bila 24 do 28 din za kg žive teže. Velike živali so šle zelo slabo v prodajo.

Priraja mesa je verjetno v podobnem položaju po vsej Sloveniji, zato je rešitev lahko le skupna. Ukrepati bi bilo treba takoj, četudi so politične razmere še tako zapletene, kajti kmetijska proizvodnja potrebuje stalnost. Ko enkrat nasilno prekinemo, potrebuje ogromno časa, da spet steče po starih tirih.

B. DUŠIČ

Temno meso spodbuja pojav raka

Najnovejši izsledki, ki bodo vplivali tudi na živinorejo

»Čim manj temnega mesa boste pojedli, tem bolj bo za vas,« svari profesor dietetike na harvardski univerzi v ZDA in dodaja, da bi svoje zdravje najbolj učinkovito varovali, če bi takega mesa sploh ne jedli. Svoje nasvete je oprl na šest let trajajoče medicinske raziskave, ki so zajele nad 88.000 medicinskih sester in jim nikakor ni mogoče očitati znanstvene oporečnosti.

Te raziskave so nedvoumno pokazale, da je zanesljiva neposredna zveza med količino zaužitega mesa in pojavom raka na črevesju. Ženske, ki vsak dan jedo govedino, svinino ali jagnjetino, dobijo to bolezen dvainpolkrat pogostejše kot tiste, ki tovrstno meso uživajo le enkrat na mesec. Znanstveniki domnevajo, da se v prvem primeru rak pojavi pogostejše zato, ker ob večkratnem uživanju mesa jetra oz. žolč izločajo več žolčne kisline, ki je potrebna za prebavo maščobe, to pa črevesje poškoduje in ga naredi manj odpornega proti boleznim.

Odkar so v Journal of Medicine objavili te podatke, se ljudje prestrašeni sprašujejo, kaj zdaj, kaj naj jedo, ko pa se je uživanje temnega mesa v Ameriki tako množično razširilo in skorajda ni jedilnika brez njega. Vsega tudi ni moč nadomestiti z bolj zdravim belim perutninskim mesom. Kakorkoli: obetajo se veliki premiki v prehrani in vse močnejši so klici po bolj zdravem vegetarijanstvu, ki utesne v temeljih spremeniti tudi kmetijstvo, in to v pozitivno smer. Z narodnogospodarskega vidika je živinoreja v nekem smislu razkošje. Soja ali koruza lahko kot neposredna hrana preživi neprimerno več ljudi, kot pa če je porabljena kot krma za živino.

-n

SLABO ČEBELJE LETO — Na območju novomeške občine živi in dela šest čebelar-skih društev, v katerih je včlanjenih 450 čebelarjev. Najbolj delavni so v Čebelar-skem društvu Novo mesto, ki je imelo minulo nedeljo redni letni občni zbor v prostori osnovne šole Grm. S preteklim letom čebelarji še zdaleč ne morejo biti zadovoljni, saj je bilo za čebele eno najslabših, kar pomnijo. Že pred dvema letoma jim je varoza za pol zmanjšala čebelje družine, tako da je bilo minulo leto le zdravljenje; dodatno škodo pa je naredila še druga bolezen — poapnela zalega. »Bolezen nam je uspelo zajeti, nismo pa je še odpravili. Ostale so nam oslabilne čebelje družine in to se bo poznalo še v letošnjem letu,« je povedal predsednik družine Ivan Somrak (na sliki v sredini) in nadaljeval: »Tudi s pridelkom se nikoli ni bilo tako slabo. Večina čebelar-jev je morala čebele celo krmiti, da so jih lahko obdržali pri življenju.« Čebelarji — teh je v društvu včlanjenih le 74 od skupno 180, kolikor jih čebelarji na območju novomeške družine — so sklenili, da se bodo bolj organizirano lotili reševanja čebelarstva, zato bodo v svoje vrste povabili prav vse, ki sedaj čebelarijo na črno. Proti boleznim se bodo borili skupaj, saj je mnoga zdravila mogoče kupiti le v tujini, z ustreznimi dovoljenji. (Foto: J. Pavlin)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Aktivno oglje

Občutek imam, da vinogradniki preveč pričakujejo od čiščenja z aktivnim ogljem. Pri katerih napakah vina ali mošta si torej lahko pomagamo z aktivnim ogljem?

Aktivno oglje je nevarno, ker nam lahko vino načne bolj, kot si želimo. Ako nam je uspelo napako odstraniti ali zmanjšati, je tudi sorta aroma vina odstranjena. Da bi vinu vrnilo vinsko cvetico in zamaskirali »praznost«, si lahko pomagamo samo z rezanjem z boljšim vinom v razmerju, recimo, 1:5 v korist dobrega vina. Nasplošno se odločimo za aktivno oglje:

1. Da odstranimo visoko barvo belega vina, doziramo 30 g/hl. Pri rdečem vinu si smemo dovoliti 1 do 2 g/hl, če hočemo odstraniti samo rjavi ton iz barve.

2. Okus po gnibli, ki izvira iz gnilega grozdja, odstranimo delno z aktivnim ogljem. V tem primeru uporabimo do 30 g/hl sredstva. Vinske kleti, ki imajo centrifuge, lahko pred alkoholnim vrenjem mošt obdelajo z večjo dozo oglja, do 100 g/hl, in čez nekaj ur še s centrifugo zbistrijo mošt, da ga pripravijo za alkoholno vrenje.

3. Okus po zemlji ali dimu, ki ga ima grozdje z nekaterih leg, lahko odstranimo z aktivnim ogljem. Doziramo 80—100 g sredstva na hektoliter, potem ko smo mošt razsuzili. Čim se oglje sesede, mošt odtočimo v vrelo posodo.

4. Pri ciknjenih ali mlečno ciknjenih vini lahko z aktivnim ogljem popravimo okus, odstranimo stranske proizvode bakterij, ki povzročajo neprijeten priokus, ne moremo pa z ogljem odpraviti cika. Za ta namen doziramo 10 g/hl.

Aktivno oglje je bolj učinkovito,

• *Kaj je bilo meni tega treba? Lepo sem študirala in pisala, kritizirala oblast, zdaj pa... (Sporomenka Hribar)*

• *V republiški skupščini sedijo v klopih vladajočih ponižani in razžaljeni iz mračnih časov starega režima, med njimi pa so lepo in v impozantnem številu posajeni tudi nekdanji partijski gorečnejši, nekdanji varuhi Ideje, ki je, kot pravijo, deželo spremenila v pogorišče. (M. Šetinc)*

Pripravimo cepiče za cepljenje

Prihaja primeren čas — Kakšni naj bodo cepiči in kako jih shraniti

Sorte večine drevesastih sadnih rastlin razmnožujemo s cepljenjem. S cepljenjem združujemo podlago s cepičem. Iz podlage se razvije koreninski del rastline, iz cepiča pa nadzemni del. Iz cepiča zraste sorta z enakimi lastnostmi, kot je bila tista, s katere smo cepič vzeli. Različne podlage lahko vplivajo le na različen čas, ko sorta zarodi, na različno bujnost rasti drevesa in zasidranost v zemlji, na različno odpornost proti določenim boleznim in škodljivcem, na čas zorenja plodov ter na rodnost in videz plodov.

Za drevesničarje je razmnoževanje sadnih rastlin urejeno in predpisano z zakoni. Za domačo rabo se lotimo cepljenja, kadar želimo razmnožiti sorto, ki je ne moremo kupiti, ali kadar precepimo sorto, katere lastnosti nam ne ustrezajo, z boljšo sorto.

Spomladi lahko cepimo od konca marca do začetka aprila, zato o tehnikah cepljenja kdaj drugič. Tokrat le nasvet za pripravo cepičev, saj je za to opravilo zdaj primeren čas. Cepiče namreč jemljemo v času, ko so drevesa še v zimskem mirovanju oz. najkasneje dva do tri tedne pred začetkom brstenja, to je za koščičarje (breskeve, marelice, češnje) v januarju in za pečkarkarje (jablana, hruška) v februarju. V toplih zimah jemljemo cepiče prej, v zimah brez vmesnih otoplitev v januarju pa se

ta čas lahko nekoliko podaljša.

Za cepiče so primerni enoletni ravni in gladki poganjki debeline svinčnika. Poganjki morajo biti dobro dozoreli (vrh poganjka je brez listja, rjave barve in olesenel). Brsti na poganjku morajo biti dobro razviti in speči. Pri koščičarjih moramo paziti, da nimamo na cepiču samih cvetnih brstov. Ti morajo biti lesni ali vsaj mešani. Za cepiče režemo poganjke, ki so bili med rastjo dobro osvetljeni; nahajajo se na obodu krošnje ali v drugih njenih dobro osvetljenih delih. Bohotivke ali vodni poganjki, ki rastejo s hrbtov vej v notranjosti krošnje, niso primerni za cepiče, ker imajo slabo razvite brste. Spodnji del in vrh poganjka za cepiče nista primerna, tako lahko dobimo iz enega poganjka običajno tri cepiče s tremi očesi.

Pravočasno narezane poganjke za

cepice označimo z imenom sorte in jih do cepljenja shranimo v vlažnih in hladnih razmerah. Vlažnost je potrebna, da se cepiči ne izsušijo, nizke temperature pa, da ostanejo v mirovanju. Lahko jih shranimo v vlažnem pesku ali mivki v hladnem in ne presuhem prostoru ali jih zakopljemo na prostem v rahlo zemljo na severni (senčni) strani stavbe. Če cepiče shranimo v hladnilniku, jih zavijemo v plastično folijo, ki naj na enem koncu ne bo zvezana, da cepiči lahko dihaajo. Cepiče lahko shranimo tudi v dobro navlaženi žagovini ali mahu (na 1 kg mahu zlijemo 3 l vode); v zaboj menjaje nalagamo plast vlažnega mahu in plast cepičev.

Pravočasno narezani cepiči, ki do cepljenja ostanejo v mirovanju in ohranijo vlažnost (niso uveli), so prvi pogoj za uspešno cepljenje.

Inž. TANJA STRNIŠA

gospodinski kotichek

Priprava domačih dobrot

Gospodinja, ki zna zamesiti domač kruh, naj bo iz bele ali črne moke, se bo prav gotovo lotila tudi bolj zahtevnih vrst testa. Iz žitnih zrn pa lahko pripravimo tudi zelo okusne kuhane ali popečene jedi, katerih izvor sega daleč nazaj v našo domačo kulinariko. Vse te jedi so se včasih pripravljale v krušnih pečeh, danes pa se pripravljajo v tehnično izpopolnjenih kuhinjskih pripomočkih. Posledica tega je tudi bogatejša sestava jedi. Žito, ob katerem so nekoč rasli mladi rodovi, je bilo proso. Danes ga le redko zasledimo na naših jedilnih mizah v obliki sadne, mlečne in zabeljene kaše, pečenega narastka ali kuhanega skupaj s kislim zeljem.

Kako pripravimo narastek iz prosene kaše? Potrebujemo: 500 g prosene kaše, 1,5 l vode, 3/4 l mleka, sol, 5 jajc, 125 g masla ali margarine, 3 žlice sladkorja, košček cimeto-ve skorje, vaniljev sladkor ter sveže ali suho sadje. Priprava: Proseno kašo čez noč namočimo. Vodo zavremo, dodamo sol, cimeto-vo skorjo in proseno kašo. Ko se kaša zgosti, jo zalijemo z vročim mlekom. Gosto, delno kuhano je odstavimo, dodamo sladkor, maščobo, vaniljev sladkor, razmešane rumenjake in trd sneg. Vse skupaj premešamo in predenemo v posušeni pekač. Po površini naloži-

mo poljubne koščke sadja. Pekač postavimo v pečico in pečemo 45 minut pri temperaturi 200 °C.

Včasih so gospodinje pripravljale za zimске praznične dni dišeč sadni kruh. Čimveč različnega sadja denemo v testo, bolj je kruh okusen in sočen. In kako pripravimo sadni kruh? Potrebujemo: 500 g pšenične moke, 40 g kvasa, 50 g sladkorja, 50 g surovega masla, sol, mleko. Dodatki: 180 g posušenih hrušk, 100 g suhih sliv, 160 g suhih fig, 160 g rozin, 30 g mandljev, 30 g lešnikov, 60 g orehov, lim. lupina, 5 žlic ruma in 50 g sladkorja. Priprava: Oprane hruške in fige kuhamo do mehkega. Odcedimo in v isti vodi prevremo oprane suhe slive. Nato sadje in ostale dodatke narežemo in dobro premešamo pustimo čez noč. Naslednji dan dodamo sladkor in zamesimo testo. Dve tretjini vzhajane- jana testa razdrobimo med nadev in ga dobro vnetemo. Tretjino testa tanko razvaljamo in zavijemo vanj sadni kruh. Robove dobro stisnemo in položimo v pekač, potresen z moko. Kruh večkrat prebodem in pustimo vzhajati 90 minut. Pečemo ga dobro uro pri temperaturi 200 °C. Dalje prihod-njič.

HELENA MRZLIKAR
Kmetijski zavod Ljubljana

Se podjetništvu obeta nov zagon?

Nova Agencija za podjetništvo Espri hoče pomagati v izboljševanju gospodarskih in s tem življenjskih razmer — Enkrat na mesec brezplačno svetovanje

NOVO MESTO — Novomeške gospodarske razmere so porazne. Preko 1.100 brezposelnih, preko 2.000 presečnih delavcev pa vrsta grozečih stečajev. Podobno je v vsej dolenjski regiji. Urejanje splošnih pogojev gospodarstva oblasti ne gre ravno od rok. Vse se seveda prelamlja na plečih ljudi, ki jim za večino slabimi plačami zdaj vse bolj grozi brezposelnost brez jasnejše perspektive za novo delo, ki ni več ustavna pravica, in za preživetje. V take razmere je z novim letom kot naročeno »padlo« novo novomeško zasebno podjetje Espri, agencija za podjetništvo in vodenje, ki ima tudi podporo Območne gospodarske zbornice.

Agencijo za podjetništvo in vodenje Espri sta ustanovila dva družabnika, njena direktorica je diplomirana ekonomistka Darinka Smrke, ki je bila zadnje predstojnica novomeškega občinskega sekretariata za družbeni razvoj in razmere dobro pozna. S svojim znanjem in z znanjem sodelavcev, ki bodo vključeni v izvajanje programa agencije, hoče družabnika prispevati k izboljšanju slabih gospodarskih razmer in s tem življenjskih razmer ljudi. Agencija je tudi že vključena v projekt novomeške enote Zavoda za zaposlovanje — »Do novega delovnega mesta na podjetniški način«, ki bo izdelan v kratkem, na odgovor na pobudo o sodelovanju z novomeškim izvršnim svetom pa še čaka.

»Po poslovnem načrtu bo agencija delala predvsem na področju malega podjetništva pa malih in srednjih podjetij. Usmeritev izhaja iz ankete, ki je bila izvedena v septembru s pomočjo Območne gospodarske zbornice med 60 dolenjskimi direktorji. Na področju malega podjetništva je dejavnost Esprija usmerjena v svetovanje in inženiring pri ustanavljanju podjetij, ob zbiranju in preverjanju idej in programov, svetovanja pri izdelavi poslovnih načrtov do izdelovanja investicijskih načrtov, samega ustanavljanja podjetij, ekonomskega in organizacijskega svetovanja in tudi opravljanja finančno-računovodskih in tehničnih storitev za mala podjetja. Po tem je veliko povpraševanja, računam, da bo že v nekaj tednih dovolj dela za stalno zaposlitev računovodkinje, odločili pa smo se za sklepanje pogodb predvsem z novimi podjetji, da jih spremljamo od začetka,« razlaga Smrketova.

Agencija Espri ima tudi program podjetniškega izobraževanja podjetnikov. V ta namen je dogovorjena za sodelovanje z GEA Collegeom Ljubljana pa z izobraževalnim centrom Krke itd. Je tudi eden od pobudnikov za organiziranje malih podjetnikov Dolenjske v nekakšen klub podjetnikov — ustanovljen naj bi bil v februarju — katerega osnovni namen bo skupni nastop pred bankami, pred finančnimi institucijami

Darinka Smrke

Beg od slabih plačnikov

Terjatve Beti so še enkrat večje kot njeni dolгови — Lani za 18 milijonov mark izvoza

METLIKA — Na poslovanje metliške Beti v lanskem letu sta imela brez dvoma velik vpliv negotovo jugoslovansko tržišče in vse hujša finančna nedisciplineta na domačem trgu. Kljub temu da so zmanjševali proizvodnjo za domači trg in povečevali izvoz, so se v Beti celo lansko leto otepli z likvidnostnimi težavami.

»Likvidnost oziroma nelikvidnost sta bila v lanskem letu za našo firmo tako rekoč osrednji problem,« pravi direktor Beti Miroslav Štimac. Da bi kar se da omilili ta izredno težki problem, so, kot rečeno, zmanjševali proizvodnjo za domači trg, kjer so se še posebej izogibali kronično slabim plačnikom, ki so po celotni Jugoslaviji, tudi v Sloveniji, in se pospešeno usmerjali v še večji izvoz na zahodna tržišča. Najbolj nazorno o Betinih likvidnostnih težavah in njihovem izvoru govori podatek, da so bile v lanskem letu njihove terjatve v primerjavi z njihovimi obveznostmi vse leto v razmerju 2:1, kar, preprosto povedano, pomeni, da so jim bili njihovi kupci po Jugoslaviji vseskozi dolžni še enkrat več, kot je Beti dolgovala vsaj omili, so kar se da povečevali izvoz. Tako je Beti v lanskem letu izvozila za 18 milijonov nemških mark in tako za 12 odst. preseгла izvozni plan.

Finančna disciplina v Jugoslaviji je bila tako slaba, še posebej proti koncu leta, da je denar od izvoza od poslovne banke iz Srbije »potoval« do Betinega žiro računa čela dva tedna, namesto da bi prišel v dveh dneh, kot zahteva v zakon. Za ta čas pa je morala Beti zaradi kroničnega pomanjkanja likvidnostnih sredstev najeti kredit, za kar bo seveda morala plačati visoke obresti, in te obresti so neposredna škoda, ki jo je utrpela zaradi protizakonitega ravnanja poslovne banke.

Lansko leto je Beti torej končala s težavami, ki so se vlekle skozi celo leto. Bojijo se, da se bodo te težave letos nadaljevale ali celo zaostriale, zlasti pri plačilih, in da nekateri naročene robe sploh ne bodo več plačevali. »Na to reagiramo tako, in to bomo delali tudi naprej, da opuščamo tako nezanesljiva tržišča, kar seveda zahteva iskanje vedno novih dobrih tržišč. Ker gre v tem primeru za vse večji obseg, zahteva to od nas nenehne velike napore za povečevanje izvoza,« pravi direktor Štimac.

»Če v takih razmerah letos Beti uspe obdržati obseg proizvodnje na lanski ravni, bi to imeli za uspeh, ki nas lahko navdaja z optimizmom,« je končal Štimac.

A. BARTELJ

V SOBOTO OBČNI ZBOR SDZ

NOVO MESTO — Občinski odbor Slovenske demokratične zveze Novo mesto obvešča vse člane in simpatizerje, da bo občni zbor SDZ v soboto, 19. januarja, ob 17. uri v gostilni Kos v Ločni. Hkrati sporočamo, da poslujemo v prostorih občinske skupščine, Novi trg 6/II, soba šte. 46, vsak torek in petek od 9. do 11. ure. Vabljeni!

VSI SE RADI IGRAJO — Na prvem dolenjskem seminarju o delu z duševno prizadetimi je bilo delo pestro razčlenjeno. Medtem ko so starši poslušali predavanja, so bili otroci v varstvu specialnih pedagoginj. (Foto: M. M.)

Čeprav odmaknjeno, živijo z nami

Društvo za pomoč duševno prizadetim občine Novo mesto je pripravilo uspešen seminar na Otočcu — Druženje staršev, strokovnjakov in varovancev

OTOČEC — Vzgoja, nega in skrb za duševno prizadete ne zahteva od staršev samo veliko ljubezni, potrpežljivosti in truda, marveč tudi nekaj dodatnega znanja, družine z duševno prizadetim članom pa ustrezno družbeno pozornost in pomoč okolja. Poleg strokovnih ustanov, ki se ukvarjajo s tem, v Sloveniji delujejo tudi društva za pomoč duševno prizadetim, organizacijsko povezana v republiko zvezo, ki že vrsto let prireja celotedenske seminarje, na katerih se srečajo starši z otroki in varovanci ter strokovnjaki. Prvi seminar te vrste na našem območju je bil konec prejšnjega tedna, od 11. do 13. januarja, v Garni hotelu na Otočcu, pripravila pa ga je Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije v sodelovanju z novomeškim društvom in Osnovno šolo s prilagojenim programom Dragotin Kette.

V novomeški občini je 235 družin, ki imajo v svoji sredi duševno prizadete otroke ali odraslo osebo, in v tem pogledu novomeška občina presega slo-

vensko povprečje. Problemi so pereči, potrebe po najrazličnejših oblikah sodelovanja in pomoči pa velike, zato je dejavnostno prebujeno Društvo za pomoč duševno prizadetim občine Novo mesto organiziralo prvi tako imenovani vikend-seminar. Udeležilo se ga je 18 družin z duševno prizadetim članom iz Novega mesta. Družine so prispevale simbolično vsoto, preostali denar je v glavnem zagotovila Zveza, pomagale pa so tudi novomeške delovne organizacije in zasebniki.

Koordinator seminarja, dipl. psih. Renata Bačer, je povedala, da so udeleženci otokskega seminarja navdušeni nad to obliko dela, zato bodo poskusili pripraviti letos še en seminar. Zanimanje je namreč veliko, narava dela na seminarju pa ne dopušča velikega števila udeležencev.

»Program seminarja vsebuje predavanja in pogovore strokovnjakov s starši, delo v skupinah po načelih skupinske terapije, delo strokovnjakov z otroki, varstvo in rekreacijo otrok in šolo za starše. Starši se tako seznanjajo s potrebnim znanjem, si ogledajo praktično delo z otroki, kako spodbujati otrokove sposobnosti in jih razvijati. Zelo pomembna sestavina programa je tudi družabni del z zabavo in medsebojnim spoznavanjem. Tako seminar delovno in tudi čustveno povezuje ljudi, ki žive v našem prostoru in se spopadajo s podobnimi problemi. Zadovoljni smo tudi z gostitelji, ki je pokazal veliko razumevanja in človečnosti,« je povedala Renata Bačer.

M. MARKELJ

PARKIRIŠČA APRILA

NOVO MESTO — Že v projektu izgradnje nove novomeške avtobusne postaje je bila opredeljena tudi dograditev parkirišč med postajo in stadionom. Kot razlog, da dela niso bila končana hkrati s prvo fazo postaje, kar je bilo določeno v pogodbi, navajajo, da ni bilo tehnične dokumentacije. Zdjaj je ta pripravljena.

Je grad vreden toliko kot pot?

Prizadevanja za ureditev in sanacijo metliškega gradu, v katerem ima svoje prostore Belokranjski muzej — Poslej večja odgovornost ustanoviteljev

METLIKA — Po novem naj bi bili ustanovitelji zavodov, med katere spada tudi muzej, precej bolj odgovorni za delo in obstoj zavodov kot doslej. Tako naj bi v primeru Belokranjskega muzeja ustanovitelji, se pravi obe belokranjski občini, bolj skrbeli za denar za normalno delovanje tega edinega belokranjskega muzeja. Če pa bi v Beli krajini prišlo do ustanovitve novih občin, se odgovornost za delovanje muzeja porazdeli na vse.

Letošnje leto naj bi bilo v tem smislu prehodno, tako da bo republika še dala denar za osnovno dejavnost po svojih merilih, ustanovitelji pa morajo letos zagotoviti sredstva za vzdrževanje zgradb, za eventualne adaptacije in druge investicije ter za dopolnilni program, o čemer naj se muzeji z občinami ustanoviteljicami posebej dogovorijo.

V Belokranjskem muzeju menijo, da bi letos morali nadaljevati dela pri obnovi gradu. Lani so za začeta dela porabili ves razpoložljivi denar, zato tistega, ki ga je muzeju odobrila metliška občina, kot tistega, ki ga je muzej za to dobil

iz republike. Vodstvo Belokranjskega muzeja predlaga skupščini občine Metlika, da vnese v proračun za leto tudi potrebna sredstva za dokončanje obnove in ureditve grajskega dvorišča. Tako bi Metlika dobila izredno lep in nadvse primeren prostor za razne kulturne prireditve na prostem. Po sedanjih cenah bi dokončna ureditev grajskega dvorišča stala okoli 200 tisočakov.

Za grajsko stavbo, v kateri ima svoje prostore Belokranjski muzej, pa je še pomembnejše saniranje južnega grajskega vogala, ki vztrajno polzi v dolino proti Obrhu. Na to je med drugim v

»Alfa« z originali

Nova videoteka za ljubitelje dobrih filmov

Jožica Malus

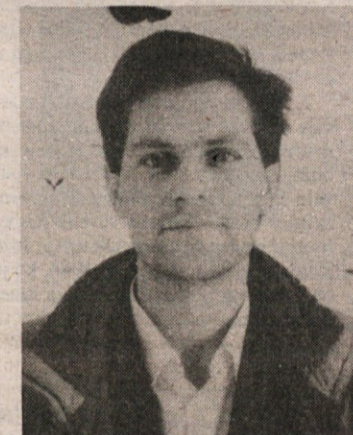
Odprta še trgovina za črno in belo

Nova trgovina Nanca

NOVO MESTO — Trgovino Nanca v Ulici Ilke Vaštetove 16 bi lahko poimenovali kar črno-bela. Na njenih policah in obešalnikih je mogoče dobiti oblačila in vse dodatke za dneve žalovanja, za obhajila, birme in poroke. Skratka, Nanca je trgovina, ki smo jo na Dolenjskem pogrešali in zato smo morali ob nakupih za posebne priložnosti v Ljubljano in Zagreb. Jožica Malus je trgovino s takšno ponudbo odprla prav na željo občinskih služb, kjer se prizadevajo, da bi poplavno trgovin usmerili tudi v specializirane prodajalne.

Trgovino Nanca na Žibertovem hribu v Zabji vasi bodo torej obiskovali vsi, ki bodo potrebovali črno in le za žalovanja, temveč tudi za druge priložnosti in svečanosti. »Ko ima človek smrt v hiši, ima še najmanj časa, da bi obiskoval trgovine in iskal primerna oblačila. Pri meni je mogoče obleči najmlajše, mlade in starejše. Prodajamo tudi razne dodatke, žalne trakove, pripone, celo sveče in drugo. Blago dajemo tudi na obročno odplačevanje, saj vemo, da se tedaj nabere kar precej stroškov,« pove prijazna trgovka Jožica.

J. P.

Zoran Leko

so rekli, da bom propadel, da to ne bo šlo. Zdjaj prihajajo vsak dan nove stranke, četudi so naše cene nekaj višje kot druge, seveda na račun originalov in kakovosti, ki je ne mislim zanemariti,« pravi Zoran Leko.

Z. L.-D.

NADŠKOF ALOJZIJ ŠUŠTAR V NOvem MESTU

NOVO MESTO — V okviru dejavnosti kluba svobodna katedra bo v sredo, 23. januarja, ob 19. uri v hotelu Metropol v Novem mestu pogovor z dr. Alojzijem Šuštarjem, slovenskim metropolitom in ljubljanskim nadškofom. Tema katedre je Položaj in vloga Cerkve v Sloveniji.

V MUZEJU VEDNO VEČ PREDMETOV

METLIKA — V začetku tega leta je bilo v Belokranjskem muzeju v Metliki 7.654 inventariziranih predmetov. Leta 1984 jih je bilo 6.928, predlani pa 7.455.

pismu skupščini in izvršnemu svetu nedavno opozoril ravnatelj Belokranjskega muzeja, prof. Zvonko Rus. Ta vokal bi morali, svari prof. Rus, sanirati še letos, sicer se lahko stanje tako poslabša, da bodo stroški neprimerno večji. »Če letos ta sanacija ne bo opravljena, Belokranjski muzej ne bo več mogel nositi odgovornosti za grad kot zgradbo,« pravi ravnatelj muzeja. Prav tako jih čaka še dokončanje obnove grajske strehe. »Mislimo, da je dokončna ureditev metliškega gradu in njegova sanacija za Metliko, občino ali kar celo Belo krajino vsaj toliko pomembna kot asfaltiranje kakšne manj pomembne poti ali ceste. Z urejanjem in obnovo naših sicer redkih kulturnih spomenikov kažemo tudi odnos do lastne zgodovine in kulture,« pravi prof. Rus.

A. B.

POŠTA — Prenekateri lastnik telefona v našem mestu je decembra dobil od pošte opomin, češ da ni plačal telefona. Kar precej poštenjakov, ki redno poravnajo vse obveznosti do države in boga, se je jezno oglasilo na pošti, kjer so jim bolj ali manj ljubeznivo pojasnjevali, da se je računalnik nekaj zmotil in da je opomin brezpredmeten. Čeprav ljudje že vedo, da se računalniki nikoli ne zmotijo (napake delajo tisti, ki jim ukazujejo), se nad opominom niso preveč razburjali. Kapljico čez rob je prelil še naslednji telefonski obračun, v katerem so bili ena od postavk tudi stroški, ki so jih imeli poštarji z neveljavnim in odvečnim opominom! Zgodba ima tudi nadaljevanje, stroške opomina bodo poštarji odračunali šele pri naslednjem računu. V civilizirani in urejeni državi bi se pošta za tako napako javno opravičila. V opravičilu bi bilo seveda tudi pojasnilo »kako in zakaj se je zmotil računalnik.«

GOSTIJA — Toni Vovko je minuli teden na Ratežu odprl nove prostore svoje gostilne in ob tej priložnosti priredil gostijo, na katero je med drugimi povabil tudi vse nove novomeške oblastnike. Za razliko od prejšnje oblasti, ki je imela bankete za sestavni del modrega vladanja, se ni rateškemu vabilu odvalil noben ud vladajoče strukture. Poznavalci zdaj hudo ugotavljajo, da je jara gospoda ostala doma zato, ker je bilo treba pri Toniju znati jesti s tremi vrstami žlic, nožičev in vilic, da o zapleteni umetnosti uživanja školjk, žab, polžev, rakov in kaviarja niti ne govorimo.

NAROČNINA — Ste že kdaj pomislili, da bi prenehali plačevati televizijsko naročnino, ker je televizija zaveda, narejena za Ljubljano in Ljubljancane? Če niste, imate krasno priložnost. Minuli teden je osrednji dnevnik objavil reportažo, kako zelo je uničena Lška cesta v Ljubljani. Iz priloženega je bilo razvidno, da gre za lokalno potko. Če bi bila v osrednjem dnevniku vsaj približno enakovredno predstavljena avtocesta Ljubljana—Zagreb, ne bi jalo avtoceste razpravljali o njeni gradnji, ampak se že vozili po njej.

Ena gospa je rekla, da zdaj ve, zakaj so v novomeški občinski upravi plače skrivnost. Zato, ker so manjše kot, recimo, v trebanjski ali črnomaljski občini.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 19. januarja, bodo kot dežurne odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod pa do 17. ure, naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Samopostrežba v Šmihelu
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka
- v nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti: v Novem mestu: Pogača na Glavnem trgu 22, v Črnomlju: Market Čardak.

Sprehod po Metliki

ČE SE ŽE ODRASLI SREČUJEMO S KRUTO RESNIČNOSTJO, bo to pri zaneseno vsaj predšolskim otrokom, za katere pripravljajo v knjižnici ure pravljic in sicer vsak torek ob 10. uri. Tako bo januarja, februarja, marca in aprila. Predšolski otroci, ki ne hodijo v vrtec, se bodo v knjižnici zabavali s pravljicami, igrali pesmi in ter video predstavami, medtem pa bodo staršem na razpolago knjige, revije in časopisi. Vodja knjižnice Anica K. pičič zagotavlja, da bo zanimivo in pestro zato priporoča staršem, naj pripeljejo malčke.

DANILO JURAJEVIČIČ, lepotni mojster za ženske in moške obraze, ima kot metlični salon blizu metliške železnice postaje. Dela ima dovolj, kajti strankam nudi poleg masaž in drugega tudi umetnišne ter vrsto kozmetičnih izdelkov lastne proizvodnje. Danilo je dal svojem kozmetičnemu salonu ime Louis, isto imajo tudi njegovi kozmetični preparati, ki jih prodaja po vsej Sloveniji, in to uspešno.

BOJAN VALENČIČ, mož, ki ga poznajo Metličani zaradi ukvarjanja s kornji, je vzel v najem gostišče Veselica. Fant ob ljubljano kuhinjo, plese, zabave, literarne večere in še kaj. Slišati je tudi, da v kleti moč piti na Vinski vigradi nagraj na vina, rezati šunko in se sploh imeti dobro. Veselica bo odprla vrata za goste konec januarja.

KDOR PRIDE V NOVE POŠTNE PROSTORE v poslovno trgovskem središču, najprej opazi, da so visoki puliti na menjen predvsem velikonom. Srednje veliki in manjši ljudje komaj sežejo do polovice ki so za izpolnjevanje obrazcev in za stik z uslužbenci. Načrtovalci opreme so najbrž menili, da bodo hodili na pošto samo veliki ljudje.

OBHAJLO, DA ALI NE? — Pred novim letom je črnomaljska ZKO pripravila dobredelni koncert za poplavlence. Prireditev je bila izredno dobro obiskana. Obiskovalci so bili zadovoljni z nastopi umetnikov, le da so nekateri pričakovali, da bodo, glede na potek prireditve, le-to na koncu popestrili še z obhajilom, in tisti, ki se že dolgo niso izpovedali, se je kar odvalil kamen od srca, ker so jim tokrat s tem obredom priznani.

KAŽIPOTI — Pričakovali bi, da bo črnomaljska občina končno že poskrbela za primerno popularizacijo krajinskega parka Lahinja, saj je preteklo že kar precej Lahinje, odkar so ga zaščitili. Vsaj tu pa tam kakšen kažipot ne bi bil odveč, saj vedo domačini povedati, da marsikaj rešijo ljudi, ki blodijo in tavajo po parku, ne da bi vedeli, kje so in kje je izhod. Upati je bilo, da bodo table končno stale, ko sta se na poti v Pusti Gradec izgubila celo dva pomembna občinska moža, toda to upanje je splahnelo, ko skoraj po dveh letih kažipotov še vedno ni. Najbrž bi se moral izgubiti še kakšen bolj vpliven mož.

ŽELEZNA DREVESA — Tri bele breze, posajene na parkirišču pred »belo hišo«, so že pred časom žalostno končale pod kolemi avtomobilov. Zato je eden od Črnomalčev, po srcu sicer ekolog, predlagal, da bi zasadili kaj trajnejšega, na primer bele breze iz železa.

Drobne iz Kočevja

ŽARNICA IN STANOVANJE — Pred kratkim je nekdo brskal po podstrešju, kjer je iskal žarnico. Ko jo je našel, se je razgledal malo naokoli in takoj se mu je posvetilo, da bi se na tistem podstrešju malo nekostno preureditvijo dalo pridobiti kar nekaj stanovanj. In koliko takih stavb je še po Kočevju, kjer sicer stanovanj kronično primanjkuje? V Ljubljani se jim je o isti stvari posvetilo že zdavnaj.

KATERI TUJI JEZIK? — V Kočevju že dalj časa razpravljajo, kateri tuji jezik naj bi bil v šolah prvi: angleščina ali nemščina. Zdaj so v ta namen imenovali tudi posebno komisijo, ki naj o tem razmisli in pripravi dokončen predlog. Ni pa malo tistih, ki bi za prvi tuji jezik predlagali srbohrvaščino ali celo ruščino.

ZAREKLO SE MU JE — Seje zborov kočevske občinske skupščine so dolge in naporne, saj nekateri delegati kar naprej skačejo do mikrofona, da lahko razglasijo te in one svoje modre misli, potem so na vrsti drugi s protipredlogi na spet prvi itd. Predsednik občinske skupščine je po eni takih razprav o zmanjševanju občinske uprave za tretjino povzel razpravo in oblikoval predlog tako: »Torej se strinjate, da bo prišlo po reorganizaciji na enega občana 250 občinskih uradnikov«. Seveda je za predlog požel splošen smeh, saj bi se moral glasiti prav nasprotno: en uslužbenec na 250 občanov.

Ribniški zobotrebci

VSE ZA DOBRO KAPLJICO — V ribniški občini ga ljudje radi kučajo malo bolj pa tudi privoščijo si ga lahko, saj znajo zaslužiti. Gostinskih lokalov je veliko in prav gostinci se pritožujejo, da jim delajo nealajno konkurenco razna društva, ki imajo točilnice zaprtega tipa (za svoje člane), dejansko pa so dobrodošli gostje vsi, tudi nečlani društev.

BARIKADE V KOTU? — Vaški odbor Kota je prepovedal vožnje peska iz njihovega peskokopa s traktorji skozi vas. Hkrati je dovolil odvoz peska dvema avtoprevoznikom. Ta prepoved po eni plati ni zakonita, po drugi pa so vaščani zagrozili, da bodo postavili na cesti barikade, če bi kdo kljub prepovedi izsiljeval prevoz peska.

DELAJO BREZ DOVOLJENJA — Veliko novih objektov (ali pa preurejenih) v ribniški občini obratuje, čeprav nimajo uporabnega dovoljenja, ker jim je za dokončanje del zmanjkalo denarja. Ocena je taka: če bi bili inšpektorji dosledni, bi zaradi pomanjkanja obratnih dovoljenj zaprli toliko prostorov, da bi se proizvodnja zmanjšala za okoli polovico.

Trebanjske iveri

POZORNOST — Trebanjski gasilci so se v pismu Igorju Bavčarju pritožili, da so njihovega voznika na intervintni vožnji zveli miličniki nekateri nujne papirje. Voznika so miličniki ustavili po nekem uspešnem gašenju, po katerem se je tudi pilo. Iz ministrstva so Trebanjem odgovorili, in to po znanem izreku o sitem volku in celi kozi: Po neuspelem dopisovanju lahko pričakujemo, da bodo Trebanji budno pazili na vse morebitne prometne prekrške osebja iz slovenske miličniške srenje. Če bi s tem kaj dosegli, je druga zanimivost.

KLEPET DOMA — Ljudje se še spominjajo »Klepeta doma« v trebanjski telovadnici. Za mizo Ljuzeta Peterleta in Rada Časla, ki sta bila uradni klepetulji večera, so ves čas neurtudno prinašali »uni«. Reklama je bila dobra, saj so se nekateri v dvorani nemirno presedali, kot da bi radi sami sedli na mesto Časlovega sogovornika. Poleg vseh drugih dolžnosti je tako Ljuzeta Peterle tu hoče drugih sprejeti še funkcijo reklamnega agenta Pivovarne Union. Človek nikdar ne ve, kdaj mu kakšna spretnost pride prav.

NAIVA — Trebanjsko galerijo likovnih samorastnikov naj bi vrnili prejšnjim lastnikom. Galerijo so, kot vemo, zasedli navici. Če so za površ še navjni, so jo praktično že izgubili iz rok.

IZ NAŠIH OBČIN

Kaj kazi Črnomelj

Omet odpada, pri plakatiranju ni reda, moteče so posode za smeti

ČRNomeLJ — V Črnomlju je slišati vse več kritik na račun slabega, celo zanemarljivega videza mesta, bodisi da gre za propadajoča pročelja nekaterih stavb, za neurejeno plakatiranje ali za kontejnerje za smeti.

Oddelek združbeni razvoj pri črnomaljski skupščini občine je pojasnil, zakaj tako in kdaj bo na tem področju v mestu ob Lahinji kaj bolje. Na oddelku priznavajo, da je na nekaterih pročeljih hiš v mestu res opaziti odpadanje ometa ali drugih delov stavb, vendar dodajajo, da je za to več objektivnih in subjektivnih vzrokov. Na srečo pa teh hiš v mestu ni veliko, saj so bila številna pročelja hiš, zlasti ob glavni ulici, že obnovljena v skladu z zahtevami spomeniškega varstva. Sicer pa sedaj pripravljajo načrte za ureditev hiš, ki so v najslabšem stanju, kot so Milerjeva hiša, Stioničev grad, Skubčeva hiša.

Prav tako na oddelku za družbeni razvoj priznavajo, da neurejeno plakatiranje močno kazi izgled mesta. Zato so v Črnomlju naročili načrt za postavitev kioskov za prodajalne in za plakatiranje, ki naj bi bil izdelan do konca preteklega leta. Sledil bo dogovor o postavitvi kioskov oz. tabel. Sicer pa bo odlok občine, ki bo urejal tudi plakatiranje, potrebno sprejeti v okviru komunalnih predpisov po sprejetju republiškega zakona o komunalni dejavnosti. V predlogu za izdajo republiškega zakona je podana tudi zamisel, da bi občina s posebno pogodbo oddala opravljanje določenih komunalnih dejavnosti izvajalcu, ki bo izbran po prigrasitvi ali natečaju.

Prav tako bo potrebno z odlokom o zunanjem videzu naselij in komunalni ureditvi rešiti vprašanja postavljanja kant in kontejnerjev za smeti. Ljudi precej moti zlasti kontejner pri sodišču, zato so z oddelka že predlagali lastnici kmetijski zadrugi, naj kaj ukrene.

M. B.-J.

VSAK RAZUME LE SEBE

KOČEVJE — Ni prav, da so pokojnine večje od osebnih dohodkov, je opozoril na zadnji seji občinske skupščine Kočevje eden izmed mlajših delegatov. Odgovor upokojenca in uradne predstavnice občinske skupščine pa je bil, da so pokojnine res večje kot plače, a le v kočevski občini, to pa ne velja za vso Slovenijo. Zaradi slabega gospodarjenja so namreč kočevske plače najnižje v ljubljanski regiji, v republiki pa skoraj zadnje (na 62. mestu od 65 občin). Modrih misli in ugotovitev je bilo okoli tega še več.

TRI NOVOSTI

KOČEVJE — Dom starejših občanov Kočevja in bližnje okolice nekaj svojih novih uslug. Fizioterapevt tega doma prihaja na željo občanov v popoldanskem času na njihov dom. Nudi jim predvsem strokovno pomoč, ročno masažo, pomaga pri razgibanju in nudi protibolečinsko terapijo. Pomoč pri negi bolnika na domu čiščenje stanovanj z najodobnejšimi čistili in pripomočki pa sta ostali dve ponudbi doma starejših občanov. Tudi za ti dve ponudbi se občani že zanimajo, saj je vedno več starejših, bolnih in tudi osamelih, ki jim je taka pomoč potrebna.

Obljubljena turistična dežela?

Kaj bi ugnitilo zanimati na trebanjskem območju turiste — Okrogla miza o problemih te dejavnosti — Kdor bo imel denar, bo imel besedo

TREBNJE — V Trebnjem si dopovedujejo, da za zdaj še niso turistično območje, vendar si obenem vlivajo odrešilnega poguma z mislijo, da vedo, kako bi morali poklicati turiste.

Za vabo bi jim lahko postavili kakih 200 primerkov iz svoje kulturne dediščine, npr. nekaj gradov in kmečkih muzej na Veseli gori ali pa dobro obiskan folklorni spektakel, kakršen je bila lanska »kmečka« ohcet v okviru dogodka »Iz trebanjskega koša«. Kogar zanima novejša upodablajoča umetnost, bi domačini povabili v Trebnje v galerijo z bogato zbirko slik največ, za poznavce evropskih vinskih cest bi bili pripravljeni razviti didaški turizem; z občutkom za tisto, kar se že sme, so Trebanji pripravljeni uradno vdihniti dušo t. i. verskemu turizmu. Če si kdo želi vse od zidanic do cerkva ogledati peš, bo to lahko storil, saj so v Centru interesnih dejavnosti v Trebnjem že dokaj jasno »zakoličili« nekaj pohodnih poti, ki naj bi povežale litjsko Levstikovo pot z južnejšo Trdinovo. Če bo poleg pešpoti vodila skozi občino še sodobna avtomobilska cesta, se bodo Trebanji postavili pred turiste tudi s sodobnim motelom. Zdaj še ni tak, ker so dolenska hitra cesta in turistični objekti od nje še bolj ali manj neznanka, in to na jezo Kolinske Ljubljane in menda občine Trebnje.

Mora res najprej priti do nesreče?

Mnoge težave šol

ČRNomeLJ — Ko so na seji zborov tukajšnje občinske skupščine razpravljali o razmerah na področju vzgoje in izobraževanja v občini, so razpravljavci sicer pohvalili izčrpano gradivo, opozarjali pa predvsem na težave, ki jih v izobraževanju ne manjka. Tako je šolnik Darko Kočvar dejal, da je dovolj žalostno, če se mora zrušiti strop v telovadnici, da obstaja nevarnost požara zaradi neprimerne električne napeljave in da bi očitno koga moral povoziti celo šolski avtobus, preden se bo v ljudih zbudil občutek za humanost. Kar se šolskih stavb in opreme v njih tiče, je po njegovem le še kultura v slabšem položaju kot šolstvo. Neodvisnega delegata Jožeta Vidervola je zanimalo, kje so vzroki za tako slabo stanje šolskih poslopij, v kateri so namenili tudi marsikateri dinar iz samopriskpeva. Janko Bukovec iz Slovenske kmečke zveze Ljudske stranke pa je pripomnil, da so doslej krajani po vaseh gradili ceste, vodovod, elektriko, telefon, izgleda pa, da bodo morali graditi še šole. Vlada škof z Zavoda za šolstvo pa je pohvalila dobro kader v črnomaljskih šolah. Kritično je le v Starem trgu, kjer en učitelj učilo celo šest predmetov, vendar bi tudi tamkajšnjim otrokom morali zagotoviti kvaliteten pouk.

M. B.-J.

- Skoda, da nimam pojma o politiki. Toliko bi imela povedati. (Denčič)
- Po svobodnih, večstrankarskih volitvah je ljudstvo padlo pod svojo oblast. (Baliak)
- Če se je misel prisiljena spremeniti v apologijo sistema, ukinja svoje bistvo — sporočanje resnice. (Vreg)

Nič več počitka za Demos

Po volitvah je delo Demosa zamiralo

KOČEVJE — Pred kratkim so se sestali člani upravnih odborov vseh treh strank, ki so se v kočevski občini združile v Demos. Namen sestanka je bil ugotoviti, kako organizirano in strokovno sodelovati pri reševanju ključnih zadev v občini. Občina Kočevje, v kateri je Demos v manjšini v primerjavi s prenovljenimi prejšnjimi strankami, namreč vedno bolj gospodarsko nazaduje.

Prevladalo je mnenje, da bodo ustanovili komisije za posamezna področja, v katere bodo imenovali ljudi, ki so pripravljeni delati, ki se na določeno področje razumejo in znajo tudi hitro in argumentirano ukrepati. Te komisije bodo dajale tudi svoja mnenja h gradivom, ki bodo na dnevnih redih sedaj občinskih skupščin, in sploh oblikovale predloge o raznih aktualnih zadevah. V delo komisij bodo pritegnili člane strank Demosa in strankarsko neopre-

J. PRIMC

Smisel graditi vojaške objekte?

Kakšna bo usoda vojaških objektov v črnomaljski občini? — Zaviti odgovori na naravnost zastavljena vprašanja — Zemlja v bližini Gribelj zopet kmetova?

ČRNomeLJ — Delegati tukajšnje občinske skupščine so v zadnjem času postavili več vprašanj glede vojaških objektov, ki jih je v občini kar nekaj. Med drugim jih zanima tudi, ali je res, da vojaški objekt na Otovcu — gre za rezervoarje — ne zadošča zahtevanim normativom Petrola, in zakaj se na veliko gradi vojaški objekt pri Vražjem kamnu, kar je dandanes bržkone velik nesmisel.

Delegati so sicer dobili odgovor, vprašanje pa je, če si z njim lahko kaj prida pomagajo, zlasti še, ker je zavil v tančico vojaške skrivnosti. Zvedeli pa so, da so vojaški objekti pri Vražjem kamnu in na Otovcu opredeljeni v vojnem prostorskem planu za občino Črnomelj, ki ga je posredovala vojaška oblast iz Ljubljane. Vse opredelitve iz tega plana so zajete tudi v tistem delu občinskih planskih dokumentov, ki po vojaških predpisih in po zakonu o urejanju prostora ne more biti namenjen za javnost. V planskih dokumentih niso navedeni objekti z njihovim namenom, temveč le obseg pripadajočega zemljišča, predvsem v gradbene namene.

Sicer pa je bilo zemljišče pri Vražjem kamnu odkupljeno pred nekaj leti, investitorica vojna pošta iz Ljubljane pa ga je lani ogradila, poleg tega pa še re-

konstruirala in asfaltirala del lokalne ceste od Črnomlja do vojaškega kom-

• Sicer pa so iz Črnomlja zaprosili Republiški sekretariat za ljudsko obrambo v Ljubljani tudi, da pri pristojnih vojaških oblasteh posreduje za rešitev problema kmetijske zemlje v bližini Gribelj, ki je le delno obdelana. Gre za nekaj več kot 80 ha površin, ki bi jih predvsem kmetje iz Gribelj in Čerkviš želeli odkupiti ali vzeti v zakup. V Črnomlju poudarjajo, da ne morejo dopustiti, da bi toliko zemlje, primerne za strojno obdelavo, ostalo neobdelane. Vse pa kaže, da bo kmalu prišlo tudi do prenosa vodovodnega omrežja pri Nerajcu, zgrajenega za vojaške namene, na črnomaljsko Komunalo. Potem bodo lahko Črnomalci začeli obnavljati vodovod, ki je že močno propadel.

M. B.-J.

Kdaj gimnazija?

Gimnazijski program že, kmalu pa še gimnazija

KOČEVJE — O informaciji o pravih in možnostih za ustanovitev gimnazije v Kočevju je na zadnji seji razpravljala občinska izvršna svet. Informacija ugotavlja, da bo možno ustanoviti gimnazije spet tam, kjer so včasih že obstajale. V tem šolskem letu se v kočevski Srednji šoli tehničnih usmeritev in družboslovja (SŠTUD) že izvaja novi gimnazijski program prvega letnika (v treh oddelkih je 96 učencev). Imenovana je tudi že komisija za ponovno ustanovitev gimnazije v Kočevju.

V informaciji in razpravi je bilo nakazano in ugotovljeno, da po sedanjih zakonodaji ustanavljajo srednje šole občinske skupščine, po novem zakonu (zdaj je še v obravnavi) pa naj bi jih republika. Čas za reorganizacijo je omejen na 31. avgust 1991, zato je do takrat treba razrešiti vrsto pomembnih vprašanj. Na seji občinskega izvršnega sveta so sklenili, da je treba imenovati posebno komisijo, ki bo zadeve okoli reorganizacije vsestransko preučila in nato predlagala občinski skupščini najustreznejšo rešitev.

J. P.

RDEČI KRIŽ ZA POPLAVLJENCE

KOČEVJE — Te dni je opravil občinski odbor RK Kočevje obračun nabiralne akcije za poplavlence. Skupno je bilo zbranih 163.170 din, od tega so jih nakazali: RK Slovenije 64.410 din, Gradbenemu odboru v Kočevju za gradnjo hiše Vršnikovim pa 98.760 din. Prvi so zbrali in nakazali pomoč: KO RK Osilnica 15.498 din in nato še dodatno 1.950 din, KO RK Vas-Fara 22.532 din, KO RK Predgrad 2.370 din, aktiv RK Stari Log 3.920 din in KO RK Draga 18.140 din. Ta pomoč je bila nakazana RK Slovenije. Nato se je na pobudo občinskega izvršnega sveta začela akcija za gradnjo hiše Vršnikovim in so organizacije RK zbrale še naslednjo pomoč, ki so jo nakazale gradbenemu odboru v Kočevju: KO RK Struge 17.630 din, aktiv RK Željne 6.733 din, monet Rog Željne 2.813 din, Osnovna šola Željne 266 din, aktiv RK Laze-Predgrad 1.980 din, KO RK Rudnik—Šalka vas 20.950, KO RK Mozelj 5.896 din in KO RK Kočevje-mesto 42.492 din. To je bilo zbrano v okviru RK, pomoč pa so zbirali še drugi, in to tudi v oblačilih, hrani, krmi za živino, šolskih potrebščinah in v drugih oblikah.

Asfaltirali še preostali del bližnjice

Cesta Gubčeve brigade zdaj brez prahu

TREBELNO — Nekako od konca lanskega leta so vasi iz krajevne skupnosti Trebelno za prek 10 kilometrov »bližje« Novemu mestu, kot so bile dotlej. Tako vsaj so nekateri na območju Trebelnega začeli gledati na razdaljo neposredno po tistem, ko je konec decembra asfalt prekril še zadnjo ped Ceste Gubčeve brigade, bližnjice od njih do dolenskega upravnega središča. Preden so asfaltirali ta odsek, ki spada že v novomeško občino, je tudi KS Trebelno poravnala svoj del cestnega dolga, ko je asfaltirala v približno enaki dolžini »Gubčovo« med Brezjem in Knežijo.

Po omenjeni posodobitvi načrtuje KS Trebelno za letos modernizacijo kakih štirih cestnih odsekov, med katerimi ni daljšega od 3 kilometrov. Ker pa v krajevni skupnosti na tihem upajo tudi na dva nova vodovodna podaljška, bodo imeli vseh predvidenih del dovolj skozi vse leto. Vseh dvanajst mesecev se jim bo denar zbiral tudi iz 2,5-odstotnega samopriskpeva, ki so ga izglasovali lani in namenili izključno za gradnjo cest. Priliv teh sredstev pa mesečno ne presega 20 tisočakov, kot so neuradno in na hitro izračunali nekateri v KS Trebelno.

L. M.

Marjan Rožič

DELO JE — Ta čas, ko spričo tržnih pretresov mnogi ne vedo, ali bo še delo v tovarni ali se bo proizvodnja ustavila, je dobrodošla vsaka novost, ki zagotavlja delo in zaslužek. K takim novostim v Dani Mirna lahko štejejo montažo polnilne linije za sokove (na posnetku). V sodelovanju s francoskim partnerjem so jo vgradili proti koncu lanskega leta. Na napravi polnijo sokove, ki so jih v Dani naredili v štirih novih okusih, t. i. varipak embalažo, ki je izdelana iz papirja in je zato hitreje razgradljiva. (Foto: M. Luzar)

M. LUZAR

Št. 3 (2161) 17. januaria 1991

KOSILO — Nezadovoljen s porušeno bioritmom, predvsem pa postano hrano po uvedbi evropskega delovnega časa v sevniški Lisci, kjer dela njegova soproga, je Alfred Zeleznik »v povsem nenavsilni držki« odnesel kosilo, predvideno za troje odraslih družinskih članov, v recepcijo Lisce s spreminnim dopisom za direktorja podjetja Vilija Glasa. Zeleznik je direktorja pozval na javni dvoboj »pred enako nezadovoljnimi delavkami in zakonci« Lisce o predpogojih za uvedbo t. i. evropskega delovnega časa, o svetosti družine ter o tem, kaj manager sme in česa ne, če želi imeti kooperativne odnose. O izidu tega dvoboja ne moremo poročati, ker se ni zgodil, pač pa je znano, da je kurir Lisce vrnil omenjeno kosilo pred vrata Zeleznikovih in da so se z njim mastili mucki.

ZASTAVA — Njemiški minister za šolstvo Jože Maurer je ob plebiscitu prvi obišel slovensko trobojnico brez zvezde, ki so mu jo sešili v radeški Korti.

NANJE SO LAHKO PONOSNI — Na posnetku je skupina učencev OŠ Bršljin, ki se je s svojimi likovnimi deli imenovala na nedavnem mednarodnem bienalu otroške grafike v Torunu na Poljskem. Mladi likovniki stojijo ob razstavi na Poljskem nagrajenih del, ki so jo pod vodstvom njihovega likovnega pedagoga in mentorja postavili v avli bršljinske šole. (Foto: I. Zoran)

Dvema grand prix v Torunu

Mladi likovniki OŠ Bršljin dosegli velik uspeh na mednarodnem bienalu otroške grafike

NOVO MESTO — Prejšnji teden smo na kratko že poročali, da so mladi grafiki bršljinske osnovne šole dosegli imeniten uspeh na mednarodnem bienalu otroške grafike v Torunu na Poljskem. Učenca Damjan Brudar iz 5. in Stanko Žagar iz 6. razreda sta dobila grand prix, Darinka Milčinič iz 6. razreda pa častno nagrado. Šestošolci Andreja Ravbar, Vesna Kranjc, Andrej Juršič in Andrej Miklič pa so v Torunu le razstavljali svoja dela, a je tudi to lep uspeh.

Bršljinski učenci so sodelovali v drugi starostni kategoriji udeležencev na omenjenem mednarodnem bienalu, in sicer s 23 črno-belimi in barvnimi grafikami. Konkurenca je bila zelo velika, saj je morala mednarodna žirija izbrati najboljše dela za nagrade in za razstavo izmed 5717 poslanih iz 30 držav. Tema ni bila predpisana, zato so na bienale prispela dela z najrazličnejšo motiviko. V delih mladih likovnikov bršljinske osnovne šole so prevladovali motivi iz kmečkega življenja. Morebiti je prav to pritegnilo pozornost strokovnjakov v žiriji, da so si njihova dela še posebej ogledali. Tedaj so namreč lahko tudi ugotovili, da grafike bršljinskih učencev niso le motivno dopadljive, ampak so tudi likovno čiste.

»Vsa dela, ki so bila poslana na Poljsko, so nastala med poukom likovne vzgoje, ne pa posebej, denimo v okviru likovnega krožka, ker takega krožka na naši šoli nimamo,« pravi učitelj likovne vzgoje

Ljubo Žagar. »S tako nastalimi deli so se učenci udeležili že prejšnjega bienala v Torunu, ki jim je tudi prinesel grand prix. Pripomniti moram, da so bili do zdaj uspešni tudi na drugih podobnih grafičnih prireditvah in bili domala nagrajeni na vseh pomembnejših v Jugoslaviji.«

V avli bršljinske šole je zadnje dni postavljena razstava nagrajenih del in nagrad za zadnjega bienala v Torunu, pa tudi nagrajenih del z drugih grafičnih prireditev, na katerih so sodelovali mladi likovniki te šole. Razstavljani pa so predvsem poskusni odstisi, zato so črno-bele tudi tiste grafike, ki so bile na bienale v Torun poslane kot barvne.

Kot rečeno, dobivajo bršljinski osnovnošolci nagrade na domala vseh grafičnih prireditvah, kjer sodelujejo. V vsaki generaciji učencev je skupina, ki opozori nase z likovnim darom in zna pod vodstvom Ljuba Žagarja, pedagoga s tankim posluhom in izredno predanostjo njihovem delu, ustvariti zares nekaj likovno nadpovprečnega. Škoda, da z večino teh po končani osnovni šoli nihče ne dela in zlagoma tudi ustvarjalna volja slabi. »Nekateri gredo na šolo za oblikovanje, v glavnem pa talenti kasneje utihnejo ali pa se tako porazgubijo, da so nedosegljivi za usmerjanje,« ugotavlja Ljubo Žagar in ne skriva, da mu je žal, ker zaradi nezanimanja in nesprijateljstva mladih po osnovni šoli zgodaj zakrni tudi prenekateri bodoči šolani slikar ali grafik.

I. ZORAN

Zloglasni člen zakona ne straši več

Šolniki iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja na posvetu zasuli s pripombami na osnutek zakona o zavodih in osnutek šolskega zakona, namestnika šolskega ministra Staneta Čehovina pa tudi s številnimi prirostenimi vprašanji

NOVO MESTO — Na Slovenskem najbrž res ni več nikogar, ki bi trdovratno nasprotoval prenosovanju šol, dijaških domov in vrtcev v javne zavode, kakor o tem govori tudi osnutek zakona o zavodih. Ne strinjajo pa se vsi, da bi nekatere reči v zvezi s prenosovanjem teklo tako, kot je zapisano v posameznih členih osnutka tega zakona. Samo po sebi se razume, da je bila razprava, ki je tekla na najrazličnejših ravneh, zelo burna. Pripomb je bilo toliko, da so jim predlagatelji zakona morali prisluhniti, zato je osnutek že doživel več vsebinskih sprememb.

Po splošnem mnenju je največji uspeh javne razprave v tem, da v zdajšnjem osnutku ni več »zloglasnega« 43. člena, ki je dvignil največ prahu, razburil pa predvsem ravnatelje. V omenjenem členu je namreč bilo določilo, po katerem bi morali obvezno nanovo imenovati ravnatelje v treh mesecih po uveljavitvi zakona oz. najpozneje do konca šolskega leta 1990/91. Zdajšnji ravnatelji pa so se zbal, da jih bo nova oblast na lep način zamenjala in tako počistila z vsem, kar je postavila prejšnja partijska vladavina. Predlagatelji zakona so popustili, saj so spredvideli, da za napake v šolstvu ne niso bili krivi samo ravnatelji, da so ti večinoma delali dobro in pošteno. Če kdo od sedanjih ravnateljev ne bo ustrezal, ko bodo šole postale zavodi, jih bodo ustanovitelji slednjih (občine ali republika) lahko predčasno zamenjali z boljšimi. O tem govori 22. člen osnutka zakona o zavodih, ki bo, kot kaže, tudi ostal.

O teh in drugih spremembah osnutka omenjenega zakona je v četrtek, 10. januarja, govoril na posvetu v Srednji šoli tehniških in zdravstvene usmeritve v Novem mestu tudi namestnik republiškega šolskega ministra Stane Čehovin, in sicer v uvodnem delu seznanjanja navzočih predstavnikov šol, občinskih šolskih ministrov, vrtcev in drugih iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja z najpomembnejšimi pripombami na osnutek tega zakona v Sloveniji. Potem pa je v nekaj obrisih predstavil osnutek zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja oziroma osnutek tako imenovanega šolskega zakona, ki konkretizira določila zakona o zavodih, nanašajoča se na šole, dijaške domove in vrtce, ter je, kot je poudaril, z njim kompatibilen.

Čehovinovi razlagi so spet najbolj

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V GOSTEH V NOvem MESTU

NOVO MESTO — Minuli ponedeljek in torek je tu gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja s predstavo Kdo se boji Virginie Woolf. Predstava je bila za oba abonmajska reda A in B. Omenjeno gledališče bo v Novem mestu na obisku tudi v torek, 22. januarja, ko bo v Domu kulture uprizorilo Mojco Pokraculjo. Ta predstava bo za otroke.

prisluhnili ravnatelji osnovnih in srednjih šol, predvsem pojasnjevanju tistih členov osnutka šolskega zakona, ki govorijo o pristojnostih in odgovornostih ravnateljev. »S prenosovanjem šol v javne zavode, ko šole gmotno ne bodo več odvisne od gmočnih razmer v okolju, kjer delujejo, in bo v celoti urešeno, da gre povsod za enako delo tudi enako plačilo, bo ravnatelj odgovoren predvsem za strokovnost in zakonitost dela v šoli,« je poudaril Stane Čehovin.

V razpravi so sodelovali šolniki iz vseh prej imenovanih območij in imeli različne pripombe, od te, da osnutek šolskega zakona povzdiguje zlasti »vse-mogočnost« ravnateljev, navadnega pedagoškega delavca pa postavlja v dokaj brezpraven položaj, češ da ga v zvezi z upravljanjem šol niti ne omenja, do tiste, ko se je eden od razpravljavcev spraševal, ali bo sploh še smotno, da bo šola razpisala mesto ravnatelja, ko pa

Pred praznikom

Samo še tri tedne je do Prešernovega dne, 8. februarja, ki je že dobra štiri desetletja in pol tudi naš, slovenski, kulturni praznik. Letos prvič bomo ta praznik obhajali zedinjeni v volji, da želimo živeti in ustvarjati v resnično samostojni, suvereni Sloveniji. Z veličastno odločitvijo na plebiscitu smo trdno sklenili izpolniti ne samo lastno željo, temveč tudi davni sen naših dedov, da bi bili sami svoji gospodarji. Vsemu svetu smo povedali, zakaj se tako odločimo in kaj bi radi. »Da oblast iz nje čisti, kot prej, svet naša bosta last,« smo na začudene poglede odgovorili s Prešernom. On je bil prvi, ki nas je klical k spravi in zedinjenju, povedal, kaj nam je treba storiti. Njegove Zdravljice nimamo le za priloznostno pesem. Prelila se je v nas in s Premrovim napoved postala slovenska državna himna. Zdravljice ne pojemo stoji samo zato, ker je himna, ampak najprej in predvsem zato, ker nam je še bolj utrdila pokončno držo.

Ko si pred kulturnim praznikom kličemo v razmišljanje take in podobne misli ter jih povezujemo s Prešernom, si ne moremo kaj, da ne bi zapisali, pa naj se to sliši še tako staro in obrabljeno, tudi tega: Brez svoje atohone in avtentične kulture, brez lastnega jezika, literature, glasbe, likovne umetnosti, arhitekture, brez vseh vrst šol in lastne univerze, znanosti in misli bi bili nič, morda le v predalpskih pogorjih udumljeno plemo, ki nikogar ne zanima, razen morebiti kakega »ošajkanega« Šešlja, da z njim zbada brate Hrvat, sploh pa ne bi bili narod, kaj šele enakopravni z drugimi. Šele lastna kultura nam daje pravico do vsega, kar počnemo na tem malem ozemeljskem trikotniku med Karavankami in Kolpo, predvsem z njo se dokazujemo pred svetom in nenehno potrjujemo svojo samobitnost in posebnost. Ali pa s to kulturo tudi ravnamo tako, kot zasluži glede na povedano? Ob skopo odmerjenem denarju zanjo že ne moremo odgovoriti pritrdilno. Pa bi se še kako spodobilo, da bi oblast vsaj na Prešernov dan pripravila vpljudnostne sprejeme za tiste, ki se na področju kulture še posebej trudijo, čeprav brez pravega plačila.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 — 1791)

Svet se spominja W. A. Mozarta

Ob 200-letnici smrti

Glasbeni svet ne pozna prav veliko skladateljev takšnega ustvarjalnega naboja in genialnosti, kakršna sta značilna za Wolfganga Amadeusa Mozarta. Ta slavni mož iz Salzburga je že v najzgodnejših otroških letih opozoril nase z izjemnim darom za glasbo, o njem so govorili kot o čudežnem otroku in glas o tem je kaj hitro prodiral celo do cesarskega dvora. Kasneje sta mu neizčrpen navdih in lahkota ustvarjanja, ki ji ni primere, omogočila, da je v razmeroma kratkem življenju (umrl je leta 1791 v svojem 36. letu na Dunaju) ustvaril več kot 620 skladb vseh zvrsti. Tu so njegove številne opere (najbolj znane so: Idomeneo, Figarova svatba, Čarobna piščal, Don Juan, Čosi fan tutte), kar enainštirideset simfonij, številne manjše simfonične skladbe, klavirski in violinski koncerti, cerkvena glasba in veliko število komornih del za najrazličnejše instrumentalne sestave. Res je težko vse naštet pri tako velikem in pomembnem opusu, kot ga je ustvaril Mozart. Pa ni pomembno samo to, pomembnejše je, da ostaja Mozartova glasba večno mlada in aktualna, da govori njegova umetnost sodobnemu človeku z enako močjo in sugestivnostjo, kot je govorila ljudem skladateljevega časa. Zato imajo danes Mozartove skladbe nenehno na sporedu vse koncertne dvorane in operni odri, ki kaj pomenijo. Letos, ob 200-letnici smrti tega velikega skladatelja, pa Mozartove skladbe še celo zapolnjujejo koncertne repertoarje. Tudi na Slovenskem, kjer med drugim v okviru Festivala Ljubljana že od lani potekajo koncertni ciklji, kot npr. Mozart in njegovi učitelji, Mozart in sodobniki, Mozart in njegovi nasprotniki, ter druge prireditve.

I. Z.

PREDAVANJE ODPOVEDANO

NOVO MESTO — Za včeraj oz. za danes napovedano predavanje Aleša Erjavca v študijski knjižnici Mirana Jarca je odpovedano in bo predavatelj o obliki umetniškega dela govoril na dan, ki bo za predavanje določen kasneje.

RAZSTAVA O BOJU ZA SEVERNO MEJO

NOVO MESTO — Razstavo Boj za slovensko severno mejo, ki jo je pripravil dr. Milan Ževart, ravnatelj Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru, minulo jesen pa je že bila na ogled v Brežicah, bodo lahko videli tudi obiskovalci Dolenjske galerije. V tej galeriji bodo zanimivo razstavo, ki prica o boju za slovensko severno mejo v letih 1918 in 1919 in še posebej o dogajanjih pod vodstvom generala Rudolfa Maistra, sicer znanega slovenskega pesnika, odprli konec tega meseca, 30. ali 31. januarja.

Šulerjev klavirski koncert

Učenec Centralne specialne glasbene šole v Moskvi se je predstavil s klavirskim koncertom

KOČEVJE — Solistični klavirski koncert je imel 8. januarja v dvorani kočevskega kina mladi pianist Erik Šuler iz Kočevja, ki že drugo leto obiskuje

Centralno specialno glasbeno šolo v Moskvi. Na sporedu je imel dela Beethovna, Schumannja in svojega najljubšega skladatelja Sergeja Rahmaninova. Mladega pianista je pred koncertom predstavil okoli 80 poslušalcev (kar je za Kočevje velik obisk) kočevski kulturni delavec Peter Klun. Koncerta se je udeležil tudi Sijavuš Gadžijev, profesor in mentor Erika Šulerja med njegovim študijem v Moskvi.

14-letnega Erika Šulerja in njegovega mentorja smo našim bralcem podrobneje predstavili že lani. Tokrat naj dodamo, da je imel Erik Šuler lani pod vodstvom svojega mentorja koncerte tudi v Mengšu, Trstu in Gorici. Prvi koncert je imel že leta 1987, ko je obiskoval glasbeno šolo pri ljubljanski Glasbeni matici, njegov učitelj in mentor ter organizator prvega koncerta pa je bil profesor Ivan Levanič. Prav uspeh tega koncerta ga je opogumil, da se je odločil za študij v Moskvi, kjer sprejemajo le najbolj nadarjene učence z vsega sveta.

Erik Šuler je začel obiskovati glasbeno šolo v Kočevju, ko je bil star šest let in pol, njegova profesorica je bila Hedvika Petje. S petimi leti se je sam učil klavirja, nato pa ga je vzel v uk sosed, kočevski organist Vinko Dežman.

J. P.

RAZSTAVA NAKITA

NOVO MESTO — V razstavišču SDK (v Kandiji) bodo jutri odprli razstavo zlatenega nakita, s katero se bo novomeškemu občinstvu predstavila Anita Planinšek, oblikovalka iz celjskih Zlatarn. V posebni vitrini bo razstavljen nakit, ki so ga oblikovalci iz omenjene firme izdelali po arheoloških predlogih iz Dolenjskega muzeja.

NOVA TV NADALJEVANKA

LJUBLJANA — Televizija Slovenija bo predvidoma že konec tega meseca začela predvajati novo nadaljevanje Pripovedke iz medenega cvetličnjaka, ki so jo po scenariju in režiji Boža Sprajca posneli v petih delih. Nadaljevanja zajema čas med letoma 1968 in 1988, obdobje torej, v katerem so se zgoščali impulzi za današnje spremembe pri nas.

Denarništvo v antiki na Slovenskem

Razstava, ki so jo omogočile slovenske banke, zdaj na ogled tudi v Novem mestu — Postavljena je v Dolenjskem muzeju, kjer jo je minuli četrtek popoldne odprl minister za kulturo dr. Andrej Čapuder — Zanimivo in zelo poučno

NOVO MESTO — LB-Dolenjska banka d.d. v Novem mestu je ena od šestih slovenskih bank, ki so omogočile Numizmatičnemu kabinetu Narodnega muzeja v Ljubljani pripraviti izjemno zanimivo razstavo Denarništvo v antiki na Slovenskem. Razstavo je zasnoval Andrej Šemrov in so jo ponekod v Sloveniji videli že lani. Skupaj s slikovno bogatim katalogom, ki ga je pripravil Peter Kos, je zbudila veliko zanimanja obiskovalcev.

Od minulega četrta je razstava na ogled tudi v Novem mestu, in sicer v mali dvorani Oddelka NOB Dolenjskega muzeja. Ob navzočnosti številnih

obiskovalcev jo je omenjenega dne popoldne po krajšem nastopu Dolenjskega okteta in pozdravnih besedah Francija Borsana odprl minister za kulturo v slovenski vladi dr. Andrej Čapuder. Visoki gost je izrazil zadovoljstvo, da je prišlo do tega dogodka v Dolenjskem muzeju, ki ga prav tako razstave delajo še bolj odprtega. Menil je, da se tako prek muzejev ustvarjajo vezi s preteklostjo, od katere se lahko naučimo marsičesa koristnega, kar nam more biti večkrat tudi navdih za ravnanje v današnjih ne prav lagodnih časih.

Razstava prikazuje najrazličnejše stare kovance, ki so jih našli pri izkopavanjih na arheološko bogatih slovenskih tleh. Na ogled so primerki denarja iz različnih obdobij antike, predvsem keltskih, rimskih, bizantinskih, vzhodnogotskih in langobardskih novcev. Poleg denarja, ki je bil na slovenskem ozemlju v obtoku v sivi davnini, pred 2000 leti, pa je na razstavi ilustrativno prikazano tudi vse drugo, kar sodi na področje denarništva. Od tega, kako so kovali antični denar, kako je bilo organizirano delo v kovnici, do tega, kaj se je dogajalo z novci. Razstava obiskovalca pouči, da so že v antiki, denimo Rimljani, poznali banke, hranilnike, inflacijo in ponarejanje. Pa tudi z zaslužki in cenami, ki so nekoč veljali, ga seznanja. Tako so morali v Rimu v 1. stoletju odšteti za breskev, ki je veljala za najdražji sadež, kar 30 sestercev, obenem pa je bilo treba samo toliko odšteti za dve amfori vina ali za 52 litrov žlahtne kapljice. Če je bil suženj zdravnik, je veljal 50.000 sestercev, medtem ko je veljala navadna sužnja samo 600 sestercev ali še manj. Letna plača učitelja na vladarjevem

dvoru je znašala 100.000 sestercev, rektorja (profesorja na višji šoli) 2000, plača mladega učitelja pa le 1151 sestercev. Rudar je takrat zaslužil 840 sestercev. Tričlanska družina pa je za osnovne življenjske stroške letno potrebovala 2160 sestercev.

Razstava z vsemi pojasnili obiskovalcu tudi omogoča, da si ustvari lastne predstave o življenju v antičnih časih. Denar je bil že takrat sveta vladar in človek toliko vreden, kolikor je lahko plačal. V tem oziru se do danes ni nič spremenilo. Od vseh bogov je še vedno najbolj čaščen Moloh.

Razstava Denarništvo v antiki na Slovenskem bo v Novem mestu odprta do konca januarja. Do tedaj je dovolj časa, da si jo ogleda čimveč obiskovalcev. Je res vredna ogleda, predvsem pa izjemno poučna.

I. ZORAN

MINISTER V DOLENJSKEM MUZEJU — Minister za kulturo v slovenski vladi dr. Andrej Čapuder je minuli četrtek, s tem ko je v Dolenjskem muzeju odprl razstavo Denarništvo v antiki na Slovenskem, tudi prvič uradno obiskal kako kulturno ustanovo v Novem mestu. V kratkem času, kolikor ga je pač imel na voljo ob tem obisku, si je v muzeju ogledal ne le omenjeno razstavo (na posnetku na sredini v prvi vrsti), ampak tudi stalno razstavo v Oddelku NOB in prenovljeno Krizatijo, predvsem stalno postavitev arheološke zbirke. (Foto: B. Babič)

Dvanajst hramov

Koledarski cikel slikarja Jožeta Marinča

KOSTANJEVICA — Umetniška slika lahko prav imenito zaživi tudi kot reprodukcija na listu stenskega koledarja in ne samo kot v drag okvir vstavljena in kdove kje obešena slikarjeva stvaritev. Vse več slovenskih slikarjev se odloča za predstavitev svojih del tudi v tej obliki. Ob koncu minulega leta je tako prvič storil tudi akademski slikar Jože Marinč iz Kostanjevice. Slik za koledar, ki ga je potem izdal obdelovalec ravnega stekla Miran Resnik iz Leskovca, pa ni naključno odbral v svojem ateljeju, pač pa jih je ustvaril nalašč za ta koledar. Od septembra 1989 do avgusta 1990 je naslikal dvanajst različnih starih vinskih hramov v posavsko-sremškem okolišču, za vsak mesec in v vsakem mesecu enega. Po mesecih, kakor jim pravimo po slovensko, je slike tudi poimenoval. Tako je pričaral del te naše stare arhitekture v njenem značilnem okolju, sredi trt na sončnih podbočjih, z vsem barvnim razkošjem, ki se v njem koplje v različnih letnih časih. Vse slike je ustvaril v olju na platnu.

I. Z.

Avstrijske igre z JE Krško

Ko bo koroški deželni glavar Haider izstopil iz Avstrije in bo skupaj s Slovenio (!) ustanovil novo konfederacijo, potem bo obstoj JE Krško verjetno samo še vprašanje dni. Sicer pa pustimo šale ob strani, vse bolj očitno postaja, da bo treba ob slovenski »žametni revoluciji« vse bolj upoštevati ekonomske račune in ne samo preštevati njene privržence. V vladi in v strankah je namreč vse manj navdušenja za hitro zapiranje JE Krško in tako postajajo Zeleni vse bolj marginalna politična sila in vse bolj gibanje.

Sicer pa noben pameten in kolikor toliko normalen človek ne zagovarja jedrske energije kar a priori in nihče ni proti zelenim in zlasti ne proti njihovim razumnim ciljem. Mimogrede je treba povedati, da ekološka zavest ni več samo planetarna zadeva, marveč vse bolj tudi individualna. Ne bo se moč odločiti za manjšo (zlo)-rabo zemeljskih virov znotraj gibanja, ampak se bo moral za to odločiti vsak sam, kar kaže tudi pobuda nemških zelenih, ki bodo osebnost zmanjšali za tretjino porabo bencina, hrane, kurjave itd.

Zdaj, ko so na ta način kolikor toliko pojasnjena temeljna stališča, pa je treba k stvari. Po novem letu je na naslov Slovenije spet prispelo prijazno avstrijsko sporočilo, iz katerega razberemo, da avstrijski jedrski strokovnjaki izražajo pripravljenost za obisk v JE Krško. Ti strokovnjaki naj bi pregledali, ali je JE Krško varna in v primeru, da ni, bi Avstrija spet ponudila nekaj svoje električne energije, in sicer prvih pet let zastoj, kasneje pa bi jo medtem naj bi se Avstrija skupaj z nami lotila gradnje elektrarn. Tudi na alternativne virov, kot so veter, morda tudi plima itd. V JE Krško na taka vprašanja ne odgovarjajo, kajti v pristojni službi so prepričani, da to zadeva meddržavne odnose. To je do neke mere razumljivo, saj se natančno ve, katere mednarodna ustanova ima nalogo, da kontrolira JE Krško. Tak pregled pa je dovolila Češkoslovaška v svoji jedrski elektrarni Bohunice, kjer je vizita pokazala, da ta najstarejša češka jedrska elektrarna ni v najboljšem stanju in bi jo bilo treba nemudoma zapreti. Čeprav je ČSFR namerala to elektrarno tako in tako zapreti, pa ta država ne kaže nikakršnega »provincialnega strahospoštovanja« do Avstrije, piše Delov dopisnik z Dunaja.

● V tem kontekstu zvenijo dokaj varljivo tudi nenehne avstrijske obljube, da bo Avstrija dajala ČSFR in Sloveniji nekaj časa električno energijo zastoj. Koroška sama nikakor ne bi mogla tega storiti, kajti tamkajšnja elektrogospodarska družba Kelag mora milijardo kilovatnih ur električne energije nabaviti drugod. In če bi se Avstrija že odločila za tako pomoč, bi morali zaradi nje plačevati dražjo energijo. Resda bi si avstrijska industrija na ta način pridobila določene koncesije v Sloveniji in v ČSFR, vprašanje pa je, ali je poprčen avstrijski odjemalec električne energije tako strateško naravnan.

Sicer pa se avstrijska skrb in češka popustljivost na državni ravni kažeta v precej drugačni luči, ko gre za ekonomske interese. V ČSFR si opustitve jedrske energije ne morejo privoščiti zaradi gospodarskega položaja. Zaradi nadpoprečnega onesnaževanja okolja pa bodo zmanjšali izkop rjavega premoga in se še bolj naslonili na jedrsko energijo, o čemer je lani maja pisal Siemens Standpunkt, ki nemara tudi kani pristaviti lonček. Zato je v načrtu mednarodni razpis za gradnjo novih jedrskih elektrarn.

Težko je verjeti, davsega tega Avstriji ne bi vedeli. Ker zdaj zahtevajo goloba na strehi, se bodo navezavale na zadovoljili z vrabcem v roki. Avstrijska industrija bi imela kar dosti dela, če bi sodelovala pri sanaciji čeških termoelektrarn. S TE Soštanjem, ki v zrak pošibe letno 100.000 ton žveplovega dvokisa ali toliko kot vse avstrijske termoelektrarne skupaj, pa tudi že večje pogovori. Zatika se le pri plačilu stroškov za čištilne naprave, ki bodo stale med

1,5 ali 2 milijardama šilingov. Ampak skoraj lahko verjamemo, da bodo našli rešitev, saj so čištilne naprave veliko cenejše, kot pa bi stalo predčasno zaprtje JE Krško in še kake češke jedrske elektrarne.

J. SIMČIČ

»Če vas bomo rabili, vas bomo poklicali!«

Nezaupanje do sredstev informiranja je bilo in je še marsikje globoko zakoreninjeno, ne le v vladnih in oblastniških krogih, res pa je, da se o tem veliko več govori in piše v demokratičnih družbah, kjer je zaprtost in zadrtost do novinarjev, kadar se pojavijo, toliko bolj očita. Po drugi strani pa je tam tudi pravica do zasebnosti dobro varovana in kršenje nje strogo sankcionirano.

● Da se sedaj v javnosti veliko govori in kritizirajo nekatere vladne poteze ali poteze vladnih strank, ko bi te rade določene zadeve ohranile v »zasebnosti«, je torej pripisati večji meri demokracije v naši družbi, ne pa temu, da je bilo včasih vse v redu. Da včasih takih kritik ni bilo, je pripisati tudi sankcijam, ki bi jih bil novinar deležen, če bi na enak način kot danes kritiziral vladajočo stranko. Seveda je meja zasebnosti in tajnosti vedno zelo gibljiva, predvsem glede na to, s katerega konca se stvari lotevamo.

Vsem mora biti jasno predvsem to, da ima javnost pravico do obveščenosti, zlasti pa je to pomembno takrat, ko se že pojavljajo med ljudmi različne govorice, ki se čisto rade spreverijo tudi v dezinformacije. Kdaj pridejo stvari tako daleč, novinarji ponavadi hitro začutimo ali, bolje povedano, zvemo, saj se takrat radi oglašajo telefoni in ljudje sprašujejo, zakaj ne pišemo o tem in onem, in ponavadi še malce zlobno dodajo: »Ali pa si morda ne upate?« Dandanes skoraj ni več stvari, ki se jih novinarji ne bi upali lotiti, razen tistih seveda, ki jih omejuje poklicni kodeks, zato je tak namig res svojevrsten izziv.

Časopis pa niso samo usodni in pomembni dogodki, tvori ga predvsem množica drobnih podatkov, ki so za vsakdanje življenje pomembni in tvorijo tkivo, ki se mu pravi časopisno gradivo. Prav neumno se zato novinarji zadržijo, ko se pri nabiranju takega drobnega, a potrebnega materiala, na primer podatka o stavki nekaj desetnih delavcev v nekem novomeškem podjetju, naleti na gluha ušesa. Stavka po vseh pravilih in z utemeljenim razlogom napovedana, stankovodja pa do novinarjev gluh in nem kot riba na suhem: »Če vas bomo rabili, vas bomo že poklicali!« Kot da bi bili novinarji samo zato, da jih pokliče takrat, kadar jih hoče izrabiti za pritiske na poslovodne ali občinske organe, sicer pa jim informacij, tudi najbolj osnovnih, niso dolžan dajati.

Stavka ni zasebna zadeva, niti ne more biti poslovna skrivnost. Je konflikt med zaposlenimi in delodajalci in je urejena z zakonom, kolektivno pogodbo in sindikalnimi pravili. Ima partnerje v konfliktu ter sceno, ki jo predstavlja javnost. Vsako podjetje je z družbo okoli njega povezano s tisočeriimi vezmi, zato je za to družbo pomembno, kaj se v podjetju dogaja. Lastništvo in druge spremembe, ki smo jim in jim še bomo priča, teh vezi ne bodo spremenile.

T. JAKŠE

So krški zeleni kaj odkrili?

Na sedmi redni seji krške občinske skupščine lani oktobra se je zdelo, da je delegat zelenih Silvo Mavsar s svežnjem vprašanj o poslovanju sklada stavbnih zemljišč vrgel med poslanske klopi pravo bombo, zdaj pa vse bolj kaže, da je bila to zgolj pasja bombica. Pokalo je hudo, a doslej nikomur niti prsta ni odneslo, kaj šele, da

bi zaradi teh vprašanj kdo izgubil glavo, in ne nazadnje, nihče ni odločno zavrnil dvomov in sumnic.

Naj naštejemo samo nekatera vprašanja. Mavsarja je zanimalo, koliko denarja iz sklada je bilo porabljenega za nakup stanovanj za JE Krško, koliko za nova ali nadomestna stanovanja za policijo, koliko je sklad stala nova stavba UNZ. Nadalje je spraševal, kdo in zakaj je odobril adaptacijo stare osnovne šole v Koprivnici, v kateri naj bi imelo podjetje Darja šivalnico. Navedel je tudi podatek, da je podjetje Darja posodilo poldrugi milijon skladu stavbnih zemljišč za 85-odst. obresti. »Glede na dvome, ki so razvidni iz teh vprašanj in upravičenih domnev, da gre za zlorabo pooblastil odgovornih delavcev posameznih organov, dajem skupščini pobudo, da se prouči vloga in odgovornost posameznih delavcev za te kršitve,« je zaključil Mavsar. Na tej seji skupščine je bila potem sprejeta pobuda, da krški izvršni svet ustanovi posebno komisijo, ki naj opravi finančno tehnično revizijo poslovanja sklada, podobno nalogo pa naj bi opravila tudi SDK.

Doslej taka komisija ni bila ustanovljena, na SDK sicer štirje inšpektorji opravljajo pregled poslovanja sklada, je pa ta pregled začasno prekinjen. Strojovnjaki SDK so terjali od ustrezne strokovne službe na občini določena dopolnila dokumentacije. Resnici na ljubo je treba povedati, da se je krški izvršni svet obrnil tudi na Inštitut za komunalno gospodarstvo pri FAGG v Ljubljani. Toda zeleni pravijo, da je izvršni svet zastavljal inštitutu napačna vprašanja. Zelenih ni zanimalo, ali so bila denarna sredstva porabljena v skladu s planom. Zelene zanima, ali so bile pogodbe s skladom sklepane po postopku in na način, ki je bil v skladu z obstoječo zakonodajo, ali so bila sredstva za investicije res porabljena namensko in ali so se določeni denarji prelivali tudi kam drugam.

Na vse te obtožbe doslej ni bilo pravega odgovora. Pač, prišel je posreden odgovor. Podjetje Darja se je odpovedalo adaptirani šoli v Koprivnici, očitno je tudi, da ne bo nič, s prostori nad Zastava avtom v starem mestnem jedru. Sicer pa sta Igor Dobrovin, predsednik prejšnjega izvršnega sveta, in Cveto Bevk, predsednik upravnega odbora sklada, kot naj-odgovornejša človeka povsem tiho.

● Na take vrste obtožbe pa bi morala vsakakor odgovoriti z ostrim demantijem in s seboj sprati sleherni dvom. Tako pa se okoli sklada še naprej špekulira in krška občinska vlada bo morala nekaj narediti, če naj temu naredi konec. Ni namreč mogoče pristati na mnenja, ki se porajajo v ožjih krogih, da Mavsar in zeleni ne bodo nikoli nič odkrili. Tu pač ne gre samo za sklad, gre tudi za to, ali naj ljudje verjamejo novi oblasti. Tega prepotrebne zaupanja bržkone ne bo, če v Krškem zadevi ne bodo prišli do dna.

J. SIMČIČ

Ženske hitreje ostajajo brez dela

Zaposlitvene razmere in možnosti so tudi v novomeški občini vse bolj strah zbujajoče. Dela praktično ni. Lani ni uspelo zaposliti se večini mlade generacije, ki je prišla iz šol, brez dela pa so tudi že ostali delavci posameznih podjetij, ki niso imeli pogojev za predčasno, starostno upokojitve ali za dokup let. Pričakovanja za leto so še slabša. Konec minulega leta je bilo v novomeški občini 26.161 zaposlenih, kar je 760 manj kot leto poprej. Na Zavodu za zaposlovanje je bilo prijavljenih 1.110 brezposelnih, od tega jih je 736 imelo manj kot 27 let in tudi zelo malo delovne dobe. Kvalifikacijska struktura brezposelnih pa je vse boljša, ker ostajajo na cesti mladi, ki prihajajo iz šol. Tako je bilo konec leta brez dela tudi 25 ljudi z visoko in 41 ljudi z višjo izobrazbo, 277 ljudi s peto, 249 ljudi s četrto stopnjo izobrazbe in. Prevladujejo ekonomisti z vsemi stopnjami izobrazbe, elektrotehniki, medicinci itd. Sicer pa se utegne tudi

lenjskim gozdarjem dolgujejo plačilo za les že od lanskega poletja.

Seveda gozdarji niso ves ta čas držali rok križem in čakali, da jih bodo nakopičene težave

to spremeniti na slabše. Kadrovske štipendiranje namreč močno upada, cenzus za pridobitev štipendije iz združenih sredstev, ki jih seveda primanjkuje, pa se je tako zaostрил, da se bodo možnosti šolanja zelo zožile.

Podjetja so izkazala za petino manj potreb po pripravnih kot leto poprej, potem pa se teh niso realizirala v celoti, ampak le 75-odstotno. Slaba polovica brezposelnih čaka na delo do pol leta, vendar pa se ta čakalna doba podaljšuje. Poudariti velja tudi to, da raste hitreje breposelnost med ženskami.

Denarno nadomestilo za brezposelnost je v letu 1990 v novomeški občini prejelo 238 brezposelnih, denarno pomoč pa 181 brezposelnih. Samo v decembru je bilo prvih 89 in drugih 90. Stvari so se skozi vse leto namreč le poslabševale. Čas prejemanja nadomestila in pomoči se sicer tudi daljša, za nadomestila je zaenkrat povprečje 3,8, za pomoč pa 4,4 meseca.

● Kot rečeno, so pričakovanja za leto še slabša. Brez dela naj bi ostalo kar dve tretjini generacijskega priliva, grozljivo so tudi napovedi odvečnih delavcev v podjetjih. Trenutno se Novo mesto bliža 7-odstotni stopnji breposelnosti, kako bo do konca leta, se še ne ve. Denarja za socialno varnost brezposelnih pa za sofinanciranje pripravnosti v Sloveniji že zdaj primanjkuje, ob vseh napovedih stečajev se tudi lahko sprašujemo, od kod ga bomo tudi za ta namen dobili.

Ob spremembi zakona o delovnih razmerjih, po kateri bodo delavci, ki bodo ugotovljeni za trajni presežek, že po šestih mesecih prešli v odprto brezposelnost, je sicer predvidena aktivna politika zaposlovanja s sofinanciranjem novih in z ukrepi za ohranjanje starih delovnih mest, s posojili za nova vlaganja, s sofinanciranjem dokvalifikacij in prekvalifikacij, z informiranjem ljudi za samozaposlovanje itd. A za vse to večinoma še ni jasno, kako naj bi se izvajalo.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Črnomelj ne more brez kioskov

Že mnogokrat in na več različnih mestih je bilo v Črnomlju slišati, da bi morali bolj načrtno urejati prostor v občini, zlasti pa v mestu samem. Dosedanja pomanjkljiva urbanistična dokumentacija je bila namreč vzrok za marsikatero težavo pri ureditvi mesta, predvsem v njegovem starem mestnem jedru ter v centru, torej na Trgu svobode. Prav ta trg je sedaj zelo slabo, lahko bi rekli, kar stihijno urejen, bodisi da gledamo nanj z očmi arhitekta, prometnika, ekologična ali pa samo navadnega občana, »uporabnika« tega trga in mestnega središča nasploh. Pomanjkljiva urbanistična dokumentacija pa je včasih povzročila tudi precej zadržev, nevedenosti in hude krvi.

Zagotovo je vsem Črnomelcem dobro poznan primer kioska na Trgu svobode, ki že več kot leto dni stoji nedokončan. Prav ta kiosk je Črnomeljce tako rekoč razdelil na dva tabora. Eni se zgražajo nad oblastmi, ki ne dajo dovoljenja, da bi kiosk začel obratovati in bi si v njem lahko kupili hitro pripravljeno hrano in pijačo. Drugi pa se hudejejo nad tistimi, ki si je drznili prav v spomeniškem območju starega mestnega jedra, ki je hkrati republiški spomenik II. kategorije in zanj velja varstveni režim I. stopnje, postaviti takšen objekt. Nekaj časa je bilo okrog kioska sicer vse tiho, zadnje čase pa je bilo v delegatskih klopek zopet slišati glas, naj se zadeva okrog spornega kioska, ki bo kmalu praznovala svoj 2. rojstni dan, končno in dokončno zaključi. Ljudje namreč v zvezi s kioskom slišijo različne informacije, ulica tudi »govori« svoje, iz takšnih neuradnih ali poluradnih informacij pa je moč zaključiti marsikaj. Zato tudi ni čudno, da je bilo na decembrski seji skupščine občine iz delegatskih klopi slišati celo, da ljudje kot davkoplačevalci niso pripravljani plačevati ne napak posameznikov ne upravnih organov občinske skupščine.

Kljub moratoriju so gozdarji v teh gozdovih opravili najnujnejša gozdnogojitvena dela, da ne bi prišlo do daljnosežnih posledic. Po mnenju strokovnjakov je moratorij kot izsiljen politični ukrep, ki je povsem v opreki s stroko, povzročil veliko škodo, saj je gozd živ organizem, ki zahteva stalno prisotnost in skrb. Kot primer pametnega in treznega odnosa navajajo razlašene gozdove kartuzije Pletanje. Še preden so bili cerkveni gozdovi izvesti iz moratorija, je vodstvo pleterskega samostana gozdarjem predlagalo, naj v teh gozdovih normalno gospodarijo naprej.

● Celotno najbolj zadrti nasprotnik gozdarjev pa bo delavcem Gozdnega gospodarstva Novo mesto težko očital, da slabo de-

● Z občine so zagotovili, da je za to zadevo edini pristojen upravni organ, ki naj bi vse skupaj tudi prignal do konca, in to prav kmalu. Po tej obljubi sodeč, naj bi bil sklep o javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta za črnomaljski Trg svobode začetek tega konca. V obrazložitvi sklepa med drugim piše, da je po osnutku ureditvenega načrta sporni kiosk na Trgu svobode pri sodišču predviden za odstranitev, prav tako tudi bližnji kiosk Tobaka.

Ker gre za strokovno nmenje, ga vsekakor gre upoštevati in v tem primeru se pokaže, kako prav je imela takratna ZSMS, ki je pred več kot letom dni opozorila na nedopustno gradnjo kioska v starem mestnem jedru. V laikih, kakršni smo povečini, pa ob prebiranju obrazložitve o osnutku ureditvenega načrta vseeno grize črv dvoma, ali je bilo res prav vse storjeno po strokovni plati. Kajti v isti sapi, ko naj bi odstranili dva kioska, naj bi v mestnem središču, pred zavarovalnico ter med banko in cerkvijo, postavili kar tri nove kioske. Res, da bi bili ti kioski posebej projektirani, vendar pa so še vedno samo kioski, ki, postavljeni na republiški spomenik, najbrž ne bi delovali najbolj estetsko.

M. BEZEK-JAKŠE

Kako pridobiti zadosti bolnikov?

Kako neki bolnišnici vrniti image, zaupanje ljudi? Zakaj splošni zdravniki v Sevnici in Krškem napišejo bolj malo napotnic za brežiško bolnišnico, veliko premalo, da bi ta ustanova (postala) regijska splošna bolnišnica Posavja? To sta na nek način nelogični vprašanja, ki pa bi jih lahko izluščili iz razprave na seji sveta posavskih občin v Sevnici, ko se člani prvič v novi zasedbi pogovarjali o elaboratu o možnosti za delovanje te zdravstvene ustanove, kot smo zapisali v uvodu. Direktor Zdravstvenega centra Brežice Tone Zorko in direktor brežiške bolnišnice Peter Zorčič sta nanizala vrsto zanimivih podatkov, ki jih bomo gotovo še srečevali v prihodnjih tednih. Dokazovala sta, da se prebivalstvo v Posavju izredno hitro stara, saj naj bi bilo v tej regiji leta 2000 že okrog 15 odstotkov starejših kot 65 let. Kaj to pomeni iz zdravstvenega vidika, seveda ni težko ugotoviti.

Če se niste vedeli, da je nekoč brežiška bolnišnica slovela kot ena najboljših pri nas ravno po pljučnem oddelku in zdravnikih, se ne boste čudili, zakaj neki tega oddelka tod nimajo. In kaj zdaj? Brežičani se pritožujejo, da so jim razne upravnoadministrativne reorganizacije prinesle mnogo več škode kot koristi.

Trdijo, da so sposobni zdraviti, oskrbeti in diagnosticirati okrog 75 odstotkov bolnikov, ki potrebujejo hospitalno zdravljenje, tega odstotka pa enostavno ne bodo mogli doseči, ako ne bo prišlo do korenitega zasuka. Zdaj se namreč zdravi v brežiški bolnišnici 85 odstotkov Brežičanov, 52 odstotkov Krčanov in le 26 odstotkov Sevnčanov. V štirih oddelkih premorejo 173 postelj (optimalno število bi bilo 209), v bolnišnici pa je zaposlenih 281 delavec, od tega 24 zdravnikov specialistov. Pravijo, da je tolikšno število delavcev potrebno, če hočejo brez pretrganega naprežanja dobro skrbeti za svoje paciente, ako bi Brežičani in Krčani prispevali okrog 75 odstotkov, Sevnčani pa polovico svojih bolnikov.

● Če regija hoče to v resnici ostati, bi morali zadržati tudi prijazno, majhno podeželsko bolnišnico, kjer pacienti ne bi bili številke, kakor se lahko dogaja v večjih centrih. Kaj se bo izcimilo iz takih pričakovanih politikov, naj bi pokazala šele široka javna razprava, da bi lahko sploh odgovorili na uvodoma zastavljena vprašanja. Nanjo bodo povabili tudi republiške pristojne funkcionarje oz. organe.

P. PERC

Kako so gozdarji 45 let kradli

Na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto — le-to obsega dobrih 152 tisoč hektarov in pokriva občine Črnomelj, Metlika, večji del občine Novo mesto, polovico občine Trebnje ter del občine Grosuplje — je že blizu 84 tisoč hektarjev gozdov, tako da je gozdnatost tega območja 55-odstotna, kar je nad slovenskim povprečjem. Letni etat znaša 280.000 kubikov, od tega posekajo polovico v družbenih, polovico pa v zasebnih gozdovih. Družbenih gozdov na območju GG Novo mesto je 28.000 hektarjev in kar 7.000 hektarjev ali četrtino teh gozdov je zajel lani proglašeni moratorij na sečnja.

»Ta politično izsiljeni ukrep, ki nima nič z gozdarsko stroko, nas je močno prizadel,« pravi novi direktor Gozdnega gospodarstva Novo mesto inž. Tone Sepec. »Zaradi moratorija in hkratnega spreminjanja zakona o gozdovih smo gozdarji zašli v velike gospodarske težave.

Posledica moratorija je, da je v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, kjer je sedaj zaposlenih 550 ljudi, 80 delavcev preveč, po drugi strani pa se je zaradi spremenjene zakonodaje porušilo utečeno delo v zasebnih gozdovih. Kmetje so očitno pričakovali prosto trgovino z lesom in tudi manjše dajatve na posekan les. Posledica tega je, da je lani sečnja v zasebnem sektorju padla na polovico običajne v prejšnjih letih. Poleg tega da so kmetje v svojih gozdovih manj sekali, ker so špekulirali in čakali na prosto trgovino z lesom, se je razmahnila tudi črna trgovina z lesom, ki je gozdarji prav zaradi neustrezne zakonodaje nismo mogli zajeziti,« niza direktor težave, ki so zadele gozdarje. Posledica toliko zmanjšane sečnje v gozdovih je, da se je za več kot polovico zmanjšal obseg gozdnih gojitvenih del v teh gozdovih, s čimer je ob delo kakih 60 ljudi, ki so prej opravljali ta dela, skoraj povsem pa so tudi ustavili gradnjo gozdnih cest.

Močno je GG Novo mesto prizadela splošna gospodarska kriza, ki jo še posebej močno občuti slovenska pretežno v izvoz usmerjena lesna industrija, ki že nekaj časa zaradi nelikvidnosti ne more plačevati svojih obveznosti do gozdarjev. Lesna industrija pa od GG Novo mesto kupuje najmanj 60 odst. vsega lesa, kakšnih 20 odst. pa ga prodajo neposredno tujim kupcem. So tudi taka lesna podjetja, ki do-

lajo. Podatki povedo, da se je produktivnost v neposredni proizvodnji, se pravi pri sečnji in izdelavi, v zadnjih 20 letih povečala za 300 odstotkov. Res gre to v precejšnji meri na račun sodobne mehanizacije, novih delovnih orodij in boljše tehnologije, vendar nikakor ne vse. Velik delež pri tem imajo prav delavci sami. Posledica tega je, žal, tudi 50 delovnih invalidov. O delu dolenjskih gozdarjev veliko pove tudi podatek, da so lani, ko jih je kakih 15 tri mesece delalo v Nemčiji, kjer so imeli katastrofalne vetrole, nemško normo presegali za 20 odst., medtem ko doma presegajo normo za 10 do 15 odst.

Če tisti, ki sedaj zviška izjavljajo, da so gozdarji »45 let kradli«, spregledajo ali prezirajo dejstvo, da je bil pred leti eden od tozodov v okviru GG Novo mesto proglašen za najboljši gozdarski tozd v Jugoslaviji ali da so dolenjski gozdarji dobili Jesenkovo priznanje za biološka dela v gozdovih ali to, da so na Dolenjsko vodili vse strokovne ekskurzije, ki so prišle k nam iz Evrope in sveta — če vse to ne velja nič, jim bo morda kaj povedal podatek, da je bilo na območju sedanjega GG Novo mesto leta 1896 60.216 hektarjev gozdov, leta 1970 jih je bilo 67.657 ha, danes pa jih je 83.844.

A. BARTELJ

Zapoznel članek je kot skisana juha

IS je črnomaljski šoli zagotovil denar za računalniško opremo

Ko sem v zadnji Prilogi prebrala prispevek o Srednji šoli v Črnomlju, sem imela občutek, kot bi jedla en teden staro skisano juho. Naravnost čudovito je, da se v teh kriznih časih stvari lahko obrnejo tudi na boljše. Naslov prispevka obeta neke vrste privoščljivo branje o sosedovi kozji, ki jo bo baje kmalu pobrlo.

V razgovoru s novinarko sem v resnici izpostavila nekaj problemov in dilem, vsekakor pa ni šlo za vprašanje nadaljnjega obstoja šole. V zadnjem času so vsi mediji v dolenjski regiji poskrbeli za publiciteto, ki pa šoli na ta način gotovo ne more koristiti.

Predvsem sem hotela opozoriti na položaj srednjih šol v manjših krajih, katerim dosedaj normativi niso bili naklonjeni. Obstaja bojazen, da tudi v bodoče ne bo dosti bolje, če odgovorni za področje izobraževanja ne bodo upoštevali naših utemeljenih zahtev.

Zavzemali smo se diferenciran pristop pri materialnih stroških, ki so dokazljivo (permanently) izobraževanje učiteljev, udeležba na seminarjih, izvajanje kulturnih dejavnosti). Šole v središču Slovenije gotovo nimajo podobnih izdatkov.

Srednja šola v Črnomlju je zopet po zaslugi Izvršnega sveta občine Črnomelj prišla do nove računalniške opreme. Tudi pred sedmimi leti so naši dosedanjí ustanovitelji pokazali veliko razumevanja za potrebe izobraževanja, saj smo tudi takrat v občini zbrali vsa potrebna sredstva za računalniško opremo.

Vik in krik smo zagnali, ker nočemo postati podeželska šola, ki bi učencem nudila manjši standard znanja. Ker imamo dobro usposobljene učitelje, si prizadevamo, da bi imeli tudi najsoodnejšo opremo. Prav zaradi tega so naši učenci na republiških tekmovanjih dokazali, da se v znanju uspešno kosajo z vrstniki iz večjih središč in to bo tudi v bodoče naše vodilo.

Za naslednje šolsko leto bomo razpisali dva oddelka gimnazije z naravoslovnimi in družboslovnimi izbirnimi vsebinami, dva oddelka strojništva na IV. stopnji, smer oblikovalec in preoblikovalec kovin, in en oddelke skrajšanega programa, smer obdelava kovin.

prof. GABRIJELA VIDIC-MIHELČIČ, ravnateljica Srednje šole Črnomelj

PRIPOMBA UREDNIŠTVA — Zaradi obilice gradiva je prispevek čakal na objavo skoraj mesec dni, torej njegove neaktualnosti ni kriva novinarka, ki ga je napisala.

LJUDJE SE SPREMINJAJO

Pred morda tremi leti je smejala ljubljanska televizija na Krasinu pri Meliki kmetijsko oddajo. Tedanji urednik Janez Pirš je imel velike težave, ker mu je lepo podoba starih lip »kvarila« cerkev. Smalcem je strogo naročal, naj ostro pazi, da v koder ne bi zašla cerkev. »Saj veste,« je zmišljal z rameni, ne da bi dokončal stavek.

»Pred plebiscitom (23. december) sta prišla v Podzemelj smemalca TV Slovenije, da bi posnela mojo izjavo o tem 'zgodovinskem' dogodku. 'Smemali bomo zunaj,' je predlagal eden od holivudarjev. Po njegovem nasvetu sem se moral postaviti tako, da se je v ozadju videla podzemeljska cerkev.« T. G.

ZDRAVILA IN KULTURA

Gospod, zaposlen v novomeški lekarni, ima povsem nove kulturne nazore do strank-bolnikov, odkar se je spremenil sistem oz. je nastala demokracija. Razumem, da je treba plačati nekatera zdravila. Ne razumem pa tega, da smo zdravila do sedaj kradi, kot je izjavil omenjeni gospod v priložnosti sodelavcev, ki imajo zelo lep odnos do strank. J. G.

Protest namesto štrajka

Koliko kruha bo za Sigmatove delavce?

Minuli teden je prispelo anonimno telefonsko sporočilo, da bo v breštaniškem Sigmatu v ponedeljek točno ob 6. uri štrajk.

Po sedmi uri je prišel med delavce inž. Janez Gajšek. Na zahtevo delavcev so prispeli tudi pristojni iz Novega mesta, ki jih je vodil dipl. inž. Bojan Vernig. Slednji je v vsem ožjim vodstvom v direktorjev pisarni z njemu svojiski odprtosti razgrnil karte. Z izgubo srbskega tržišča so Breštaničani izgubili skoraj četrtino trga. Kako bo z delom, bo jasneje na skupščini krovnega podjetja, ki je najavljena za 31. januar. Meja za ta obrat je 2 milijona dinar-

Kanadsko pismo

Voščilo iz Ontaria

Spoštovano uredništvo Dolenjskega lista, naj se vam najlepše zahvalim za moj mali objavljeni članek in zato, ker ste tudi v Dolenjskem listu pisali o stvari v Kočevskem Rogu. Tisto, kar sem vam poslal, ste dosti skrajšali. Ne vem, kaj ni bilo pravilno in kaj vam ni ugajalo. Berem pa dosti kritik vaših delovnih ljudi in v marsičem se strinjam z njimi. Tam nič ne prestavlja in mislim, da je tako tudi pravilno. Naj drži, kar kateri izjavi ali napiše. Drugače je Dolenjski list

• **SLABA DOSTAVA** — Kot vaša dolgoletna naročnica zelo rada prebiram Dolenjski list, novice iz rodnega kraja Velike Loke in moje nepozabne domovine. Razočarana pa sem, ker v zadnjem času prejemam časopis tako neredno. Pozanimala sem se tukaj v Franciji pri pošti in mi zagotavljajo, da je poštna dostava tukaj v redu. Ker pa se pritožujejo nad nerednim dobivanjem časopisa tudi tukajšnji naročniki Nedeljskega, domnevam, da ni krivda v uredništvu Dolenjskega lista. Toda kje je vzrok, se sprašujemo. Obenem voščimo srečno in uspehov polno novo leto 1991 vsem v uredništvu ter vsem domačim in poznanim. S spoštovanjem

JOŽA LASSUYE (OVEN) Francija

zanimiv in se da v njem prebrati dosti raznih novic iz cele Dolenjske in Posavja. Posavski kraji so mi dosti znani, najbolj Brežice z okolico.

Pripomnil bi samo to, da Dolenjski list prihaja vedno z večjo zamudo, to je dva meseca pozneje, in to me najbolj moti. Če bi odpošiljali Dolenjski list letalsko, bi bilo to dosti boljše in bolj redno bi ga dobil. Ne vem, zakaj se ne bi dalo to bolje urediti, saj so za to vse možnosti, pa tudi jaz sem pripravljen doplačati razliko v poštini, ako bi bilo potrebno. Morda nisem le jaz prizadet in je še kateri, vendar potrebno je z besedo na dan, saj tako delajo tudi naši rodni bratje v domovini.

Sedaj sem že tri leta v pokoju in imam dosti počitka. Vsa leta službe sem delal v rudniku. Po tridesetih letih bivanja v tej obsejni kanadski deželi se kar dobro počutim. V Kanadi se mora delati celih 5 let doli kot pri vas, do 65. leta. Pri vas je to vse bolj ugodno urejeno, točno vem, da je tako. Želim vam še naprej največ uspeha, enako kot vam želijo ostali naši rojaki in rodni bratje v rodni domovini, in kličem: srečno novo leto 1991! Z bratovskim pozdravom iz daljne Kanade.

JOŽE GRUBIČ

Še: Brezvesten dežurni veterinar

Odgovor prizadetega veterinarja na članek s tem naslovom (DL 10. januarja)

V Dolenjskem listu je bil objavljen prispevek, ki ga je napisal Milan Drenik iz Bršljina. V tem članku me grobo napada in mi očita brezvestno opravljanje službe in prepozno veterinarsko intervencijo. Sprašuje pa se tudi, kako je z mojo moralno zavestjo in zdravniško etiko. Ker je v članku nekaj neresničnih trditev, sem prisiljen tudi jaz pojasniti ta dogodek.

Dne 21. 12. 1990 sem se vrnil nekaj minut pred 15.30 iz službe domov. Kmalu po prihodu je zazvonil telefon in dežurni gasilec, ki sprejema za našo službo naročila, mi je sporočil, da se je pri Milanu Dreniku iz Bršljina poškodovala kobilica, ko so jo nakladali na kamion. Izrecno so zahtevali injekcijo proti tetanusu in niso nič omenjali, da žival močno krvavi oziroma da gre za hušo poškodbo. Ko sem odložil telefon, je prišla na vrata moje hiše hčerka Milana Drenika in mi povedala prav tako kot dežurni gasilec, da se je pri nakladanju na kamion poškodovala njihova kobilica in da ji je potrebno dati injekcijo proti tetanusu. Rano pa so že sami obdelali in tudi zaščitili s sprejem za rane. Hčerka je, kot vem, učenka srednje medicinske šole. Povedal sem ji, da nimam pri sebi cepiva proti tetanusu,

Ne morem in nočem več sodelovati

Pripombe k pismu predsedstva in izvršnega sveta (Dolenjski list 10. januarja) — V skupščini, ki tako zlahka krši zakonitost, zame ni mesta

Demokracija in parlamentarizem sta za nove občinske oblasti očito izredno raztegljiva pojma. Zame sta (ne da bi teoretiziral) predvsem borba argumentov. Ko pa so zadeve dogovorjene, jih je, enostavno povedano, potrebno izvajati. Nespoštovanje doslej dogovorjenih »pravil igre« je torej osnovni razlog mojega »demonstrativnega« odhoda zasedanja zborov občinske skupščine, 17. 12. 1990. To je bil tudi moto mojega protestnega pisma v Dolenjskem listu 20. 12. 1990 ter javni poziv novomeškemu županu po spoštovanju zakonitosti in Delu istega dne. Ne gre za užaljen in demonstrativen odhod, marveč za povsem nekaj drugega: vest mi namreč preprečuje prisostvovati skupščinskimi odločitvam, ki so v nasprotju z dogovorjenim pravnim redom. Parlamentarizem namreč razumem vse prej kot flagrantno kršenje zakonitosti. Dologovorni odgovor Predsedstva Skupščine občine Novo mesto in njenega Izvršnega sveta, objavljen v Dolenjskem listu 10. 1. 1991, me prepričuje, da se svojih napak niti ne zavedajo ter da nameravajo nadaljevati z že »uveljavljeno« prakso kršitev.

Z večino objavljenih protiangumentov se ne moram strinjati. Pojdimo po vrsti:

1. Zbori skupščine so na januarskem (1990) zasedanju med drugim sprejeli tudi svoj program. Ta je med ostalim predvideval tudi juljski in septemski zasedanja. Z razlogi za več kot trimesečne skupščinske počitnice poslanci nismo bili seznanjeni. O tej kršitvi je »vredno razpravljati«, saj takšna samovoljna odločitev pomeni najmanj ignoranco dotedanjega občinskega skupščinskega sistema. Županu kot najodgovornejši osebi pri zagotavljanju pravnega reda v novomeški občini pa se na žalost ni zdelo vredno poslancev niti seznaniti. O periodičnem delovnem načrtu zborov skupščine smo tako razpravljali šele v oktobru. Toda tudi ta načrt vsaj polovice predvidenih točk ni realiziral (gl. gradivo pod št. 020-03/90).

2. O nesmiselnosti sprejemanja sprememb in dopolnitev takšnega občinskega plana na žalost ne kaže izgubljeni besede. Republika se je namreč kljub nasprotovanju strokovne javnosti (tudi moj prispevek iz začetka novembra 1990 v Delu — Znanje za razvoj: prostorske odločitve je potrebno nenehno preverjati sodi mednje) s sprejetjem zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Ur. l. RS št. 48/90) odločila, da nadaljujemo z »realbirokratsko agonijo« v regionalnem planiranju.

3. Trditve prizadetih, da je Izvršni svet ravnal postopkovno pravilno in da se spremembe in dopolnitve družbenega plana nanašajo le na prostorski del družbenega plana, je grdo zavajanje poslancev in javnosti. Prostorske sestavine

družbenega plana v osnovnem dokumentu namreč nosijo točko 6. Sporno sprejemanje sprememb plana pa na žalost vsebuje npr. tudi točke 3.7 (materialni okviri razvoja) ali 4.1 (smeri prestrukturiranja) itd. Samo ta dva drobna primera kažejo (jih je pa še cela vrsta) na neznanje pripraviljavcev skupščinskih gradiv.

4. Na skupščini sem zahteval integralni tekst, nikoli pa celotnega plana z vso množico kart. Predloženi tekst, ki izgleda približno takole: Za drugim odstavkom se dodata nova odstavka, ki se glasila: ... (str. 2), ali: Črta se 1. odstavek in doda ... (str. 3) itd., je nepregleden in poslanecem ne omogoča kvalificiranega odločanja. O uместnosti mojih zahtev naj si bralec sam oblikuje mnenje.

5. O vsebinskih nestrinjanjih za občino ne dovolj pretehtanih in usodnih prostorskih odločitev iz družbenega plana je Dolenjski list pred časom že pisal, zato jih na tem mestu ne želim ponavljati.

6. Novomeški izvršni svet trdi, da s sprejetjem sprememb in dopolnil družbenega plana 1986—1990 ne prihaja do pravne praznine. Če je tako, potem naj mi dokaže, da so prostorsko kreditiveni pogoji sprejeti v skladu s 40. členom Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS št. 18/84). Zgoraj citirani zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju v svojem 3. členu vsebinskim napakam in nedoslednostim po mojem prepričanju ne daje »odveze«. Zato je najbrž z novim letom nastopil »graditeljski vakuum«, ki bo trajal vse do sprejetja pravih prostorsko kreditivnih pogojev, ki so ta trenutek šele v javni razpravi.

Naravnost presenetljiva je obtožba za sokrivdo pri sprejemanju tega plana. Naj pojasnim: Do leta 1986 sem na takratnem Zavodu za družbeno planiranje vodil strokovno skupino za pripravo dolgoročnega plana občine. Pri pripravi družbenega plana sem sodeloval občasno kot sodelavec. Ko sem v marcu 1987 prevzel vodenje novoustalovljenega ZDPUN, je bila moja prva preokupacija v iskanju ustreznega kadrovskega potenciala, ker sem se zavedal, da takratna minimalna strokovna ekipa ni sposobna na zadovoljiv način opravljati zadanih nalog. Ker nisem dobil ustreznih podpore, sem še pred 1. majem istega leta zaprosil za razrešitev. V septembru sem bil nato tudi razrešen. Družbeni plan pa se je spreminjal in dopolnjeval v letih 1988, 1989 in lani (gl. SDL 18/88 in 6/89). Kakšen je torej »delež« moje sokrivde, naj si bralec sam ustvari mnenje ...

Smešna je tudi trditev, da ignorant-sko zavračam kakršnokoli sodelovanje. Res je, da sem odklonil profesionalno funkcijo v sedanjí sestavi Izvršnega sveta. Svojo strokovno pomoč o zadevah,

ki jih obvladam, pa sem obljubil ne le predsedniku IS, marveč tudi sekretarju za varstvo okolja in urbanizem ter direktorju ZDPUN. S predsednikom IS sva skupno ugotavljala potrebo o nujnosti formiranja projektne skupine za regionalni razvoj oziroma urejanje prostora (ali nekaj podobnega). Brez obnavljanja sem tudi prevzel ponujeno vodenje projektne skupine za varstvo okolja. Iz povedanega sledi, da »krivda« za moj pasivni odnos do prostorskih in družbenih vprašanj zagotovo ni pri meni.

»Dokonečnost« moje odločitve o sodelovanju oziroma ne sodelovanju na skupščinskih zasedanjih ni odvisna zgolj od mene. Če misli Skupščina še nadalje zavračati moje argumente po zakonitih poteh sprejemanja različnih dokumentov in če namerava Izvršni svet še nadalje zavajati poslance (tudi napovedana 6. seja, ki bo 24. 1. 1991, ni nobena izjema, saj se pri šesti točki napovedanega dnevnega reda opira na določbe občinskega odloka, katerega veljavnost je potekla že leta 1984, in še zakon se je medtem spremenil), potem v tej skupščini ni mesta zame. Pa če je to komu všeč ali ne. Se bom pa na drugačen način boril za načela Zelenih Novega mesta!

mag. MARJAN RAVBAR Novo mesto

• **Mesto zelenih je le v samostojnosti in opoziciji. Upam, da bodo zeleni o tem razmislili. (J. Knez)**

• **Živimo v času, ko ima vsaka država armado. Če ne svoje, pa tujo. (Mock)**

• **Molk enako skriva znanje in neznanje. (Zulkovski)**

Zavod nima brezvestnih delavcev

Odgovor Veterinarskega zavoda na pismo Milana Drenika (DL 10. jan.)

Neljubi dogodek med dežurnim veterinarjem Markom Pickom in g. Milanom Drenikom je odjeknil v širši javnosti. Takoj naslednji dan po objavi njegove kritike v Dolenjskem listu se je sestel strokovni kolegij enote Novo mesto in zahteval od veterinarja Marka Picka pojasnilo ter dejanski opis dogodka. Glede na ostrino naslova kakor tudi vsebino pritožbe nad veterinarjem-vim postopkom, je kolegij smatral, da mora biti med lastnikom živali in veterinarjem Markom Pickom osební spor, ki ni nastal ravno omenjenega dne. V nobenem primeru pa Veterinarskemu zavodu ni v interesu, da bi se podobni incidenti dogajali še v bodoče.

Dne 21. 12. 1990 je bil od 15. ure dalje dežurni veterinar Marko Picek. Preko dežurne službe mu je bilo sporočeno naročilo za zdravljenje poškodovane živali, ki je last gospoda Milana Drenika. Zaslišan na strokovnem kolegiju, je veterinar Marko Picek izjavil, da je od poziva pa do njegovega prihoda na lastnikov dom minilo največ dvajset minut. Trdi tudi, da v anamnezi lastnika ni bilo sporočila o resni krvavitvi živali. Povedal pa je, da je doživel ob prihodu na lastnikovo dvorišče oster občutek nevostnosti in brezčutnosti, nakar je užaljen zapustil dvorišče, ne da bi žival pregledal. O incidentu je veterinar Picek takoj obvestil direktorja Zavoda, ta pa je k Dreniku nemudoma poslal veterinarja Ostermana. Ob prihodu na lastnikov dom je slednji ugotovil, da je gospod Drenik medtem že odpeljal poškodovano žival k veterinarju Kovachu.

Strokovni kolegij smatra, da je bil veterinar Picek kljub verbalnemu napadu nanj dolžan tretirati bolno žival. V opravičilo mu šteje, da je poskrbel za to, da bi bila žival deležna pomoči najbližjega dosegljivega veterinarja. S tem je gotovo dokazal, da kljub osební opustitvi pregleda še ni nevesten veterinar. Poraja pa se vrsta vprašanj, med drugim tudi to: »Ali je veterinar res dolžan poslušati grobe napade na svojo osebnost?« Pri tem se ne sme pozabiti, da njegov delavnik traja v dežurstvu 24 ur, in to v statusu zdravnika in šoferja, ki dnevno samo prevozi 150 km, po tem pa se naslednji dan vključi v redni delavnik.

Zanesljivo je v interesu zavoda in lastnikov bolnih živali, da se jim čimprej pomaga in da so sposobni priznati tudi svoje slabosti in prenesti objektivno kritiko. Le tako je možno korektno sodelovanje.

Na koncu poudarimo še, da je kolegij opravil tudi razgovor z veterinarjem Kovachem. Le-ta navaja, da je dobila žival resno poškodbo na nogi, vendar krvavitve, ki jo navaja lastnik in pisec kritike, kot jo ogrožala življenje živali, ni bilo. Če razpolaga g. Drenik s kakšnimi novimi »elementi« v tem dogodku, pa ga pozivamo, da nam jih v prisotnosti veterinarja Picka sporoči.

Strokovni kolegij veterinarjev enote Novo mesto

pisma in odmevi

S stavko »našli« denar za plače

Odgovor Iskre Semič na članek, objavljen 10. januarja

V naši družbi se dogajajo korenite spremembe, ki so na področju gospodarstva še posebej restriktivne. Od sredstev javnega obveščanja (do sedaj s strani Dolenjskega lista objektivno poročanje o ISKRI Semič) pričakujemo, da bodo vse informacije vsaj takšne, kot dejansko tudi so. To pa za članek z zgoraj navedenim naslovom ne moremo trdit. V uvodnem delu je opredeljena višina našega izvoza; letni izvoz ISKRE Semič v letu 1990 pomeni 12 mio. /, in ne 1,2 mio. /, s katerega pa smo sicer dosegli decembra 1990 leta.

Tudi tendencioznega pisanja, da je bilo s stavko doseženo izplačilo OD, nikakor ne moremo sprejeti in tega novinarica nimogla povzeti na sestanku in razgovoru. Pojasnjeno je bilo namreč, da je bila 19. 12. redna seja, DS, na kateri je bila obrazložena celotna situacija glede gospodarjenja in možnosti izplačila OD za november. Na vseh sejah je prisoten predsednik sindikata podjetja, tako da je bilo preko njega obveščeno članstvo. Iz vsebine podajanja (kar je tudi v zapisniku DS) sledi, da bomo vložili vse napore, da se izplačilo OD za mesec november izvede do konca leta 1990. S stavko ne moremo v sedanjí finančni suši izsiliti ničesar.

Iskra Semič referent za infomiranje BRANKO PEČJAK

PRIPIS: Kar se tiče podatka o izvozu semiške Iskre, ga je navedel eden od pomembnejših mož tega podjetja in tako sem ga tudi zapisala. Verjetno bi bilo sedaj težko ugotoviti, kdo se je zmotil v eni decimalni vejici, veseli pa me, da je izvoz desetkrat večji in se, kljub temu da krivda očitno ni moja, opravičujem. Nikakor pa se ne morem strinjati z omenjenim tendencioznim pisanju o Iskri, toliko manj, ker o tem, kaj bi s sestanka stavkovnega odbora, s katerega sem pisala, lahko povzela in česa ne, presoja Branko Pečjak, ki ga na sestanku sploh ni bilo. Lahko zagotovim, da je poročilo veren posnetek dogajanja na sestanku. Če pa bi mi bilo zares do senzacionalnega prispevka, bi lahko zapisala tudi marsikaj, kar je v zvezi z učinkovitostjo delavcev Iskre in izplačilom novembrske plače navedel direktor Janez Kure, a je želel, da se o tem ne piše. To željo sem upoštevala. Res pa je tudi, da delavci Iskre do konca leta 1990 »kljub vsem vloženim naporom«, kot pravi Pečjak, niso dobili v celoti izplačane novembrske plače, zato je stavkovni odbor med drugim sprejel tudi sklep o tem, do kdaj morajo dobiti razliko.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

IZ KS DRAGA

ASFALT DO ČABRA? — Regionalna cesta od Žlebiča preko Loškega potoka in Drage do Trave je asfaltirana, naprej do Čabra (meja s Hrvaško) pa ne. Ta, zadnji neasfaltirani odsek je strm, slabo vzdrževan, tu drsi zemlja in je sploh nevaren vozilom in ljudem.

NAJPREJ SKOZI VASI — Krajinam zahtevajo tudi asfaltiranje ceste od Lazca do Prezida na Hrvaškem. Mišljenje odgovornih pa je zdaj tako, da to je često potrebno prekategorizirati v regionalno, asfaltirati je treba najprej ceste skozi vasi (Stari in Novi kot), šele nato pa vso asfaltirati.

KAM S SMETMI — Krajinam so bili najprej za odvoz smeti in postavitev zabojnikov po vaseh. Ko so zvedeli, da to ni brezplačno, pa so se začeli izgovarjati, da je tam okoli dovolj kraških jam, v katere že zdaj pridno vozijo smeti. Voda to spira v nižje ležeče kraje, zato drugi (celo Ljajani te krajevne skupnosti) pijejo onesnaženo vodo.

IZ KS KOSTEL

VOLITVE PRED VRATI — Svet KS Kostel je sklenil, da bodo krajevne volitve 17. februarja. Na njih bodo krajin prvič demokratično izvolili predsednika sveta KS in člani vaških odborov. Zadnji rok za oddajo predlogov kandidatov je konec januarja.

BODOČNOST V TURIZMU — Pred kratkim sta KS Kostel obiskala kočevski župan Mihael Petrovič in vodja projekta revitalizacije Kočevske Miro Ferlin. S predstavniki te obmejne KS sta se pogovarjala o razmerah v KS in načrtih razvoja. Še posebno pozornost so pri tem posvetili edinemu podjetju v tej KS, Itasu-Kotalu, in možnostim za razvoj turizma. Prav od turizma pričakujejo Kostelci svetlejšo prihodnost.

F. CIMPRIČ

Inovacijske dejavnosti ne zapostavljajmo

Zakaj smo na repu

Novi zakon o davkih nas je dokončno spravil na evropski rep, kar zadeva pogoje za spodbujanje in pospeševanje inovacij in inovacij. V Sloveniji smo že nekaj časa govorili o inovacijski družbi, vendar smo storili bolj malo. Sedanje stanje inovacijske politike pri nas je katastrofalno. Nimamo pospeševalnih centrov, izobraževanja, podeljevanja zaščite industrijske lastnine, rizične kapitala, manjkajo davčne olajšave, javne promocije, organizirane poslovne aktivnosti, ni inovacijske miselnosti in kulture in nimamo strategije inovacijske politike. V zadnjem obdobju so bili izničeni še zadnji spodbujevalni mehanizmi, in to s predragim kapitalom, z investicijsko nesposobnostjo gospodarstva, zaustavljenim nagrajevanjem in podjetjih in ukinjanjem inovacijskih služb. Rezultat tega je zastoj na trgu inovacij in beg najpospešenejših posameznikov skupaj z uspešnimi invencijami in inovacijami v Avstrijo (v zadnjih dveh letih 380 naših in mešanih podjetij z novimi programi), ZRN (58), Italijo (79), J. Azijo (24) ter Ameriko in Kanado (42). Organizirano spodbujanje inovacij je v podjetjih popolnoma zastalo, število prijavljenih invencij v primerjavi z obdobjem pred 3 leti se je zmanjšalo za 70 odstotkov. Za inovacijsko dejavnost so v preteklosti največ napravili sindikati z izobraževalnimi akcijami in samimi inovatorji v okviru društev DIATI. Tem se je v zadnjem času pridružila še gospodarska zbornica z informacijskim sistemom in povezovalo s tujino.

Sedanji predlog vladnega resorja za znanost in tehnologijo je vsebinsko povsem zgrešen, saj razvijanje inovacijske politike v institutih po izkušnji v svetu še nikjer ni rodilo dobičkonosnih rezultatov. Tuja opozorila, da bomo povečali zaposlenost in spremenili industrijsko sestavo s pomočjo malih podjetij le na podlagi inovativnih programov, žal do naših odločujočih ljudi v vladi in strankah še niso segla.

M. STELE

DELO ASFALTIRALO CESTO PREK ROGA

KOČEVJE — Pred kratkim smo v Delu prebrali članek z naslovom »Cesta prek Roga je le asfaltirana«, v katerem je tudi napisano, da bo po veliki med Kočevjem in Novim mestom možnih več avtobusnih zvez na dan. Dejstva so seveda drugačna. Cesta prek Roga ni asfaltirana in tudi vsaj v bližnji prihodnosti še ne bo. Asfaltiranje je le zadnji odsek ceste Kočevje—Novo mesto prek Smuke, in sicer med Laščami in Jamo pri Dvoru. Še vedno je nerešena obvoznica za Stari Log, ki je na tej cesti tudi načrtovana. Tudi tistem o več avtobusnih zvezah Kočevja in Novega mesta ne kaže verjeti. Zdjaj vozi avtobus le ob delavnikih, ob sobotah in nedeljah pa ne, in še ob delavnikih le enkrat na dan. Potnikov pa je tudi ob delavnikih malo. Ob sobotah, nedeljah in praznikih, ko bi Kočevci obiskovali svoje v novomeški bolnišnici, pokojnike na pokopališču ali se peljali kopat v Dolenjske Toplice, pa avtobus ne vozi. Sicer pa kočevski avtobus niti ni vpisan v vozni red v Dolenjskih Toplicah.

J. P.

Gremo v sistem ukrivljenih hrbtov

Klavrni položaj učitelja v novem šolskem zakonu — Najbolj bo nagrajena pokornost — Zaenkrat argumenti še niso bili spodbili — Zdjaj bomo videli, do kod segajo meje demokracije

Ko od predlagalca novega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja terjaš določena konkretna pojasnila, se izkaže, da je marsikaj nedorečenega, še več pa prepuščeno drugim zakonom, tako da te enkrat napotujejo k zakonu o delovnih razmerjih, drugi na stare šolske zakone, (ki so le delno razveljavljeni), nato na zakon o zavodih pa na kolektivne pogodbe, naka se izkaže ne le to, da se večino tega šele pripravljajo.

Eno pa je jasno. Učitelj v takšnem položaju, kakršnega začenja novi šolski zakon, še ni bil v zgodovini slovenskega šolstva. In kot smo slišali na različnih javnih obravnavah, predlagatelj prav takšen položaj ocenjuje za najpomembnejšo opredelitev, od katere ne odstopa.

Za kaj gre? Ravnatelj šole ima poleg vseh drugih širokih pooblastil tudi pravico, da pripravi sistemizacijo delovnih mest šole (7. člen), ki vsebuje tudi pogoje za zaposlovanje delavcev (15. člen), imenuje predstojnike notranjih organizacijskih enot (14. člen), odloča o delu preko polnega delovnega časa (18. člen), pre-razporeja delavce (19. člen), sklepa pogodbe o delu z zunanjimi izvajalci (19. člen) itd. V glavnem povsod so seveda dodani lepotni pristavki, da se mora držati zakonskih predpisov (ki se bodo ali se spreminjajo), vendar je povsem očit-

Kmetijski minister naj odstopi!

Krško: ovadba zaradi zavajanja javnosti, poslovnih partnerjev in kmetov

Zaposleni Mercator—Agrokombinata Krško zahtevamo odstop »kmetijskega ministra« v občini Krško; vložili smo tudi kazensko ovadbo zaradi nedgovornih izjav, zavajanja javnosti, poslovnih partnerjev, zlasti še kmetov, ter blatenja podjetja z lažnimi obtožbami.

Zadnje izjave gospoda Antona Koršiča v časopisu Delo dne 9. 1. 1991 kot reakcija na ukrep delavskega sveta podjetja in IO HKS Mercator-Agrokombinata Krško, da lahko varčevalci hranilno-kreditne službe dnevno dviga-jo največ 2.000 din s svojih hranilnih knjižic, je izvala med delavci M-Agrokombinata glasno, ogorčeno negodovanje ter odločno zavračanje takšnih trditve, hkrati pa tudi nasploh zgražanje nad izjavami »kmetijskega ministra« v občini, ki je tudi sam delavec tega podjetja. Navedeni ukrep je neprijeten, prav gotovo tako za podjetje kot za varčevalce. Zanj smo se v podjetju odločili po daljšem tehtanju in iskanju vseh možnih ukrepov za izhod in ublažitev likvidnih težav, s katerimi se ne ubadamo samo mi, saj ni neznano, da je nelikvidno celotno slovensko gospodarstvo.

Očitek »kmetijskega ministra« na sklep delavskega sveta, po katerem je dvig sredstev limitiran, je, blago rečeno, zelo enostranski. Pisec članka kakor tudi minister sta se, žal ne vemo, iz katerega razloga, izognila drugemu delu, internim kompenzacijam in objektivnim izjemam. Zavedali smo se namreč, da je nekaj kmetij tudi v investicijah in da bi te morale potekati kolikor toliko nemoteno. Zato so v času limitiranega dviga zneskov veljale in še veljajo izjeme, samo tovrstne potrebe mora varčevalec pravočasno napovedati ter s HKS uskladiti tudi dan dvigov. Namenoma je verjetno zamaženo tudi dejstvo, da odkupljene pridelke lahko kmetje vnov-čijo tudi z nabavo materiala v vseh trgovinah M-Agrokombinata. Ta rešitev jim je bila ponujena glede na trenutno plačilno nesposobnost PE Zadruga. Tako je za plačilo odkupljenih pridelkov mogoče nabaviti vse, od reprodukcijskega materiala do kmetijske mehanizacije, poravnati pa je mogoče tudi zapadle obveznosti do Zadruga. V tem primeru odkup ni brez valute. Če pa kdo le vztraja zgolj na denarnem izplačilu, bo žal pač moral počakati, da za druga prodaja in dobi tudi plačane odkupljene proizvode.

Ob predstavitvi sklepov delavskega sveta v popolnosti bi že v omenjenem članku nastala povsem drugačna predstava o namenih podjetja in obtoževanega vodstva. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da ukrep delavskega sveta pomeni v bistvu le zagotavljanje minimalne vsote vredstev, ki je potrebna za normalno funkcioniranje HKS, predvsem pa zagotavljanje vsem varčevalcem najmanj možnosti rednega dviganja limitiranih zneskov. Potrebno je tudi dodati, da varčevalcev HKS ne predstavljajo le kmetje, pač pa tudi delavci. Skupno število hranilnih vlog na dan 31. 12. 1990 je 4.374; od tega je 3.864 kmetov in 528 delavcev. Od skupnega stanja hranilnih vlog na isti dan 7.207.000 din je vlog od kmetov 4.407.000 din in 2.800.000 din od delavcev. Ob tem podatku je več kot jasno, da glede na celotni obseg poslovanja znesek stanja hranilnih vlog kmetov ne pomeni postavke, ki bi podjetje »reševalo«. Ne glede na to, da je večina varčevalcev omenjen ukrep limitiranega zneska za dvig sprejela z razumevanjem, pa smo s skupnim dogovorom v tem času realizirali prej napovedanih oz. željenih že 52 dvigov za kmete v en-

kratnih zneskih od 2.200 din do 20.000 din, oz. skupnem znesku 342.417 din od 31. 12. 1990 do današnjega dne, to je do 10. januarja, pa skupaj 211 dvigov v skupnem znesku 2.328.610,50 din; najvišji enkratni dvig pa je znašal 200.000 din.

Upravičeno lahko zastavimo torej vprašanje legitimnosti tistih, ki v imenu kmetov in zanje postavljajo ne le vprašanja, pač pa tudi zahteve in celo ultimati, oz. nenehno »operirajo« z grožnjami. Menimo, da iniciativni odbor za ustanovitev Kmečke zadruge kakor tudi član Izvršnega sveta občine Krško, odgovoren za področje kmetijstva, še nista tista predstavnika, ki imata pooblastilo zastopati interese kmetov kooperantov. Iniciativni odbor je zgolj konstrukt kmečke zveze, član Izvršnega sveta pa ni voljen predstavnik zgolj kmetov kooperantov. Ob vsem tem ne gre spregledati tudi dejstva, da je kar nekaj članov omenjenega iniciativnega odbora samostojnih podjetnikov, pri čemer ni izjema niti »kmetijski minister«.

Statut podjetja je sprejela skupščina podjetja. Predstavniki PE Zadruga za statut ni glasoval, z obrazložitvijo, da je tako stališče iniciativnega odbora za ustanovitev zadruge, ob čemer je, razumljivo, vprašljiva legitimnost glasovanja tega predstavnika, saj ni zastopal kmetov kooperantov in delavcev PE Zadruga in ni imel njihovega mnenja, pač pa zgolj manjšega števila kmetov in iniciativnega odbora za ustanovitev zadruge. Od 480 članov kooperantov se jih je zbora udeležilo le okrog 90. Ne glede na to je bil statut spejet s 95 glasovi za in 5 proti, tako da je že v veljavi.

Na zadnjih zborih delavcev, sestankih sindikata podjetja in na kolegijih stankih je bilo še posebej v zadnjem času izrečenih veliko pripomb na delo, obnašanje, izjave in postopke Antona Koršiča, člana IS občine Krško, odgovornega za kmetijstvo, sicer pa delavca M-Agrokombinata Krško. Zaposleni izražajo enotno zahtevo po njegovem odstopu, saj z dosedanjim delom ni prav nič pripomogel k napredku kmetijstva, še manj pa k razvoju medsebojnih odnosov. Svojih del in nalog kot delavec ni izpolnjeval v skladu z zadolžitvami, veliko je pritožb, a še najbolj motijo njegove izjave, uradne in ne-uradne, s katerimi vnaša nemir v kolektiv in med kmeti, razširjene preverje in netočne podatke in neupravičeno obtožuje. S tem svojim početjem povzroča gospodarsko in politično škodo v podjetju in v kmetijstvu v občini nasploh. Zaradi vseh njegovih negativnih početij in nedela je bila pred več kot pol leta zoper njega dana tudi pobuda za disciplinsko obravnavo (kjer se mu očitajo hujše kršitve delovnih obveznosti, malomarno opravljanje del in nalog ali celo neizpolnjevanja teh). Sindikat podjetja je direktorju postavil zahtevo po njegovi takojšnji odstranitvi oz. suspenzu iz podjetja. Povsem neodgovorno v vsem tem času razširja napovedi o propadu podjetja in zaničuje ter zanika vse dosežene rezultate, tudi rezultate referenduma iz leta 1989, na katerem smo se delavci in kmetje z aktivisti kmečke zveze vred odločili za skupno podjetje. Na drugi strani pa kot kooperant M-Agrokombinata Krško posluje kot podjetnik in tudi sodeluje z drugimi nepogodbenimi kupci.

Že navedena dejstva zagotovo zadostujejo za zavrnitev njegove legitimnosti kot predstavnika podjetja in zastopnika kmetijstva za naše podjetje v političnih strukturah. Vprašamo se tudi, ali ni vse to, kar se dogaja, nič drugega kot politična akcija za kadrovske prenovi po-

djetja. Na to misel navaja dejstvo, da IS občine Krško problematiko kmetijstva kljub pismenim zahtevam sploh ne obravnava in ne vabi odgovornih predstavnikov podjetja na seje, kadar se obravnava problematika kmetijstva. Enostavno podjetje ignorira. Ne zanimajo ga torej možnosti pridelovanja hrane, krme, prireje mleka ali mesa, prav malo mu je mar, kaj bo z obsežnimi površinami ostarelih vinogradov in sadovnjakov, ki kličejo po prenovi, ni mu mar tudi kmetij, na katerih bi številni bodoči nezaposleni delavci preživljali sebe in svoje družine, komaj kako besedo pa je spregovoril o kmetijah, ki jih je možno z manjšimi spodbudami usmeriti v kvalitetno proizvodnjo. Osrednje vprašanje, ki ga obravnava, je zgolj zadržništvo in zadruga, pri tem pa je zelo malo ali nič govora o tem, kaj ta pojem sploh pomeni in kaj vidijo kmetje v njem.

Na koncu le še to. V prvih dneh decembra smo resda praznovali srebrni jubilej podjetja, vendar to ni bilo nikarkršno »veliko slavlje«, pač pa zgolj skromna in dostojna oblečitev tega praznika. In praznovali smo ga skupaj s kmeti kooperanti. Kdor je takrat pozorno poslušal govor direktorja podjetja, v njem ni mogel zaznati nobenih rožnatih situacij, saj je poleg pozitivnih dosežkov predvsem opozoril na resnost situacije, v kateri smo, še posebej pa tudi na likvidne težave.

Živimo v trenutku, ko je bolj kot kdaj prej potrebna velika mera razuma, politične modrosti in človeške strpnosti. A tokrat se politika — lokalna — tega ne zaveda povsem. Namesto da bi »ministri« razvnete strasti mirili in zavzeto iskali rešitve za gospodarstvo, dolivajo olje na ogenj, ki je že sam po sebi dovolj uničujoč.

Zavajanje, neresnice in obtožbe ne peljejo k cilju, ki ga hočemo doseči, ampak nas vodijo v uničenje vsega in tudi tistega, kar se je v življenju potrdilo za dobro. Marsikaj še lahko rešimo. V podjetju se svoje vloge zavedamo, vemo, kaj smo za kmetijstvo že naredili, vemo pa tudi, kakšne so naše možnosti in kje so še naše rezerve. Zavedamo se svojih nalog, tokrat je na potezi politika, zlasti IS, ki bo v primeru nestrokovnih odločitev, žal, moral prevzeti tudi odgovornost za vse morebitne posledice.

Direktor:
IVAN KOZOLE, kmet. inž.
Predsednik sindikata podjetja
Mercator — Agrokombinat Krško
IRENA CATER

Nezaposlenost — cilj ali posledica

Po nastopu nove slovenske vlade se vsi problemi samo še poglobljajo

Iz predlogov izvršnega sveta in uvodnega nastopanja njegovega predsednika na zadnji seji skupščine je postalo razvidno, kako namerava vlada reševati ekonomsko in socialno krizo v Sloveniji.

Nasprotujemo vsakemu poskusu, da bi vlada nujne žrtve za uveljavljanje slovenske suverenosti spremenila v priročen izgovor za izvajanje neokonservativne ekonomske in socialne politike.

Število zaposlenih se v Sloveniji zmanjšuje že od leta 1988. Vzroki za to upadanje so bili različni in v glavnem povezani z nesposobnostjo tedanje zvezne in republiške administracije za vodenje konsistentne ekonomske in razvojne politike. Poleg povečevanja brezposelnosti je ta nesposobnost privedla tudi do prezadolžitve gospodarstva in

V petek, 4. januarja, je po daljši bolezni na svojem domu v Ljubljani preminil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič.

Pokojni se je rodil 6. novembra 1911 v Župecih vasi pri Cerkljah ob Krki na Dolenjskem očetu Martinu in materi Mariji, rojeni Mladkovič. Že v zgodnji mladosti je izgubil starše. Zanj se je zavzel takratni cerkijanski kaplan Tomazin in mu omogočil študij na škofijski klasični gimnaziji v Sentvidu nad Ljubljano. Tam je 10. junija 1933 maturiral in se nato vpisal v bogoslovje. Študiral je na ljubljanski teološki fakulteti. V duhovnika je bil posvečen 4. julija 1937 v ljubljanski stolnici.

Prvo duhovniško službo je nastopil v dijaškem zavodu Marijanišče v Ljubljani. 1. septembra 1940 ga je škof Gregorij Rožman poklical za svojega tajnika. Tako je v najtežjih letih spremljal škofovo delo. To ga je zaznamovalo za vse življenje. Od blizu je poznal škofa Rožmana, zato si je vedno prizadeval, da bi krivično podoba, ki mu jo je slikalo režimsko zgodovinsko po-vojni, popravili. Leta 1947 je doktoriral na ljubljanski teološki fakulteti. Kmalu zatem pa je tudi sam izkusil krivice in preganjanja, ki jih je bila deležna v tistem času Cerkev. Od leta (29. 8.) 1947 pa vse do 23. 4. 1955 je bil zaprt. Skoraj dve leti je preživel v samici.

Po vrnitvi iz zaporja je bil nastavljen za župnika v Sodražici pri Ribnici. Nadškof Pogačnik ga je 30. aprila 1964 poklical v Ljubljano in

ga imenoval za generalnega vikarja. 22. maja istega leta pa je postal tudi prošt stolnega kapitlja v Ljubljani in papežev hišni prelat. Na prošnjo nadškofa Pogačnika je papež Pavel VI. Stanislava Leniča 29. novembra 1967 imenoval za pomožnega škofa. Posvečen je bil 14. januarja 1968. Njegovo posebno delo je bilo posvečeno skrbi za duhovne poklice in za Slovence po svetu. 18. februarja 1978 je bil imenovan za narodnega ravnatelja za izseljence. Vseskozi je bil v najožjem škofij-skem vodstvu in v času po koncu veliko pripomogel k uresničitvi koncilskih smernic na Slovenskem. Sodeloval je pri prevajanju bogoslužnih knjig v slovenski jezik in še posebej ljubil slovensko besedo. Bil je priznan govornik in iskan spovednik. Tako je bil predsednik medškofijskega liturgičnega sveta, sourednik Cerkev v sedanjem svetu, kasneje Sporočil slovenskih škofij, redno je pisal v Družino, prevajal je koncilске dokumente in papeške okrožnice. Kot ravnatelj za Slovence po svetu je obiskal rojake po vseh kontinentih. V svojem zadnjem intervjuju, ki ga je imel za Družino 18. novembra 1990, je ob koncu dejal: Ko zdaj kot bolnik gledam sto let zgodovine ljubljanske Cerkev, vidim škofijo kakor veliko šahovnico z belimi in črnimi figurami. Med njimi je neprestan boj, a zmagojuje vedno bele, saj jih vodi in ureja Bog.«

V skladu s cerkvenim zakonom je škof Lenič 22. marca 1986 papežu poslal prošnjo za upokojitve. 5. novembra 1988 je papež Janez Pavel II. zaradi zdravstvenih razlogov škofovo odpoved sprejel. Po usodnem padcu pred letom dni je škof Lenič večino časa ležal na postelji. Do božiča je tudi redno maševal, zadnje dneve pa se mu je stanje vidno slabšalo.

Po smrti so ga prenesli v ljubljansko stolnico, kjer sta se od njega poslovila Stolni kapitelj in stolna župnija. Pogreb je 8. januarja na ljubljanskih Žalah opravil nadškof dr. Alojzij Šuštar ob udeležbi 16 škofov, nad 400 duhovnikov in velike množice ljudstva. Pogreba so se udeležili tudi zastopniki Republike Slovenije, mesta Ljubljane in ob-čine.

JOŽEF KVAS
pom. škof in gen. vikar

Razmišljanje izvoženega Belokranjca

O ohranitvi Kolpe

Več ko berem o polemikah, načrtih Hrvatov in modrih besedah o »nekdanji« lepotici Kolpi, bolj se vprašujem, zakaj vse to ne prizade-nej veljavo v Črnomlju. Sosednji občini Kočevje in Metlika se upirata in borita z vsemi sredstvi za ohranitev Kolpe in njene okolice. Črnomelj pa nič. Verjetno smatrajo, naj ostanejo kraji ob Kolpi od Dola pa do Male Pake taki, kot so bili za časa Mačkove Kočevske. Navsezadnje ti kraji niso daleč od Kočevskega Roga.

Enkrat sem že zapisal, da se iz gradu najlepše vidi Semšička gora in Mavrljen. Pogled na Kolpo pa za-širajo Žeželj, Vrhgora, Veliko bukovje, Plešivica in Brezje.

Črnomalske vlade ne predrami-jo niti stare trditve, da bi jez, visok preko 20 metrov, pri Kolu pod Se-verinom in za njim jezero vplivala na poplave v Dragatuški kotlini.

Samo ugitam, ne trdim, da imajo v Črnomlju v načrtih, ki so bili sko-pani v predvolilnem času, bolj ma-sten zalozag kot čuvanje tiste revšči-ne ob Kolpi. S tem ne mislim žaliti ljudi v dolini Kolpe, ker sem tudi sam eden od tistih, ki se radi vračajo v ta prečudoviti svet.

S tem razmišljanjem nisem imel namena soliti pamet komurkoli. Že-lel sem, tako kot si želi veliko izse-ljencev iz teh krajev, naj ostane ta naravna lepota taka, kot je bila od pamtikeva.

Rad bi, da se tudi Črnomaljski gospodje vključijo v neizprosen boj za ohranitev lepote Kolpe.

P. BUTALA
Izola

• Naravni razum lahko doma domesti skoraj vsako stopnjo iz-obražbe, nobena izobrazba pa ni more nadomestiti naravnega raz-uma. (Schopenhauer)

Bog ni različnih narodov ustvaril, da bi služili kot gradivo tej ali oni državi, marveč se morajo države stvariti po različnosti in potrebah narodov.

F. LEVSTIK

Tlačenje narodovih ustvarjalnosti poraja sovražnost, mednarodno sovražnost in onemogočanje vseh in vsakogar.

S. HRIBAR

Narodne identitete ni mogoče ustvarjati z zaverovanjem vase, z zaklinjanjem na zvestobo samemu sebi in z narcisoidnim ogledovanjem samega sebe, temveč v kontemplaciji in relaciji s svetom.

B. PODRECCA

Povsem normalno se mi zdi, da zrel človek razmišlja tudi o usodi svojega naroda, to pa je že politično mišljenje.

J. VIDMAR

Če smo narod, potem smo za to svojo narodnost tudi odgovorni na vse poglavne načine, tudi na političnega.

M. KMECL

Vsak narod sodi predvsem po samem sebi tudi o narodu nasploh, zato v očeh večjih in velikih nimamo pravih razlogov in možnosti za polnokrven obstoj.

C. ZLOBEC

Narod, ki nima svojih zahtev in ciljev, ne obstaja več.

V. GOTOVAC

Ni naroda, ki bi obstajal samo v dobrem.

M. KMECL

BENO ZUPANČIČ	NENASČEN OGILJKO-VODIK	HRV. SUKAR (VJEKOSLAV)	ZNAMKA OSEBNIH RACIJALNIKOVIČ	VRSTA SOCVETJA	AVTOR J. UDIR	ITAL. TISKOVNO ZDRUŽENJE	DEL. KARPATOV	ZIDARSKA ŽILICA	LEPO VEDEJNE
STAROGRŠKI ZEMLJE-PISEK	DUHOVNIK PROSTORNIKA MERA	ANGEL. SRED. NJEPROGAS (SEBASTIAN) ULITA TISK ČRKA	LIJUDSTVO JUZ OD KAS. PUSKEGA MORJA	MESTO V NORMANDIJI	MIT. GERM. OREL	AVT. OZNAKA ZA ČAKAČ	VELIK GORSKI VRH	VRSTA BAKTERIJE	DEL. TENISKE IGRE
ELEKTRIČNA MORSKA RIBA	VZNESE-NOST	GUNASTA PISČAL	GROBO DOMACE SUKNO	IGRALKA OKRASNA RASTLINA	VEHA	SREDOZEM. OKRASNA RASTLINA	PRAOČE CLOVEŠTVA	SPIS	

In zdaj vzrok še ti, elektrika?

Živeti v sodobnem svetu je nevarno, k uničevalcem zdravja pa naj bi uvrstili tudi elektriko — Povezava med rakom in električnim poljem ni dokazana

Ali elektrika povzroča raka? Taka pomisel je videti skrajno bedasta v družbi, ki si je brez elektrike niti predstavljati ne moremo. Pa vendar so si nekateri strokovnjaki že pred več kot desetimi leti postavili prav to vprašanje in nanj poskušali najti dovolj tehten in jasan odgovor. Opravili so celo vrsto analiz in študij, ki pa niso dale jasnih rezultatov. Nekateri od njih je bilo mogoče razumeti tudi kot potrditev možnosti, da dolgotrajnejša izpostavljenost elektromagnetnim poljem lahko povzroči nekatere oblike rakastih obolenj. Vendar so bili rezultati na splošno dvomljivi in pogosto nasprotujoči si, zato jih niso nikoli obešali na veliki zvon. Pozitiven odgovor bi bil kajpak hudo neprijeten in obremenjujoč, saj skoraj da ni več človeka v razvitem svetu, ki bi ne bil vsakodnevno izpostavljen vplivu elektromagnetnih polj, ki jih tvorijo najrazličnejše električne naprave, brez katerih si le stežka predstavljamo vsakdanjik sodobnega človeka, od daljnovodov in oddajnih anten do osebnih računalnikov in mikrovalovnih pečic.

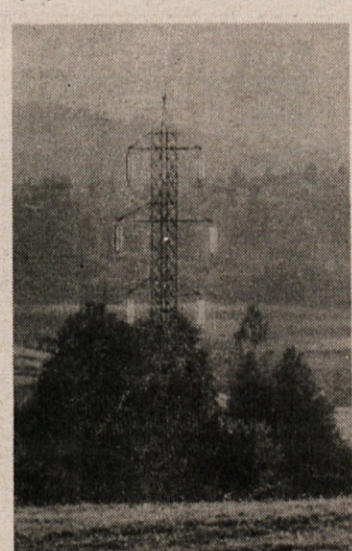
Tisti, ki so kljub splošnemu prepričanju, da je vrtnanje v to problematiko paranoično, vztrajali pri mišljenju, da je izpostavljenost elektromagnetnim poljem za človekovo zdravje škodljivo, so nedolgo tega dobili kvalificirano podporo. Agencija ZDA za zaščito okolja je v svojem najnovejšem poročilu, ki povzema ustrezne znanstvene ugotovitve, zapisalo doslej najbolj resno opozorilo.

Poročilo ugotavlja, da znanstveni dokazi dopuščajo možnost vzročne povezave med izpostavljenostjo nizkofrekvenčnemu elektromagnetnemu polju ter krvnim, limfnim in možganskim rakom. Poročilo sicer nikjer ne pove naravnost, da so omenjena polja nevarna za raka, piše pa, da je običajno 60-hercno magnetno polje »možen, čeprav nedokazan vzrok raka pri ljudeh«.

A ni razloga za paniko in zaskrbljenost, piše revija Time, kjer je objavljen prispevek o tej problematiki. Če je že

mogoče govoriti o povezanosti elektrike in raka, je ta možna povezava izredno majhna. Dokazi so še vedno kočljivi. Res pa je, da ne gre več omalovaževati te problematike in da so potrebne dodatne in temeljite znanstvene raziskave.

V središču problema je dobro poznan in preučen fizikalni pojav. Elektromagnetno polje nastane pri pretoku električnega toka, periodično spreminjanje elektromagnetnega polja pa po-

vzroča elektromagnetne valove oziroma sevanje. Dolgo časa znanstveniki niti pomislili niso, da bi morda elektromagnetno polje ali nekatera sevanja lahko imela škodljive učinke na človeka, predvsem zato, ker gre zvečine za zelo šibke sile. Polje, ki ga ustvarja, denimo računalnik meri le stotinko jakosti naravnega Zemljinega elektromagnetnega polja, v katerem vseskozi živimo.

Nekaj drugega je elektromagnetno polje, ki se tvori ob daljnovodih, saj so namerili ob velikih električnih daljnovodih tudi do 10 kilovoltov na meter. Vendar pa tudi tako močno polje lahko

generira v človeški celici le polje jakosti enega milivolta na meter, to pa je precej manj, kot merijo električna polja, ki jih tvori sama celica.

Kako tako šibke sile sploh lahko pomenijo kakršno koli nevarnost za zdravje? Desetletja se je mislilo, da nikakršne, zato je vsa skrb veljala v tem pogledu le na ionizirajoč oblikam žarčenja, kot je rentgensko, ki je tako močno, da izbija elektrone iz molekul človeške celice. Raziskave so potrdile, da so takšna močna sevanja nevarna človeku in da povzročajo nastanek rakastih obolenj. Sledilo so novi in novi zaščitni ukrepi pred škodljivim vplivom rentgenskih žarkov, medtem ko se za šibka sevanja in zaščito pred njimi strokovnjaki niso zmenili.

Šibka neionizirajoča sevanja so postala sumljiva šele okrog leta 1979, ko je zdravstvena študija o pogostosti raka pri šolarjih pokazala, da so otroci, ki živijo v bližini daljnovodov, dva — do trikrat bolj ogroženi od raka v primerjavi z otroki, ki živijo v normalnih okoljih. Sledile so še nekatere druge študije, pomembnejša pa je študija, ki je nakazala možnost, da je pogostost rakastih obolenj večja pri ljudeh, ki delajo na daljnovodih in podobnih električnih napravah.

Vsa ta odkritja sodijo v sklop epidemioloških študij, ki ugotavljajo zgolj statistične povezave med posameznimi podatki, ne dokazujejo pa dejanskih vzrokov in učinkov. Zato strokovnjaki tovrstne študije jemljejo z velikimi rezervami. Resne laboratorijske analize namreč doslej niso potrdile povezav med električnimi polji in rakom, kot jih nakazujejo statistične primerjave. Dokazano je sicer, da ima izpostavljenost nizkofrekvenčnemu elektromagnetnemu polju biološke učinke na živo tkivo, nikoli pa ni bilo ugotovljeno, da bi ti učinki vodili k razvoju rakastih celic.

Navkljub vsej nejasnosti ni odveč posvetiti nekaj pozornosti morebitni električni nevarnosti. Živeti v hiši v neposredni bližini visokonapetostnih daljnovodov nikakor ni priporočljivo in tudi dolgotrajnejše zadrževanje ne. V vsakdanjem življenju bo najbolje, če s premislekom uporabljamo morebitne zdravju škodljive naprave, pri čemer je še najbolj sumljiva električna grelna blazina. Za televizorje, sušilnike las, mikrovalovne pečice, računalniške terminale, ventilatorje in podobne naprave naj velja, da jih je dobro uporabljati zmerno in biti od njih pri uporabi primerno oddaljen.

Z elektriko pa bomo še naprej živeli, o tem ni nikakršnega dvoma.

Umreti v vojni pomeni umreti zaman.

M. STERLE

Družbena ureditev se mora podrežati človeku in ne obratno.

F. BUČAR

Sedanja civilizacija je napad na notranje človekovo bogastvo.

U. BERNARDI

Le enoten, a pravilno in z jasnimi človeškimi perspektivami voden narod more doseči vse in je v resnici neumrljiv.

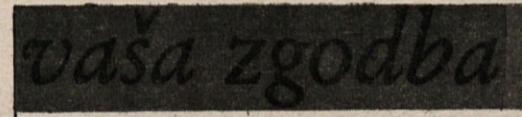
M. MIKUŽ

Kocke na vodi

Časi ameriške romantike, ko so po velikem Misisipiju pluli razkošno opremljeni rečni parniki in so iskale sreče in užitka preživeli na njih meseca in leta ter kartali, metali kocke in vrtili ruleto do onemoglosti, so odšli za vedno. Hazardne igre za denar so že dolgo časa prepovedane zunaj uradnih igralnic. Kaže pa, da se časi kockarjev, lepih žena in razkošnih rečnih ladij lahko vrnejo, vendar kot turistična privlačnost.

Okrožja držav, katerih ozemlja leže ob Misisipiju, spadajo med manj razvite v sicer bogatih ZDA. Nekateri poslovneži vidijo možnost razvoja, novih zaposlitev in novih dohodkov v obudbi plavajočih igralnic, ki bi kot v starih časih ameriškega juga plule po Misisipiju. Ladje naj bi pritegnile veliko turistov in hazarderjev ter oživile obrečna mesta. Za te načrte so se zagrela tri okrožja, štiri pa so odločno proti. V legalizaciji plavajočih igralnic vidijo hudičovo delo, ki bi prineslo več škode kot koristi.

Življenje pa ubira svojo pot. Plavajoče igralnice že delujejo. Ne še na Misisipiju, pač pa v Mehikem zalivu. Turistične agencije prireajo »večerna križarjenja« na ladjah, ki so opremljene z vsem, kar je potrebno za dobro igralnico. In še predno ladja pride v mednarodne vode, že »turisti« mečejo karte in kocke ter se drenjajo ob ruleti.

V tem kriznem času dobro de prijazna beseda, iskren pozdrav, prijazen nasmehek. Pa je tega tako malo! Nesreča je ljudi nekaj zbliževala, danes pa postajamo nestrpni, neobzirni do drugih, naj bo to sosed, sodelavec, šofer, prodajalka. Posebno smo kritični do mladih, ki so le naše ogledalo. Ob različnih neprijetnih položajih sem pomislila, da so sodobni starši sicer sposobni kupiti otrokom motorje za divjanje, ne morejo pa jim dati, ker tega pač ni mogoče kupiti, prijazenost, obzirnosti, dobrovoljnosti in dobrote.

Naj nanizam nekaj primerov, ob katerih bi morala prej ukoriti starše kot otroke. Bazen v Dolenjskih Toplicah. Namenjen je sicer plavalcem, vendar je skakanje v njem prepovedano, na kar opozarjajo table ob bazenu. Kljub temu sem bila priča, kako je nek oče navdušeno spodbujal sina pri skakanju v bazen. Opozorila sem ga na prepoved, pa mi je oče pojasnil, da so stopnice za skakanje. Ostala sem brez besed. Sin bi morda še prenehal skakati, ob takem očetku pa seveda ni.

Na cesti. Nekega dne se srečava jaz na prednostni, on na neprednostni stranski cesti. Silovito pripelje s stranske na glavno cesto. Kaj naj drugega, ustavim avto in spustim nasilneža naprej, on pa se mi zahvali s trkanjem po čelu. Sporočilo znanih kretanj sem razumela, on pa ni vedel, da je jasno sporočil tudi svojo nekulturno.

Na avtobusu. Redki avtobusi so taki, da se v njih voziš kulturno, preveč so zasedeni,

Novi drobci o Valvasorju

Bakrorez z 21 grbi odkrit v novomeški prošnji — Valvasorju je pisal tudi sloviti astronom Edmund Halley

Po simpoziju o Valvasorju, ki je bil lani v Ljubljani v počastitev 300-letnice izida Slave vojvodine Kranjske in na katerem so strokovnjaki razgrnili obsežno vedenje o našem polihistorju, je prišlo do nekaterih manjših, a vseeno zanimivih odkritij.

Med njimi je za nas posebej zanimivo odkritje bakroreza z grbi, ker se je zgodovinar Janez Šumrada do njega dokopal v arhivu novomeške prošnje. Pri pregledu prošnjanskega arhiva v Novem mestu je med ostalimi knjigami našel tudi zelo lep izvod tretje knjige Valvasorjeve Slave. Posebnost te knjige je v tem, da vsebuje bakrorez z 21 grbi, ki

Noben narod ne more »osrečiti« drugega s tem, da mu v katerem koli imenu že vsili svoje interese, bodisi kot »skupne« bodisi kot »splošne« ali kakršne koli že.

E. PETRIČ

Od začetka

Zgodba o nastanku vesolja se je znova zapletla

Po splošno sprejeti teoriji velikega poka, ki govori o nastanku vesolja, je vesolje, kakršnega poznamo, nastalo pred 10 do 20 milijardami let ob silni eksploziji. Od tistega trenutka naprej se snov in energija širita v praznino. Skozi milijarde let so se oblikovale jate galaksij, zvezde, planeti, pulzarji, kvazarji in druge oblike nam poznane snovnega vesolja. Astronomi pravijo, da je v vesoljskem prostoru poleg vidne snovi tudi veliko tako imenovane temne nevidne materije, ki je odigrala pomembno vlogo pri nastanku velikih galaktičnih jat.

Astronomski izračuni so namreč kazali, da je v galaksijah temne snovi do desetkrat več kot vidne. Brez nje bi se nekatere galaksije morale že zdavnaj razleteti, tako pa jih izračunana desetkrat večja masa temne nevidne snovi veže z močnimi gravitacijskimi silami. Na osnovi teh izračunov je nastala trdna teorija o hladni temni materiji, ki je po velikem poku v prazninah stvorila nekakšne gravitacijske žepe, v katerih se je nabirala vidna snov.

Najnovejše analize podatkov, ki jih je na Zemljo posredoval satelit za astrofizikalne raziskave, pa so kanadske strokovnjake spravile v hud dvom. Analize namreč kažejo, da so galaktične super jate, ki merijo v premeru do 200 milijonov svetlobnih let, nekaj običajnega v vidnem vesolju. Temna materija sama po sebi ne bi mogla strniti tolikšne materije niti v 20 milijardah let. Pri nastanku galaktičnih super jat so morale biti na delu še druge, neznane sile.

Tako se je zgodba o nastanku vesolja, ki so jo astronomi že skoraj povsem napisali, ponovno zapletla in postala še bolj skrivnostna, kot je tako in tako že bila.

LJUDJE MED SEBOJ

kratkih živcev.

Oh, ta mladina! Tako vzdihujemo, ko nas mladi opozarjajo na razkorak med našimi besedami in dejanji. Ne moremo jim očitati, da ne vidijo dobro, da so krivični in nesramni, če resnicam nočejo natikati olupševalnih barv. Res jim pogosto manjka volje volje do dela, potrepljivosti (ta ni značilna za nobeno mladost) in spoštovanja do starejših, a kako naj spoštujejo tiste, ki so dovolili, da smo prišli, kjer zdaj nesrečni tičimo. Idealno bi bilo združiti mladostni pogum in izkušnje starejših. A takega sožitja je malo, možno pa je.

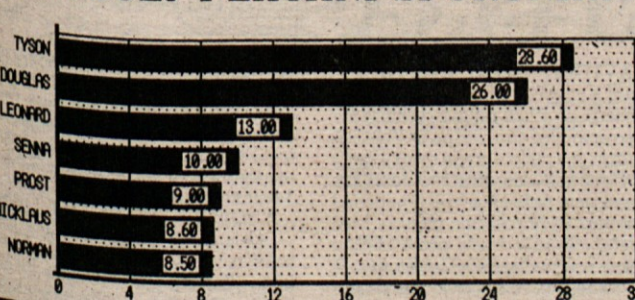
Slabo nam gre, ker smo vsi pozabili, da delo ni le muka, ampak nuja, ki je lahko tudi veselje, predvsem pa edino delo prinaša sadove. Nismo narod lenuhov, preveč pa je vidna razlika, kadar delamo zase in kadar v službi. Zakaj?

Tisti, ki dobro in pošteno dela, je postal poseben in je pogosto tarča norčevanja. Škoda, da ni več takšnih posebnosti! Slabe delavce je lažje krotiti, jih pridobiti za vsako glasovanje, saj oni ne izgubijo veliko, ker veliko tudi vložili niso. Dobremu delavcu pa ni vseeno, kako se gospodari, zato pogosto ni vedno za vsako stvar. Z njim so težave! Dober delavec vidi napake, rezerve materiala in ljudi. O tem ne molči, kar pa spet ni prav. V kolektivu imajo radi mir. V takem miru pa smo že predolgo uživali, zdaj pa žanjemo, kar smo sejali.

VEBA

svet v številkah

NAJBOLJ PLAČANI ŠPORTNIKI

Ob koncu leta so tudi športniki naredili obračune svojih dohodkov, pri tem pa imajo opraviti s hudo različnimi kupčki ali kupi denarja. Najbolje plačani poklicni športniki se menijo samo o milijonih dolarjev. Kot kaže danšnji graf, je največ zaslužil Tyson, sloviti poklicni boksar, ki je zaslužil 28,6 milijona dolarjev. Tudi na drugem in tretjem mestu najbolje plačanih športnikov sta boksarja, Douglas in Leonard. Naslednji mesti sta pripadli voznikoma formule 1, Senni in Prost, šesto in sedmo mesto pa sta zasedla igralca golfa Nicklaus in Norrman.

dežurni poročajo

IZIGINILA AVTOMOBILSKA PRIKOLICA — V času med 4. in 6. januarjem je nekdo na nepojasnen način iz nezaklenjenega gospodarskega poslojca Antona Nemanica iz Krivoglave pri Metliki odpeljal enosono avtomobilsko prikolico. Možakar je tako oškodovan za 6.500 din, prikolico in tatu pa še iščejo. /LF

ODNESEL TORBO Z DOKUMENTI — Še neznan storilec je v noči na 7. januar vliolil v osebni avto Igorja Kozlevčarja iz Prečne. Slednji je ob inventuri okradenega vozila ugotovil, da mu je zmanjkala usnjena črna torbica z dokumenti.

BREZ GLASBENIH UŽITKOV — Novomeščan Marko Polenski je imel 11. januarja med 7.25 in 13. uro na Jerebovi ulici parkiran osebni avto, ki pa ga je pozabil zakleniti. To je še kako prišlo prav tistemu, ki je sedel v vozilu in odmontiral ter neznano kam odnesel avtoradio, vredno dva tisočaka.

OSTAL BREZ KOLESA — Nemalo je bil minulo nedeljo presenečen 49-letni Valentin Bergant iz Horjula, ki je med 19. in 22.20 na parkirišču zdravilišča v Šmarjskih Toplicah pustil osebni avto P 126. Ko se je namreč vrnil, na avtomobilu ni bilo več zadnjega desnega kolesa. Možakar je oškodovan za 2.000 dinarjev.

OB ZALOGO MARK

RAZDRTO — 12. januarja med 19. in 14. uro je nekdo stopil skozi odklenjena vrata stanovanjske hiše Zvonka Grabnarja v Razdrtem. Obiskovalec je očelno dobro vedel, kaj in kje naj išče. Iz suknjice, obešenega v sobni omarji, je odnesel 3.400 nemških mark in 880 švicarskih frankov. Kar lepo premoženje.

S SEKIRO NAPADEL VOZNIKA

ČRNOMELJ — 24-letni Darko P. iz Semiča je 11. januarja okoli 11. ure z osebnim avtom dohitel in prehiteval avto, za krmilom katerega je sedel 30-letni Mirko S. iz Loke. Darko je Mirka prisilil, da je ustavil vozilo, nato pa se na de j spravil s sekiro v roki. Najprej je ra. bil steklo, nato pa Mirka S. porezal še po roki in kolkih. Poškodovanec je po noč iskal v zdravstvenem domu in bc nišnici. Darko P. bo moral pred so nike.

Nezakonit »pristanek« na cesti

V Dolenjskem letalskem centru so Dragutina Draškoviča, ki so ga bili vrgli na cesto, dolžni sprejeti nazaj na delo

NOVO MESTO — Lanskega junija je izvršni odbor Dolenjskega letalskega centra. Novo mesto sprejel sklep, da Dragutinu Draškoviču, zaposlenemu pri njih kot vzdrževalec letal in letalski tehnik, preneha delovno razmerje. Bojda zato, ker v dogovorjenem roku ni opravil ustreznih izpitov za pridobitev delovnih licenc, zavoljo česar je tudi izgubil dovoljenje za opravljanje omenjenih del, drugega, njegovim sposobnostim ustreznega delovnega mesta pa da v centru nimajo.

Možakar se s takšnim ravnanjem ni sr. jznik, na sklepu, ki ga je dobil v roke je pisalo tudi, da lahko varstvo svojih pravic poišče na sodišču združenega dea. Dragutin je to tudi storil. Sodišče je prišlo do zanimivih in zanj še kako koristnih spoznanj. V Dolenjskem letalskem centru so leta 1987 razpisali prosto delovno mesto avioomehanika, na razpis se je javil Dragutin, ki je 19. maja 1987 dobil v roke sklep o sklenitvi delovnega razmerja za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 90-dnevnim poskusnim delom. Zapletlo pa se je, ker so bili v hangarjih DLC tudi avioni, za katerih popravilo Dragutin ni imel veljavi vseh delovnih licenc. Prav zaradi tega ga je izvršni odbor letalskega centra obvezal, naj v prvem možnem izpitnem roku opravi manjkajoče izpite za pridobitev licenc, sicer da mu bo delovno razmerje prenehalo. Sodišče je nesporno ugotovilo, da se je Dragutin na izpite prijavil, opravil pa jih ni. Sam pravi, da zato, ker na izpit kratko malo ni bil povabljen. Sodišče je po pregledu razpoložljive dokumentacije ugotovilo, da Dragutinu D. v tem času — gre predvsem za leti 1987 in 1988 — ne gre ni-

česar očitati, naredil je pač vse, kar je bilo v njegovi moči. Drugo pa je, kar se je dogajalo kasneje. Dragutin je namreč po sklepu Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja Republike Slovenije postal delovni invalid III. stopnje; v tem času mu je potekla veljavnost še tistih licenc, ki jih je imel. Resnici na ljubo, logično bi bilo, da bi licence razveljavil že pristojni organ, kajti zavoljo bolezni je imel Dragutin pravico do prerazporeditve na tako delovno mesto, na katerem ni ogrožal zdravja in življenja sebe ter drugih, ki se ne opravlja na višini in za katero ni potrebna vožnja motornega vozila. Prav zaradi vsega tega v Dolenjskem letalskem centru niso imeli zakonitih razlogov za izdajo sklepa o prenehanju delovnega razmerja, Dragutin D. je delovni inva' l in zanj pač veljalo tiste določbe zakona o delovnih razmerjih, ki se nanašajo na invalidnost. Novomeško sodišče združenega dela je zato sklep DLC razveljavilo, Dragutina Draškoviča so dolžni sprejeti nazaj na delo in mu za čas, ko je bil na cesti, priznati vse pravice iz delovnega razmerja, vključno seveda z osebnim dohodkom.

V OVINEK PO LEVI

SEMIČ — 17-letni Andrej A. iz Oskoršnice pri Semiču se je 12. januarja ob 21.35 peljal na kolesu z motorjem iz Gabra proti Semiču. Tam je v levi nepregledni ovinek zapeljal po levi strani, in to v trenutku, ko je nasproti z osebnim avtom pripeljala 41-letna Anica Vardjan iz Podzemlja. Ob trčenju je motorist padel in se hudo ranil, ter se zdravi v novomeški bolnišnici.

Iztekle 34 tisoč litrov olja

Sledovi 34.000 litrov v zemlji izginulega kurilnega olja iz žužemberške Iskre so se pojavili v črpališču pitne vode

ŽUŽEMBERK — Tudi danes, natanko mesec dni po katastrofalnem odkritju v žužemberškem Keku, tovarni za izdelavo keramičnih kondenzatorjev, ni nasnega odgovora, kje so se zadržali hektolitri kurilnega olja, ki so kakih štirinajst dni otekali iz cisterne za centralno kurjavo. Z gotovostjo je moč reči le dvoje: zemlja je požrla 30, in ne 20 tisoč litrov kurilnega olja, kot je kazalo sprva, katastrofo pa je zakrivila človeška malomarnost.

»Še zadnjo možnost, ki smo se je oklepali, da je namreč šlo za suho tankanje, je preiskava ovrgla. Kar s preteklim sto litrov na uro je kurilno olje iz poškodovane kinete teklo v zemljo; kje je obtičalo 30.000 litrov, danes z gotovostjo ne ve nihče,« je v petek pojasnil vodnogospodarski inšpektor Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto Pavle Erjavec. »Podzemni tokovi niso raziskani, očitno je kombinirana dolomitno-krška sestava tal kurilno olje nekje zadržala. Kar 20 dni je trajala njegova pot, da se je v minimalnih količinah pojavilo v bivšem črpališču pitne vode pod Iskro Keko. Količine izlitja zaenkrat še niso okoliu nevarne, stanje ni alarmantno, navsezadnje smo na to pripravljeni. Na vseh treh studenih, koder je po nekkih napovedih moč pričakovati, da se bo olje slej ko prej pojavilo — gre za že omenjenega pod Iskro, tistega pri bivši usnjarni in tistega pri Zajčevem mlinu — so postavljene ovire, gumijaste zaves, s katerimi naj bi olje

lovili. Drugo vprašanje je, kako uspešno bo to delo in koliko časa bo trajalo. Izkušnje v svetu s podobni izlitji niso nič kaj spodbujajoče. V Švici, denimo, je znan primer, ko je iz cisterne oteklo v zemljo 2 ali tri kubike olja; z njim onesnaženo podtalno vodo so črpali kar 15 let. Pri nas je dodatno vprašanje, kam s takšno vodo. Vse to kaže, kako katastrofalno so lahko razsežnosti malomarnega in nesolidnega dela pri izdelavi napeljave centralne kurjave v Keku. Ne le da je bil povratni vod narejen iz neustreznega materiala, pač pa nimajo niti ustreznega alarmnega sistema v takšnih primerih, da o poroznem betonu kinete ne govorimo. Če bi bil ta vodotesen, bi kurilno olje priteklo nazaj v kotlovnico in okvara bi bila odkrita, tako pa je skozi beton otekalo v zemljo.«

Možnih posledic izginotja 30 tisoč litrov kurilnega olja se še kako dobro zavedajo tudi v novomeškem izvršnem svetu. Angelca Legan, svetovalka v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, je poverjena, da spremlja dogajanje v Žužemberku. »Rezultati doslej opravljenih analiz odvzetih vzorcev vode na novomeškem Zavodu za socialno medicino in higieno so pokazali, da so v Krki najdeni sledovi olja še v mejah dopustnega. Nadaljnje analize bodo pokazale, ali se koncentracija olja veča. Stanje vseklozi skrbno spremljamo. Te dni je bila imenovana tudi strokovna ko-

misija. V njej so predstavniki izvršnega sveta, VGP, vodnogospodarske inšpekcije, pristojnih republiških služb, ljubljanskega Geološkega zavoda in seveda Keka. Naloga komisije, ki jo vodi inž. Slobodan Novaković, je ne le spremljati dogajanje, pač pa tudi ustrezno ukrepati.

Tako je že sklenjen dogovor s Kekom, da še ta teden v sodelovanju z geološkim zavodom poskrbijo za tri vrtnice; z njihovo pomočjo naj bi vendarle ugotovili, kje je kurilno olje in kam teče. Bolj ali manj pa je že jasno, da problem ne bo rešen čez noč, izkušnje tujine nas uče, da tak-

• Iz novomeške UNZ smo pred zaključkom redakcije prejeli obvestilo o dokončni številki iz cisterne žužemberške Keka izginulega kurilnega olja. Do 17. decembra, ko je bila katastrofa odkrita, je v zemljo izteklo kar 34.000 litrov olja, vzrok za to je jase: kineta, v kateri sta bili dovodna in povratna cev, ni bila vodotesna, tako da je olje iz luknje na povratni cevi otekalo v zemljo.

šno črpanje traja več let. Bržkone bo tudi v Žužemberku tako. In kam z onesnaženo vodo? Očiščeno s pomočjo oljnih separatorjev naj bi jo spuščali nazaj v vodotok. Kaj več je danes težko reči, nemara bo to moč že čez dan ali dva, ko bodo zvrstane vrtnice.«

B. BUDJA

TUDI V RIBNICI ZASEBNA AVTO ŠOLA — Dvojčka Boris in Boštjan Oblak iz Griča pri Ribnici, še do novega leta zaposlena v Riku, sta v leto 1991 zakorakala kot zasebnika. Odrpala sta zasebno avto šolo z imenom Herbyy, že prej sta bila oba honorarno zaposlena kot inštruktorja v ribniškem AMD. Nova avto šola ima svoje prostore v naselju C. Grič 4/6, kandidati pa bodo znanje pridobivali preko tečajev poznavanja cestno prometnih predpisov, ki bodo v ribniški osnovni šoli, praktični del pouka pa bodo opravljali v novih avtomobilih Jugo Koral 55. In kar ni zanemarljivo: cene v Herbyyju so nižje od tistih, ki jih imajo v ribniškem AMD. (Foto: M. Glavonjič)

Lahkomiselno ob službo in denar

Kako je Novomeščan Nikola Frlan ostal brez službe v Novoteksu

NOVO MESTO — Če je še ne tako dolgo nazaj veljalo prepričanje, kako zaščiten je pri nas delavec, je danes podoba docela drugačna. A ne le zavoljo težkih gospodarskih razmer, ki na cesto postavljajo celo dobre in vestne delavce, pač pa tudi zaradi zakona o delovnih razmerjih, ki prinaša nekaj strožjih določb, kot smo jih bili vajeni v ne tako davni preteklosti. Konec minulega leta je to občutil tudi 26-letni Novomeščan Nikola Frlan.

Slednji je bil zaposlen v novomeškem Novoteksu, s katerim pa je bil že dalj časa v sporu. Začelo se je, ko je pričel v prostem času po hišah in blokih razvažati mleko; v Novoteksu so mu očitali, da je to počel tudi med delovnim časom. Najhujši pa je bil očitke, da je mleko pridno razvažal v času bolniškega staleža. Spor se je znašel celo pred novomeškim sodiščem združenega dela in bil lani tudi rešen, vendar to odnos ni izboljšalo, nasprotno, 15. marca lani je Nikola prišel v Novoteks, da bi se, kot je sam zatrnil, z izmenovodjem dogovoril, kdaj in v kateri izmeni lahko prične z delom, vendar da ga je izmenovodja pri tem nagnal iz pisarne in mu zagrozil s policijo. Po tem dogodku Nikole Frlane kar nekaj mesecev ni bilo več v Novoteksu. Tu so — ker je pač z dela izostal pet delovnih dni, o vzrokih pa v tem času ni obvestil nikogar v podjetju — na podlagi zakona o delovnih razmerjih ugotovili, da mu je prenehalo delovno razmerje. Nikola je seveda trdil, kako je bil zaradi početja izmenovodje ogrožen in da mu je bilo prepovedano opravljanje dela, ter je vso zadevo predal sodišču združenega dela.

Z AVTOM V PROMETNI ZNAK

GRADAC — 13. januarja ob 21.20 se je 27-letna Vesna Blatnik iz Semiča peljala z osebnim avtom po lokalni cesti proti Gradcu. Še v Semiču jo je zaradi prevelike hitrosti v levem preglednem ovinku zaneslo, trčila je v prometni znak, nakar se je vozilo prevrnilo. Laže ranjene v nezgodi so bile voznica in Jožica Kralj iz Vranovičev, Stanjoka Goricanec iz Gradca in Romana Dušak iz Cerovca. Vse se zdravi v novomeški bolnišnici. Gmotne škode je za 60.000 dinarjev.

POŠKODOVAL LE VRATA — Nekdo je v času med 6. in 10. januarjem skušal vlomiti v vikend Ivana Horvata v Mirne. Vrata so bila za vlomilca očitno pretrd oreh in se navzlic temu, da je na njih naredil za kar 3.000 din škode, niso vdala.

UMORA IN ROPA NI BILO

RIBNICA, KOČEVJE — Pred kratkim so se po ribniški in kočevski občini razširile govorice o roparskem vdoru v hišo nekega ribniškega upokojenca, ki dobiva nemško pokojnino, in še o tem, da je v ribniški občini žena umorila moža (v drugi varianti pa, da je mož umoril ženo). V ponedeljek smo skušali na postaji milice v Ribnici zvedeti za podrobnosti o obeh dogodkih. Povedali so, da gre le za govorice in da se ni zgodilo nič takega. Podobnih govoric je bilo v ribniški občini že v preteklosti veliko, njihovi avtorji pa naj bi bile »duševno neuravnovošene osebe«.

»Črna« igralnica zaprta

V kletnih prostorih lokala »Jabolko« je na črno poslovala igralnica — Igralni aparati zaseženi

NOVO MESTO — Na ušesa novomeških milčnikov in kriminalistov UNZ je pred dnevi prišla novica, kako v prostorih gostinskega lokala Jabolko v Cvelbarjevi ulici v Novem mestu gostuje igralnica, ki pa za svoje obratovanje niti slučajno nima potrebnih in ustreznih dovoljenj. Vest je bila vzrok, da so milčniki in kriminalisti skupaj z uslužbenci Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto v petek, 11. januarja, stopili v »Jabolko« in si lokal nekoliko podrobnije ogledali. Da novica ni bila iz trte zvita, se je pokazalo že kmalu.

A ne le to. Kontrola je pokazala, kako v lokalu zaposlene osebe ne izpolnjujejo osnovnih sanitarnih pogojev za delo v gostinstvu. Nič čudnega, če je bil prvi korak tržnih in sanitarnih inšpektorjev, da so »Jabolko«, ki je last A. N., zaprli. Še pred tem pa so seveda stopili v kletne prostore, ki jih je A. N. oddal v najem 28-letnemu V. Č. Slednji je v kleti na-

medil osem igralnih avtomatov, katere so nenapovedani obiskovalci zavoljo suma, da je bilo z njimi storjeno kaznivno dejanje igranja na srečo, zasegli. Vse kaže, da se je V. Č. z igrami na srečo ukvarjal kar obrtno. In ne nazadnje: inšpektorji so v »Jabolku« zasegli tudi igralni video aparat za poker, katerega lastnik je A. N.; slednjega bodo predlagali v postopek sodniku za prekršek. Slabejšo bo bržkone odnesel V. Č., začasno stanujoč v Novem mestu, zoper katerega bo podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožniku.

Pa naj še kdo reče, da petek ni črn dan!

MED PREVOZOM V BOLNIŠNICO PODLEGEL POŠKODBAM

GABRIJELE — Na lokalni cesti med Krmeljem in Gabrijelami je prišlo 12. januarja okoli 21.20 do hude prometne nezgode, v kateri je izgubil življenje 32-letni Janez Krmelj iz Pijavice pri Sevnici. Krmelj se je z osebnim avtom peljal proti Gabrijelam. Med vožnjo ga je v desnem nepreglednem ovinku zaneslo v levo, kjer je trčil v avto, ki ga je nasproti pripeljal 25-letni Jože Poljanc s Polja. V silovitem trčenju je bil Krmelj tako hudo poškodovan, da je ranam podlegel že med prevozom v zdravstveni dom, laže ranjen je bil tudi njegov sopotnik, enako kot voznik Polanc in njegova 22-letna sopotnica Mateja Lenič. Zdravijo se v novomeški bolnišnici.

MED PREPIROM VRGEL NOŽ

NOVO MESTO — 4. januarja ob 22.40 sta se v restavraciji Pri vodnjaku sprla 25-letni Rado P. in 18-letni Slavko D., oba iz Novega mesta. Mladeniča sta s prepirom nadaljevala še med potjo proti domu, naposled je Rado P. v Slavka zalučal nož in ga porezal po obrazu. O dogodku bodo svoje rekli tudi sodniki.

V ŠOLI OB DENARNICO — Neznaneec je pred dnevi na novomeški srednji gostinski šoli ukradel denarnico, last Damjane Kos iz Bučke. Damjana je imela v denarnici 120 din in mesečno vozovnico, tako da je oškodovana za 1.100 dinarjev.

Obravnava je pokazala, da je Nikola prišel tistega večera v Novoteks zgolj

PO DOLENJSKI DEZELI

• V torek se je iztekel rok zveznega državnega predsedstva, po katerem morajo vse nezakonito oborožene skupine ali posamezniki v Jugoslaviji vrniti orožje. Predsedstvu sporočamo, da povsem zanesljivo vemo za enega, ki se tega ukaza ni držal in bo torej zoper njega že moč ukrepati: gre za nepridiprava, ki je iz vitrine muzeja NOB v platerskem samostanu zmaknil brzostrelko s saržerjem italijanskega izvora.

• Črnomalčan Janez Lamut se verjetno zlepa ne bo več odločil za čiščenje stanovanja. Prejšnji teden je na dvorišču pred blokom zračil veliko sobno preprogo. Napaka je le v tem, ker je že prezačena končala v drugem stanovanju. V katerem, pa ta čas še nihče ne ve.

• Na gradbišču osnovne šole v Bršljini so imeli 8. januarja minerja. Svoje delo je opravil tako strokovno, da je po puku na strehah bližnjih stanovanjskih hiš pristala kar lepa količina zemlje in kamenja. Temu rpimeru je škoda; ocenjena je na kar 18.000 dinarjev. Ni odveč ob tem dodati, da je miniranje opravljal delavec z nazivom gradbeni tehnik.

• Gabrčanke Antonije Kosec verjetno lep čas ne bo na novomeško tržnico. Ženica je nič hudega sluteča z odprto torbico hodila med stojnicami, ko je vanjo segla roka nepridiprava in ji zmaknila denarnico s sedmimi stotaki.

IZGINILA ŠE ENA ŽAGA

VRH PRI LJUBNU — Alojz Ljubič Vrh pri Ljubnu se ni zmenil za številna opozorila pred zmikavti motornih žag. Garažo v gospodarskem lopju je pustil odklenjeno, to pa je to dovolil, da je v prvih novoletnih dneh izginila motorna žaga Stihl, pranje pa še električni brusilni stroj. Še ne škoda je za 10 tisočakov.

Z NOŽEM IN AVTOM NAD PEŠCA

NOVO MESTO — 30-letni Novomeščan Štefan M. in dve leti mlajši Iztok B. iz Starega trga sta 5. januarja ob 22.30 v restavraciji Pri vodnjaku nadlegovala in tudi pretepala 46-letnega Novomeščana Petra P. Slednji se jima je umaknil, toda še potem sta ga z avtom lovila po pločniku in proti njemu za mahovala s kuhinjskim nožem. Zoper oba bo podana kazenska ovadba.

Z AVTOM PRISTAL V PŠENICI — 42-letni Karlovcan Mile Budimilija se je 7. januarja ob 17.20 peljal z osebnim avtom po cesti med Črnomeljem in Vranoviči. Tam ga je v rahlem levem ovinku zaneslo čez levo polovico vozišča na neutrujeno bankino, nato pa še na nivo in je naposled pristal med sveže posejano pšenico. Med prevračanjem je iz vozila padel 15-letni sopotnik Boštjan Penica iz Gradca, ki se je laže poškodoval, voznik pa je nepoškodovan ostal vkleščen v avtomobilu. Materialne škode je bilo za 70 tisočakov.

STOVARNJAKOM V TOVORNJAK — 42-letni Marjan Frančeskin iz Izole se je 10. januarja ob 14.45 peljal s tovornjaki iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Biču je dohitel tovornjak s polpriklonikom, ki ga je vozil 26-letni Ciril Vrlan iz Pijavice. Slednji je pred nadvozom zaradi naloženega tovora zaviral, to pa Frančeskinu zavoljo prevelike hitrosti ni uspelo. Trčil je v zadnji del priklonika, pri čemer se je izločal hudo poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v ljubljanski Klinični center. Škode na zvitih pločevini je za 23.000 dinarjev.

NEPREVIDNO NA MAGISTRALNO — 13. januarja ob 12.20 se je 40-letni Dušan Radovanović, začasno na delu v Švici, peljal z osebnim avtom po magistralni cesti med Zagrebom in Ljubljano. Na Otočcu je zapeljal na bencinsko črpalko, ki pa je bila zaprta, zato je zavil nazaj

V soboto start odločilnih bojov

Redni del prvenstva v A 2-ligi Novomeščani končali na vrhu — Že v soboto doma s Strumico — Vsak spodrslijaj poslednjo usoden

NOVA GORICA — Napovedi so se uresničile: zadnje kolo rednega dela prvenstva v A 2-zvezni moški odbojarski ligi je prineslo pričakovane rezultate, mednje seveda sodi zanesljiva zmaga novomeških odbojkarjev v Novi Gorici nad Salonitom. Ekipe Pionirja je tako postala neuradni prvak rednega dela bojev za točke, a kaj, ko odločilni dvoboji šele prihajajo!

Najprej nekaj o sobotni tekmi. Pionirjevci so jo dobili lažje, kot so sami pričakovali. Nabita dvorana OŠ 9. korpusa v Novi Gorici — v soboto je sprejela kar 500 gledalcev — je videla poprečno odbojko, ki ni upravičila pričakovanj republiškega derbija. Gostitelji so razočarani, povedli so le s 3:0 v prvem nizu, to pa je bilo tudi vse. Izkušeni gostje so brez večjih težav v nadaljevanju vnovič pričakovani točki, resen pogovor vodstva kluba z igralci po porazu proti Spartaku je očitno zalegel. Fantje so zaigrali disciplinirano, borbeno in motivirano, znova je bil med najboljšimi Brulec, ki je ta čas očitno v vrhunski formi, ob njem so dobro odigrali še Jovič, Gavrilović, Smrke in Marič. Za zanesljivo zmago je bilo to dovolj. Tudi za končni uspeh?

Odgovor bo dalo naslednjih šest tekem, v katerih se bodo Pionir, Spartak, Vardar Tutun in Strumica še po dvakrat pomerili med seboj za prvi dve mesti, ki vodita v A 1-zvezno ligo. Novomeščani imajo pred naslednjimi dve točki prednosti, v soboto prihaja v novomeško športno dvorano

• **Končna lestvica rednega dela prvenstva je naslednja:** 1. Pionir 22 (37:15), 2. Spartak 20 (35:14), 3. Vardar Tutun 20 (35:19), 4. Strumica 20 (32:20), 5. Bihač 10, 6. Prva petoletka 10, 7. Salonit 8, 8. Jedinstvo Interplet 2. V obračunu prvih štirih ekip se bodo v soboto pomerili Pionir in Strumica ter Spartak in Vardar Tutun, v spodnjem delu pa Prva petoletka — Salonit in Bihač — Jedinstvo Interplet. Točke iz rednega dela seveda veljajo tudi v zaključnih bojih.

pod Marofom ekipa Strumice, med omejeno četverico objektivno najslabša ekipa. Če hočejo pionirjevci doseči pred pričetkom prvenstva zastavljeni cilj, potem na svojem parketu ne smejo izgubiti tekme. V sobotni, ki se bo pričela ob 19. uri,

Oprema dobila novo vodstvo

Predsednica kluba je Milena Kodrin

KOČEVJE — Pred kratkim so se v prostorih motela Ob jezeru po končani jesenski sezoni zbrali vsi, ki imajo na skrbi kočevski rokomet. Redna letna skupščina kluba je bila še tolikanj pomembnejša, ker kočevski rokomet praznuje prav v tem letu dve desetletji obstoja.

Zenski rokomet je v tem obdobju naredil ogromno, ekipa Opreme je danes članica II. zvezne lige. O vsem tem je zbranim spregovoril dosedanj predsednik kluba prof. Srečko Kovačič, medtem ko je trener ekipe ocenil minulo jesensko sezono. Jasno, da ni mogel mimo nekaterih spodrslijajev in izgubljenih že dobljenih tekem, s katerimi je Oprema prikrajšana vsaj za 4 točke, z njimi bi bila danes zanesljivo na sredni lestvici. »Spodobi se, da ob dobrem podjetju tudi športniki dosegajo dobre rezultate,« je bil spodbuden direktor Opreme Božidar Zajc. Dodajmo ob tem, da je klub ob tej priložnosti dobil novo vodstvo, predsednica je postala Milena Kodrin, podpredsednica sta Srečko Kovačič in Dušan Zamida, tehnični direktor je Konrad Špoljar, sekretar Jadranka Jančič, vodja finančne službe pa Nena Smola. M. G.-č.

Bogata bera novomeških motorjev

Minula sezona je bila za novomeške AMD ena najuspešnejših — Ob motociklističnih kmalu še medalje v motokrosu?

NOVO MESTO, PORTOROŽ — V portoroškem hotelu Palace je bilo minuli petek sklepno dejanje lanske sezone v avto-moto športu, ki je, kot smo zapisali že v prejšnji številki, navrgla lep kupček pokalov in medalj tudi dolenjskim tekmovalcem. Tej beri dodajmo le še petkovo razglasitev športnika leta v slovenskem avto-moto športu: laskavi naslov je osvojila posadka AŠ »IMV-Renault« Branislav Kuzmič in Marjan Ramovž, državna prvaka v rallyju.

Minula tekmovalna sezona je bila za novomeške AMD ena najuspešnejših

doslej. To je potrdila petkova portoroška slovesnost, kjer so kar trije novomeški tekmovalci prejeli priznanja: Robert Hmeljak za naslov državnega in republiškega prvaka v kategoriji do 175 ccm, Alojz Pavlič za bronasti medalji na državnem in republiškem prvenstvu v razredu do 125 ccm ter Lovro Mervar za 3. mesto na republiškem prvenstvu v razredu do 250 kubikov. Tem izidom velja dodati še 4. mesti Roberta Hmeljaka na državnem in republiškem prvenstvu v razredu do 250 ccm, 4. mesto Janeza Jeršina v kategoriji do 250 ccm

v republiškem in 13. mesto v državnem prvenstvu ter Mervarjevo 11. mesto v državi. Ne nazadnje moramo omeniti še tragično preminulega Jožeta Prešerna, zagotovo enega najobetavnejših motociklistov pri nas, ki ga je smrt ustavila sredi tekmovalne sezone; v pregledu lanskih rezultatov stoji, da je v svoji kategoriji do 250 ccm zasedel 7. mesto v Sloveniji in 18. v državi.

A tudi to še zdaleč ni vse. Z zmago v tekmovalnem Alpe-Jadran v kategoriji do 125 ccm si je Alojz Pavlič privozil doslej enega največjih uspehov v svoji dvajsetletni športni karieri. Ob tem velja omeniti še njegove uspešne nastope na FIM dirkah v Schleizu, Salzburgu in Zeltwegu, sodeloval pa je še na treh dirkah za evropsko prvenstvo, v Salzburgu je na glavni dirki zasedel 20. mesto. Manj sreče je imel na mednarodnih preizkušnjah Robert Hmeljak; do cilja ni prišel niti enkrat; izjema so nastopi v pokalu Alpe-Jadran, kjer je osvojil 4. mesto.

Druga paradna športna zvrst novomeškega avto-moto športa bo bržkone že v bližnji prihodnosti motokros. Robert Andoljšek, Jure Murn in Ludvik Mežnar so tekmovalci, ki veliko obetajo. Murn je v minuli sezoni izredno napredoval, v razredu do 80 ccm je zasedel 9. mesto v republiki in tako le za las zgrešil najboljšo uvrstitev Roberta Andoljškega, ki je bil leto poprej osmi. Lani Robert ni imel sreče, najbolje bo, če to sezono kar najhitreje pozabi. Začelo se je sicer imenitno, z novim motorjem KTM 80 se je na prvi dirki v Šentvidu uvrstil na 4. mesto, nato pa se je vrstila nesreča za nesrečo; najprej okvara motorja, nato dva padca, ki sta mu docela prekržila želje in načrte. Podobno je bilo z Mežnarjem, sicer še pionirjem, ki je

VSI NASLOVI STAROTRŽANOM

STARI TRG, SEMIČ — Pred dnevi je bilo v Starem trgu pionirsko šahovsko prvenstvo Črnomlja za mlajše kategorije, za starejše pa je bilo odigrano v Semiču. Prav vse naslove so pobrali mladi šahisti in šahistke iz Starega trga, kar je seveda svojevrsten rekord. Med mlajšimi pionirkami je zmagala Vukeličeva pred Kapšev in Vergova, pri starejših Miheličeva pred Šterbenčev in Kobetova, pri mlajših pionirjih Kobe pred Kondo in Golobarjem ter pri starejših Kobe pred Džemcem in Vukeličem. Ekipna zmaga je pripadla OŠ Stari trg, druga je bila OŠ Semič.

-ob

Kam bo vel novi veter?

Bo z novo organizacijo in novimi imeni konec kolesarskih združ in sporov? Znana imena

LJUBLJANA, NOVO MESTO — Je jugoslovansko in z njim seveda slovensko kolesarstvo naposled na pravi poti? Po zadnji seji predsedstva in konference Kolesarske zveze Jugoslavije, ki sta bili v Ljubljani, se zdi, da je vendarle tako.

Vodstvo jugoslovanske kolesarske organizacije ima od minulega tedna naprej novo organizacijo in nove ljudi. Resda sta zvezna kape-tana ostala ista, Cvitko Bilič za član-e in Andrej Boltežar za mladince, toda nova direktorja reprezentanc sta postala Edo Kranjc iz celjskega Merxa pri članih in Novomeščan Jože Majes za mladince. Ni nepomembno tudi dejstvo, da je novi predsednik strokovnega sveta KZJ Zagrebčan Evgen Pleško, novi predsednik KZJ pa Slobodan Bajraktarevič iz Srbije. Dodajmo ob tem, da je za trenerja reprezentance za cestno vožnjo določen Pavel Jelen, mehanik bo Miran Štih, maser Branko Bojanc (vsi KD Krka), zdravnik reprezentance pa Novomeščan dr. Radoje Milič. Brez dvoma je vse to novo priznanje novomeškemu kolesarstvu, kar je priznalo tudi predsedstvo KZJ, ki je izreklo posebno zahvalo KD Krka za vse, kar je storilo za osvojitve prve jugoslovanske kolesarske medalje na svetovnih prvenstvih. In ne nazadnje: zdi se, da je novo izbrano vodstvo jasno in enotno v svojih ciljih, prav pomanjkanje tega pa je bilo doslej poglaviti kamen spotike v jugoslovanskem kolesarstvu.

Hkrati z novimi imeni v kolesarski organizaciji so bili določeni tudi kandidati za nastope na pomembnejših mednarodnih dirkah in svetovnem prvenstvu v Stuttgartu. Pintarič, Hvastja, Ugrenovič, Rnjaković, Rovšček, Baloh, Milenković, Pagon in Pečnik so kandidati za

ekipno vožnjo na 100 kilometrov, Papež, Glivar, Ravbar, Fink, Judež, Kranjec, Bonča, Šmerc, Vujović, Bertonec, Robič, Belič, Popeskov, Malenšek, Lizde, Durmišević, Miškulin in Branković pa za posamične cestne preizkušnje. Med ženskami sta kandidatinji za ekipno vožnjo tudi sestre Martina in Marjeta Sajevec.

Za novomeške kolesarje, ki bodo slej ko prej predstavljali okostje takoj članske kot mladinske reprezentance na letošnjih svetovnih prvenstvih v Stuttgartu (člani) in Philadelphii (mladinci), so seveda še kako zanimive norme, postavljene za odhod na olimpijske igre v Barceloni, ki je življenjski cilj kar nekaj mladih novomeških kolesarjev. Vozovnico do Barcelone bo prinesla uvrstitev med 1. in 8. mestom na svetovnem prvenstvu, med 1. in 6. mestom na dirkah zunaj kategorije ter med 1. in 3. mestom na dirkah

• V Ljubljani je bil pred kratkim ustanovljen nov kolesarski klub »A«, katerega pokrovitelj je Carerra, vanj pa so prestopili tudi dosedanj tekmovalci Krke Šebenik, Robič in Kranjec, verjetno najobetavnejši kolesar, kar jih je Jugoslavija doslej imela. Zanje še kako pomemben je sklep predsedstva in konference KZJ, da prestopi lahko potekajo le po veljavnih predpisih, kar pomeni, da morajo od svojih dosedanjih klubov dobiti izpisnice. Se obetajo novi zapleti in vroča kri?

za svetovni pokal. Vsekakor norme, ki jih ne bo lahko pa tudi ne nemo-góče doseči. Še zlasti, če bo letošnje leto resnično prineslo prodor novomeškega kolesarstva k evropskemu vrhu.

B. B.

AVTO-MOTO ŠPORTNIKA LETA — Brane Kuzmič in Marjan Ramovž iz novomeškega AŠ IMV-Renault sta bila v petek v Portorožu takole proglašena za avto-moto športnika Slovenije v letu 1990. Ta laskavi naziv, ki je lani pripadel motociklistu Janezu Pintarju, sta si privzela s sijajnimi nastopi v rallyju tako na dirkah za državno prvenstvo, kjer sta zmagala, kot na nekaj mednarodnih preizkušnjah. (Foto: B. Budja)

Lani so osvojili kar 51 medalj

Brežiška atletika se je od zagnanega posameznika razvila v 60-članski klub, ki sodi med najuspešnejše v Sloveniji — Slabe možnosti za vadbo

BREŽICE — Ko so se brežiški atleti na sobotni skupščini ozrli po delu svojega kluba v preteklem letu, so bili z boro rezultatov zelo zadovoljni. Predsednik kluba Marjan Gregorič je opozoril, da gre zlasti predvsem resnemu delu trenerjev, ki jim za delo z atletmi ni škoda ne časa ne truda. Ocenil je tudi, da atletski klub za svoje delo ni nagrajen tako, kot bi se spodobilo, zato nemalokrat vzgaja atlete za druge, finančno bogatejše klube.

Med 60 atletih, ki so redno vadili vse leto, sta tudi dva državna reprezentanta. To sta Vladka Lopatič, ki je na Blakanskih igrah v Istanbulu osvojila četrto mesto v sedmerboju, in Tihomir Trajković s kolajnama za skok v višino iz Foče, Bressanona in Linza. Kar dvanajst atletov si je prislužilo medalje na republiških in državnih prvenstvih ter na tekmovalnih za atletske pokal, tako da je njihov skupni izkupiček v minuli sezoni kar 51 medalj.

Trenerji Boris Kuzmin, Polde Rovnan (vodja trenerjev), Marjan Ogorevc, Maks Žitko in Henrik Omerzu ugotavljajo, da

med najmlajše atlete ne pride dovolj dobrih športnikov iz največje osnovne šole v občini, to je OŠ Brežice, kar želijo v prihodnje popraviti. Med člani jih je mnogo iz oddaljenih krajev, zato za treninge in avtobusne prevoze izgubijo veliko časa. Pomembno se jim zdi, da atletom omogočajo treniranje tudi med počitnicami.

Najboljša atletinja Vladka Lopatič letos zaradi poškodbe ni mogla uresničiti svojega cilja, t.j. uvrstitev v reprezentanco za evropsko prvenstvo, zato pa naj bi v tej sezoni nastopila na Univerziadi v Sheffieldu. Vlado Kurajič, najbolj perspektiven skalec v višini z osebnim rekordom 210 cm, je trenutno pri vojakih. Tihomir Trajković, ki je v letošnjo sezono stopil kot povsem anonimni atlet, se je uvrstil v re-

prezentanco Slovenije, in to kljub ostri konkurenci v skoku v višino. Uspešno je nastopil celo med člani, da pa bi se uvrstil na evropsko prvenstvo, bi moral preskočiti 215 cm (sedanji rezultat 205 cm). Tudi Gregor Podvinski se je v pretekli sezoni razvil iz neznanega atleta v odličnega tekmovalca, ki je v teku z ovirami dosegel dve zmagi na republiškem prvenstvu.

Vrsta uspešnih atletov je še precej dolga. Nastopajo v vseh disciplinah, še posebej uspešno v mnogobojih, ki so udarna disciplina Brežičanov. Franc Mikec, ki je v imenu Atletske zveze Slovenije čestital Brežičanom za uspehe, je uvrstil klub med najuspešnejše v Sloveniji. Uspehi atletov dobijo namreč še prav poseben značaj, če vemo, da vadijo na domačem stadionu, ki je mestu že lep čas v sramoto, in pozimi v telovadnici srednje šole, saj so Brežiče ena izmed redkih občin v Sloveniji, ki nima športne dvorane.

B. DUŠIČ

Slovenija Moja dežela.

ŠPORTNE VESTI IZ ČRNOMLJA

• V okviru delavskih športnih iger so v črnomljski občini zaključili s kegljanjem, kjer je med osmimi moškimi ekipami zmagala ekipa Rudnika, sledila pa sta ji Iskra in Belt. Pri ženskah je med petimi ekipami presenetljivo osvojila prvo mesto Ljubljanska banka pred Iskro in OŠ Milke Šobar-Nataše. Prišlo pa se je tekmovalje v malem nogometu, v katerem sodeluje 10 ekip, razdeljenih v dve skupini. V skupini A vodi ekipa Beta II.

• V počastitev dneva republike je nogometni klub Bela krajina pripravil turnir v malem nogometu, na katerem je sodelovalo 29 ekip iz Slovenije in Hrvaške. Zmagal je NK Bela krajina, drugi pa je bil Karlovac.

• Na občinskem pionirskem prvenstvu v odbojki so pri pionirjih zmagali učenci OŠ Mirana Jarca, sledili pa sta ekipi OŠ Dragatuš in OŠ Loka. Pri pionirkah so bile najboljše učenke OŠ Loka, druga je bila OŠ Mirana Jarca, 3. OŠ Dragatuš.

USPELE PRIPRAVE — Skupinski posnetek novomeških kolesarjev pred odhodom na 30-kilometrski tek s smučmi na Rogli. (Foto: M. G.-č.)

Kolesa zamenjali za smuči

Najboljši novomeški kolesarji so trenirali na Rogli — Dnevno od 30 do 50 kilometrov teka

ROGLA — Glivar, Papež, Ravbar, Eržen, Turk, Fink, Judež in Tkačenko, ki tvorijo člansko vrsto KD Krka, so bili minuli petek pod vodstvom trenerja Pavla Jelena na petdnevni pripravi na Rogli. Vremenske razmere so bile idealne, pol metra debela snežna odeja je omogočila, da so za zastavljeni program izpolnili v celoti. Dopoldanske ure so fantje izkoristili za tek na smučeh, popoldne so prosto smučali.

»Vadili smo naporno, toda kolesarji so dovolj izkušeni, da vedo, kako pomembne so takšne priprave za nadaljevanje vadbe. Tekmovalci so izmenoma pretekli 30 do 50 kilometrov na dan, navzlic temu nihče ni kazal znakov utrujenosti,« je priprave ocenil Pavel Jelen, ki je bil nad možnostmi vadbe na Rogli naravnost navdušen.

Na uvodoma zapisanem seznamu novomeških kolesarjev je eno novo ime. Gre za sovjetskega kolesarja Tkačenko, ki je na Dolenjskem šele dva tedna. Je diplomant fakultete za telesno vzgojo, specialist pa je za vožnjo na kronometer, kateri bodo v novomeškem klubu v prihodnje posvečali še več pozornosti. Tkačenko bo tako pomembna pridobitev, v klubu bo tekmoval in delal tudi kot strokovnjak.

»Čprav smo sredi zime, je tekmovalna sezona na pragu. Že 10. februarja nas v Poreču čaka prva dirka na 80 kilometrov dolgi cestni progi, teden dni kasneje bo v Poreču prvenstvo v ciklokrosu, nato so na sporedu tekmovalja za pokal Riviere, kmalu zatem pa že prave tekme. Naš cilj letos je priprave podrediti velikim tekmam, kot so dirka Alpe-Adria, dirka po Angliji, dirka po Jugoslaviji in seveda boji za državne naslove,« je zaupal Pavel Jelen, ki tudi ne skriva cilja, da bi dres dr-

žavne reprezentance v članski konkurenci v naslednji sezoni oblekli vsaj trije Novomeščani.

M. GLAVONJČ

TRI ZMAGE MIRNOPEČANOV

MIRNA PEČ — V tukajšnji osnovni šoli je bilo pred dnevi letošnje občinsko prvenstvo pionirjev in pionirk v šahu. Gostitelji so se izkazali ne le kot dobri organizatorji, pač pa predvsem kot izvrstni šahisti. Starejše in mlajše pionirke so potrdile, da so najboljše v občini, prvič pa so se jim letos na zmagovalnih stopnicah pridružili tudi mlajši pionirji. Edina zmaga, ki jim je ušla, je bila pri starejših pionirjih, kjer so zmagali učenci OŠ Katje Rupena. Zapišimo še, da je na prvenstvu sodelovalo osem šol s 75 tekmovalci, Mirnopečani so nastopili kar s šestimi ekipami.

PODBOČJE — NOVOLES 93:78

PODBOČJE — V 12. kolu prvenstva II. republiške košarkarske lige so igralci Podbočja v dolenjskem derbiju doma brez težav ugnali novomeški Novoles s 93:78 (48:44). Najzaslužnejša za zmago Podbočja sta Krošelj s 23 in Rozman z 21 koši, 13 jih je prispeval Krivokapič, 12 pa Krajcar. Pri Novomeščanih je bil najboljši strelec Červ (23), Zupancič je dosegel 19 košev, Zaturški 15 itd. Po 12. kolu je Podbočje točko prednosti še naprej na čelu lestvice, v soboto ob 19. uri pa se bo na domačem parketu pomerilo z Zagorjem.

BRONASTA MEDALJA MERVARJU — Lovro Mervar (desno), ki je lani vozil za novomeške AMD, sedaj pa je prestopil v novoustanovljeni MEL klub, je na petkovi slovesnosti v portoroškem hotelu Grand Palace prejel bronasto medaljo za 3. mesto na republiškem prvenstvu motociklistov v kategoriji do 250 kubikov. (Foto: B. B.)

ZMAGOVALEC POKALA ALPE-JADRAN — Alojz Pavlič s pokalom, ki ga je dobil za prvo mesto v cestnohitrostnih dirkah v kategoriji do 125 kubikov v tekmovalju Alpe-Jadran.

nekajkrat s svojimi vožnjami in rezultati presenetil strokovnjake, bil vselej pri vrhu, na koncu pa se moral zadovoljiti z 12. mestom v konkurenci jugoslovanskih pionirjev. Navzlic obilici športne smole sta Andoljšek in Murn popeljala novomeški AMD na sedmo mesto med motociklističnimi društvi v državi.

In kakšno so letošnje želje? Zapišimo takoj, da sta Lovro Mervar in Janez Jeršin prestopila v novoustanovljeni klub MEL. Barve novomeškega AMD bodo tako branili: Robert Hmeljak, ki bo tekmoval na dirkah državnega in evropskega prvenstva ter Alpe-Jadran, enako tudi Alojz Pavlič v svoji kategoriji do 125 ccm, medtem ko se bo njegov sin Peter letos poskušal na dirkah državnega prvenstva v razredu do 125 kubikov. V motokrosu Robert Andoljšek upa na več športne sreče: z novim kavaskijem ga čaka trd boj na dirkah za državno in republiško prvenstvo v razredih do 125 in 250 kubikov.

B. B.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 18. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.35 in 14.05 — 0.55 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
DELFIN FLIPPER, 20. del
VOJNE USODE, angl. nadalj.,
7/7
0.25 VIDEO STRANI
4.20 VIDEO STRANI
4.30 SVET NA ZASLONU
5.00 ŽARIŠČE
5.30 SOVA, ponovitev
6.50 EP VIDEO STRANI
6.55 POSLOVNE INFORMACIJE
7.00 DNEVNIK 1
7.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
8.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.10 PRAVLJICA O CARJU
SALTANU, lutkovna igrice,
3/6
18.25 CIRKUŠKE ŽIVALI, švicar-
ska naniz., 5/7
9.00 RISANKA
9.15 TV OKNO
9.30 DNEVNIK 2
9.55 VREME
9.59 ZRCALO TEDNA
0.20 MIDASOV DOTIK, angl. dok. se-
rija, 2/6
1.15 ZAKON V LOS ANGELESU,
amer. naniz., 36/41
2.00 DNEVNIK 3, VREME
2.25 SOVA:
DRUŽINSKE VEZI, amer. naniz.,
20/22
BOLNIŠNICA BRITANNIA, angl.
film
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

6.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Maribor — 19.00 Alpski kvintet z Ivanjo
in Otom — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ža-
rišče — 20.30 Gala koncert Čajkovski —
23.55 Yutel — 23.35 Satelitski programi

HTV 1

1.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Ovejte mi, kaj naj delam (oddaja za otro-
ce) — 10.00 Zimske šolske igre — 10.30
Poročila — 12.10 Video strani —
2.20 Boj za obstanek — 12.45 Visoki
zdec (amer. film) — 14.15 Satelitski
programi — 16.10 Video strani — 16.15
Poročila — 16.20 TV koledar — 16.30
Ovejte mi, kaj naj delam (oddaja za otro-
ce) — 17.00 Pokličite 93 — 17.10 Iz-
obraževalna oddaja — 17.40 Hrvatska
lanes — 18.25 Številke in črke — 18.45
Polna hiša (amer. naniz., 5/13) — 19.10

Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Va
Banque II (poljski film) — 21.40 Zabav-
nogradnja oddaja — 22.25 Dnevnik —
22.45 Poročila v angleščini — 22.50 Od-
daja o kulturi — 23.50 Poročila

SOBOTA, 19. I. SLOVENIJA 1

8.20 — 1.30 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 TV MOZAIK
8.45 MUZZY, angleščina za najmlajše
(16/20)
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 ČEBELICA MAJA
9.40 PUNČKA
9.55 PRAVLJICA O CARJU
SALTANU, lutkovna igrice, 3/6
10.10 ALF, amer. naniz., 11/24
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.35 SLOVENSKA KUHINJA Z AN-
SAMBLOM BRATOV AVSENIK
3/10
11.50 NAŠA PESEM 90, 9. oddaja
12.10 VIDEO STRANI
13.00 OKNO: POVRATEK K STAXU,
ponovitev 2. oddaje
13.55 ČUDOVITO POTOPOVANJE
NIELSA HOLGERSONA, šved.
mlad film
15.25 REZERVIRANO ZA ŠANSON,
ponovitev 2. oddaje
15.50 ŽARIŠČE, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 DP V KOŠARKI - SMELT OLIM-
PIJA: PARTIZAN
18.25 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. po-
ljudnoznan. serija, 11/14
18.55 ŽE VESTE?
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 TITANIC
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
ZLATA DEKLETA, amer. naniz.,
20/25
ULICA STRAHU, angl. naniz.,
10/12
SPIRALA, franc. film

SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi — 12.20 Wen-
gen: svet pokal v alpskem smučanju,
smuk (m) — 16.00 Satelitski programi —
18.00 Kavarna (ponovitev) — 19.00 Mati
in sin (avstralska humor. serija, 8/14) —
19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešni-

ce: Mačka je videla morilca (amer. film)
— 21.45 Smuk (m), posnetek — 22.30
Satelitski programi — 23.30 Yutel — 0.30
Satelitski programi

HTV 1

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Spored za otroke — 10.00 Zimske šolske
igre — 11.30 Kako biti skupaj —
12.00 Izbrali smo za vas — 13.15 Šehere-
zada (sovj. mlad. film) — 14.45 Mikser M
(zabavna oddaja) — 16.15 Ciklus kratkih
filmov B. Marjanovića — 16.40 Poročila
— 16.45 Sedmi čut — 17.00 TV razstava
— 17.15 Vrnitev na otok zakladov (TV
nadalj., 1/20) — 18.10 Pristrčno vaši:
Ivan Supek — 18.55 Risana serija —
19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Pogovor tedna
— 20.15 Sanje o slavi (amer. film) —
22.20 Dnevnik 2 — 22.40 Poročila v an-
gleščini — 22.45 Zgodovina hrvaškega
sabora (dok. serija) — 23.15 Fluid (za-
bavnoglasbena oddaja) — 0.00 Športna
sobota — 0.20 Poročila

NEDELJA, 20. I. SLOVENIJA 1

8.05 — 0.20 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ZAY
CIRKUŠKE ŽIVALI, švicarska
naniz., 5/7
9.50 ZGODOVINA SMEHA, franc.
dok. serija, 5/6
10.40 MATI IN SIN, avstral. humor. seri-
ja
11.10 VIDEO MEH
11.40 OBZORJE DUHA
12.00 EX LIBRIS
13.15 KRIŽKRAZ, ponovitev
14.45 SAGA O FORSYTHIH, ANGL.
nadalj., 1/26
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 KONČNA ČRTA, amer. film
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 NI VSE LJUBEZEN, film TV
Sarajevo
20.50 PODARIM - DOBIM
21.15 ZDRAVO
22.35 DNEVNIK 3, VREME
22.55 SOVA:
SPET TI?, amer. humor. naniz.,
8/13
ULICA STRAHU, angl. naniz.,
11/12

SLOVENIJA 2

Opomba: slalom (m), 1. tek 9.55, 2. tek
12.55; košarka POP 84:Cibona
14.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik
— 20.00 Človek — žival (amer. po-
ljudnoznan. serija, 3/5) — 20.50 Ljub-
ljanski krog (dok. oddaja) — 21.30
Posnetek smučanja — 22.10 Športni pre-
gled — 22.40 Yutel

HTV 1

9.45 Poročila — 9.50 TV koledar —
10.00 Nedeljsko popoldne za otroke —
12.00 Kmetijska oddaja — 13.05 Serijski
film — 13.55 Družinska oddaja — 14.25
Obzorje — 18.45 Risana serija — 19.10
TV sreča — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00
Dramski program — 21.05 Tuja dok. se-
rija — 22.05 Dnevnik 2 — 22.25 Poročila
v angleščini — 22.30 Glasba za lahko noč
— 23.30 Športni pregled — 0.15 Poročila

PONEDELJEK, 21. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 14.45 — 1.10 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
ALICE V DEŽELI RISB
CICIBAN, DOBER DAN
MPF CELJE 85
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MER-
NIK
10.45 VIDEO STRANI
15.00 VIDEO STRANI
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
RADOVEDNI TAČEK
ALF
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 Dnevnik 2
19.55 VREME
20.05 OZRI SE V GNEVU, angl. drama
22.05 DNEVNIK
22.30 OSMI DAN
23.15 400 LET SLOVENSKE GLASBE,
3. oddaja
23.45 SOVA:
AVTOŠTOPAR, amer. naniz.,
4/16
ULICA STRAHU, angl. naniz.,
12/12

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kañal**

v novomeškem Kabelskem
razdelilnem omrežju
na kanalu 3

TOREK, 22. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.50 in 14.35 — 0.10 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.00 ŠOLSKA TV
10.30 V HRIBIH SE DELA DAN...
11.05 KVALITETA ŽIVLJENJA,
izobraž. oddaja, 4/5
11.35 SEDMA STEŽA
11.55 OSMI DAN
12.40 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
ZGODOVINA VATIKANA, po-
novitev 3. oddaje
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 PREPRIČEVANJE, angl. nadalj.,
4/5
21.00 NOVOSTI IZ KNJIŽNIH POLIC
21.10 DANNY KAY Z NEWYORSKI-
MI FILHARMONIKI, 1. del
22.25 DNEVNIK 3, VREME
22.45 SOVA:
TO NI SLUŽBA ZA ŽENSKO,
angl. naniz., 1/6
VRNITEV ARSENA LUPINA,
naniz., 1/12

SLOVENIJA 2

Opomba: svet. prvenstvo, slalom (m): 1.
tek 9.55, 2. tek 12.55
16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
2 Koper — 19.00 Tatinska sraka (balet)
— 19.10 Šaljivi ples (baletna šola) —
19.15 Tamburaška skupina Koleda —
19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30
Žrebanje lota — 20.35 Umetniški večer:
Pozdrav Gregoryju Pecku (amer. do. film)
in Skratko in črno (amr. film) — 0.10
Yutel

SREDA, 23. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.50 in 14.35 — 0.20 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.55 OZRI SE V GNEVU, angl.
drama
11.50 PREPRIČEVANJE, angl.
nadalj., 4/5
12.40 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
LJUBLJANSKI KROG, dok. od-
daja

17.50 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
MIRUJ, UMRI, OŽIVI, sovj.
film
21.50 DNEVNIK 3, VREME
22.10 VIDEOGODBA
22.55 SOVA:
ALF, amer. naniz. 21/24
VRNITEV ARSENA LUPINA,
2/12
ZGODOVINA SMEHA, franc.
dok. serija, 6/6
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 12.20 svetovno prvenstvo, su-
perveloslalom (m)
16.00 Satelitski programi — 18.30 Mo-
stovi — 19.00 Studio Maribor — 19.30
Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30
Operne zgodbe: Ernani — 21.25 Svet po-
roča — 22.10 Yutel

ČETRTEK, 24. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.10 in 14.25 — 23.50 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
11.15 ZAKON V LOS ANGELESU, 34.
del
12.00 VIDEO STRANI
14.40 VIDEO STRANI
14.50 MOZAIK, ponovitev
15.30 ŽARIŠČE, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK - ŠOLSKA TV, PO
SLEDH NAPREDEKA, ponovitev
18.40 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 G. Simenon: SIMENON, TV nani-
zanka, 2/13
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
VSE RAZEN LJUBEZNI, 21. del
VRNITEV ARSENA LUPINA,
naniz., 3/12
23.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: tenis: odprto prvenstvo Avstra-
lije; 18.00 EP v umetn. drsanju; 20.00 ko-
šarka POP 84: Maccabi
16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ža-
rišče — 20.30 Divji svet živali (angl. po-
ljudnoznan. serija, 12/14) — 21.00 Mali
koncert — 21.15 Večerni gost — 22.00
Komedija na slovenskem odru: T. Partljič:
Ščuka, da te kap — 23.35 Yutel

Tone Jakše
Milan Markej

KJE SO TISTE STEZIGE ?

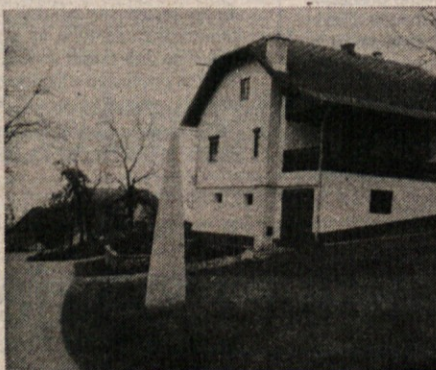
PEŠ PO
DOLENJSKI

MARTIN IN NJEGOVA GOS

Zakaj je sv. Martin med Slovenci tako
veliko priljubljen in čisljen? Svetnik ni
naše gore list, saj Slovenci zaenkrat še
nimamo svojega svetnika. Obeata se
nam vsaj dva: Baraga in Slomšek, lahko
pa bo za svetnika nekega dne proglašen
e Gnidovec. Dolenjci bi tako imeli s
vetniškim sijem obdana kar dva roja-
a. Ker pa svojih svetnikov še nimamo,
aše ljudstvo najbolj časti tiste, ki so mu
lizu. Sv. Martin je našim ljudem blizu
a dva načina: geografsko in po svojem
oslanstvu.

Kot pravijo zgodovinski viri, je bil
Martin rojen leta 1316 v Sabariji, to je v
anašnjem Szombathelyju na Madžar-
kem blizu avstrijske meje. Rodil se je v
lružini vojaka, odrasel pa v Italiji, kjer
e pokristjanil. Posvetili so ga za maš-
nika in kot duhovnik se je vrnil domov
okristjanjevat svoje rojake, čez čas pa
e je umaknil med puščavnike. Škof Hi-
arij ga je poklical nazaj v svet in mu dal
alogo, da ustanovi samostan; bil je to
rvi samostan na francoskih tleh. Poslej
Martinovo življenje teklo v tej deželi
n v Franciji je tudi umrl kot škof v To-
rsu. Zaslovel je predvsem po svojem
sketskem življenju in kot misijonar
ned poganskimi Galci.

Sv. Martin pa živi v izročilu našega
udstva drugače, predvsem kot usmi-
en vojak. Najpogosteje ga upodabljajo,
ako z mečem reže svoj plašč in ga po-
ovico poklanja revežu. V slovenskih
erkvah, zelo veliko jih je posvečenih
rav njemu, pogosto upodabljajo sv.
Martina tudi v družbi z gosmi. To izvir-
a z legende, ki pravi, da se je skromni
Martin skrnil pred glasniki, ki so mu pri-
ašali škofovsko čast, gosi pa so svetni-
ovo skrivališče izdale z gaganjem. Slo-
ita Martinaova gos, ki jeseni zacvrči v
renekateri slovenski peči, torej nima
iž z zaslugami njenih davnih prednic,
ač pa je gosja pečenka na dan sv. Mar-
na povezana s poganskimi izročili, ki
e trdno držijo martinovanja. Cerkev je
nala poganske obrede vključiti v svoje
a tako se je pri mnogih svetnikih po-
ešala krščanska legenda s poganskim
bredjem. Ker pride god sv. Martina na
sen, to je v čas, ko so pridelki s polj po-
pravljeni in se iz mošta že naredi vino,
Martinovo pravi trenutek za zahvalo.
osebej v vinskih krajih se tako na nje-
ov god prirejajo pojedine in uživanje

Pred Rožič Vrhom stoji spomenik, ki
opozarja, da je tu delovala partizanska
postaja TV 8. Spomenik so postavili leta
1960.

novega vina, kar je pravzaprav ostanek
nekdanjih poganskih zahvalnih dari-
tev. Martinovo je tudi praznik pastirjev.
Nič nenavadnega ni torej, da ga praznu-
jejo po vseh deželah Evrope.

Zatopljena v pogovor o sv. Martinu in
o dražih dobrega martinovanja sva ho-
dila po poteh, primernih takšnemu
premišljanju. Po okoliških hribih so se
razprostirali vinogradi, med obranim
trjem so se svetlikale mnoge zidanice.
Sv. Martin je imel za svoj god v teh kra-
jih veliko postorit.

KURIRJI JIH NISO POZABILI

Tako sva počasi pripešala do Rožič
Vrha. Vas ima ime po Rožičih, najver-
jetneje prvih naselencev na tem griču
med vinogradi. Med narodnoosvobodil-
no vojno je vas odigrala pomembno vlo-
go. Že v prvem obdobju obožbenega
odpora se je v gozdu nad vasjo nastanila
Belokranjska četa. Od leta 1942 do kon-
ca vojne pa je tu delovala tudi kurirska
postaja TV 8. Na to opozarja večji spo-
menik v obliki obeliska na začetku vasi.

Ni odveč povedati, kaj so bile slovite
partizanske TV. Nikakor ne kakšni te-
levizijski oddajniki, kot bi morda kdo iz
mlajše generacije dandanes pomislil,
marveč kurirske postaje in zveze, pra-
va posebnost naše slovenske NOB. Ustan-
navljali so jih za vzdrževanje hitrih in
stalnih stikov med vojaškimi štabi in
političnimi organi, za prenašanje urad-
ne pošte in pošiljk. S pomočjo kurirskih
postaj so potovali tudi vojaški in poli-

tični voditelji, prek njih je šla najrazlič-
nejša partizanska literatura in drugo.
Zvečine so bile TV postaje v gozdovih in
na drugih skritih krajih, pogosto tudi v
podzemnih bunkerjih. V njih so delali
najbolj predani komunisti, saj je šlo za
pomembne in občutljive naloge.

Partizanski kurirji, ki so med vojno
delili s prebivalci teh krajev dobro in
slabo, so se po vojni spomnili vaščanov
Rožič Vrh tudi s »spomenikom«, ki ima
praktično vrednost — vodnjak s črpal-
ko.

Ob tem vodnjaku sva srečala skupino
vaščanov, ki so si dali opravka z gasil-
skimi cevmi. Pogovor je hitro stekel in
od Adolfa Planinca sva izvedela, da so na
kraju, kjer zdaj stoji vodnjak, nekdanji
imeli vaški kal, kjer so napajali živino.

»Leta 1960 sem bil zidar in gradbeni
vodja in so mi zato dali nalogo, da beto-
niram tale vodnjak, ki drži 60 kubikov
vode. Nekdanji partizanski kurirji: Sta-
ne Čušnar iz Vranovičev, nekdanji di-
rektor ljubljanske Tkanine, Franc Košir
in Tonček Pezdirc iz Črnomlja, vsi trije
spomeničarji, so bili pobudniki za po-
stavitve vodnjaka. Denar so zbirali po
vsej Sloveniji. Jaz in še en zidar, ki mi je
v začetku pomagal, sva opravila veliko
dela tudi udarniško, kar je bil 21. št. 1960,«
je povedal Adolf Planinc.

Mož je tudi predsednik krajevne skup-

Spomenik je tudi vodnjak s črpalko, ki
stoji na mestu nekdanje vaške mlake.
Denar zanj so zbrali nekdanji parti-
zanski kurirji.

nosti, v katero poleg Rožič Vrh spada
še 12 drugih vasi in sega vse od otovške-
ga viadukta do Stražnjega Vrh. Območ-
je je bilo dolgo nerazvito in odmaknje-
no, zato so morali tamkajšnji ljudje za
marsikatero stvar sami pljuniti v roke.
Asfaltirali so poti in ceste, sami zbrali
denar za telefonijo in še kaj.

»Dobro, da smo ljudje tukaj še za
skupne akcije. Kjer ljudje niso složni,
tam nič ne naredijo,« je pribil Planinc
ter povedal, da so letos obnovili tudi ga-
silski dom, pri tem pa sta s predsedni-
kom gasilcev kar sama pošteno pljunila
v roke. Planinc je na novo ometal zuna-
nje stene, predsednik gasilcev pa je pre-
barval, kar je bilo treba.

NESREČA GA NI STRLA

Na Rožič Vrh sva naletela še na ene-
ga zanimivega sogovornika. K naši mali
skupini, ki je premelevala krajevno pro-
blematiko, je pristopil Silvo Vidmar,
pravzaprav se je pripeljal. Silvo Vidmar
je namreč vse od težke delovne nesreče v
črnomaljskem Kovinarju obojen na
invalidski voziček. Marsikoga bi taka
huda nesreča potisnila v obup in živo-
tarjenje na robu družbe in dogajanja, Sil-
vo pa se ni dal. Še z večjo vnemo se je lo-
til svojih nekdanjih in tudi novih ko-
njčkov. Že prej je bil navdušen član
zelene bratovščine in ribič, po nesreči je
ostal zvest lovstvu in ribištvo, še več,
oobe je postalo zanj motivacija za boj z
bolezni in premagovanje obupa.

»Lovec sem že 25 let,« nama je Silvo
Vidmar pripovedoval, ko sva ga spreml-
ljala k njegovi domačiji, »in dolgo že tu-
di ribič. Redno hodim na jago, doma
imam tudi nekaj trofeje. Kot lovec plaču-
jem vse, kar morajo lovci plačevati, ri-
biška družina pa me je kot invalidu
oprostila vseh dajatev, za kar sem jim
zelo hvaležen. V naravo grem zelo rad.
Največkrat se zapeljem s fičtom, ki je
prirejen za invalide. Po marsikateri
gozdni poti pridem z njim in tudi stre-
ljam iz avta.«

Vidmarju daje voljo do življenja tudi
izumiteljska žilica. Že prej v službi se je
rad lotil kakšne izboljšave. Tako je, de-
nimo, izboljšal škarje za rezanje ploče-
vine in stroj za zabijanje žebeljev, ki je
uničeval delavkam prste, zdaj pa nič
več. Še danes obo napravi uporabljajo.
Po nesreči se je še bolj posvetil izumi-

Silvo Vidmar z ženo. Nesreča ga ni po-
trla, še je v njegovem srcu veselje, zato
pri Vidmarjevih večkrat zapoje har-
monika.

teljstvu. Za domačo rabo je sestavil stroj
za obdelovanje krompirja, ki ga uporabl-
ajo tudi drugi. Nagovarjajo ga, da bi za-
del stroj serijsko izdelovali, saj je zani-
manje zanj precejšnje. Zanimiv je tudi
njegov stroček za rezance; prvega je
naredil ženi za rojstni dan, nato pa za
druge gospodinje še pet takih stročkov.
Posrečen je tudi njegov mlin za sadje in
še kaj drugega, kar mu je uspelo sestavi-
ti v delavnici, ki si jo je uredil v gospo-
darskem poslopju.

»Vedno sem rad kaj gruntal. Kot inva-
lid imam še več časa. Ponoči se večkrat
zbudim, dobim kakšno novo zamisel,
zapišem si jo, potem pa poskusim, ali bi
se dalo iz tega kaj narediti. Tako sem
napravil marsikaj. Ne morem mirovati,
to ni zdravo. Tudi drugim invalidom
priporočam: migajte, delajte, ne zapu-
stite se in ne obupajte!«

Kar predolgo sva se zadržala pri pri-
jaznem in zgornjem Silvu Vidmarju.
Poslovila sva od njega in njegove druž-
ine, za slovo pa nama je zaigral na diato-
nično harmoniko in na list. Silvo je na-
mreč tudi spreten muzikant. Veseli
zvoki njegove harmonike so naju spre-
mljali ves čas poti skozi vas in oznanjali
sosedom in drugim, da je pri Vidmarje-
vih veselje še doma, čeprav je nesreča
trdo potrkala na njihova vrata.

DOBRODELNI KONCERT — Pred izidom svoje druge kasete je Družinski trio Novina nastopil na dobrodelnem koncertu na Otočcu. Za uspeh prireditve je še posebej zaslužna mama Vlada (levo), ki ji je že pred koncertom uspelo od podjetij, ustanov in obrtnikov zbrati 18.200 din. Na sliki: člani ansambla: Marjan za klaviaturami, še ne štiri leta stari Tomaž z baritonom, voditeljica Mojca Blažej-Cirej, Borut, ki igra bas pedala in trobento, ter oče Marjan, ki sinova spremlja s kitaro in glasom. (Foto: J. Pavlin)

Pomagajo otrokom z rakom

Z dobrodelno prireditvijo na Otočcu so Novinov v sklad darovali preko 30.000 din

V Sloveniji vsako leto zbolijo za rakom 50 do 70 otrok. Tej hudi bolezni so zapisani že novorojenčki. Najpogostejši vrsti raka pri otrocih sta levkemija in tumorji osrednjega živčnega sistema. Zdravljenje je dolgotrajno in traja tri leta in več, uspeha pa je po dosedanjih statistiki deležna le polovica otrok. Otroški rak se ponavadi razlikuje od raka pri odraslih. Najpogostejše se ta bolezen pojavi kot sarkom ali hitri rak. Pri otrocih se ponavadi te hitro rastoče bule pojavijo v skritih delih telesa in dolgo ne povzročajo nobenih težav. Ponavadi jo odkrijejo, ko je bolezen že napredovala. Zdravniki se proti raku borijo s kemoterapijo, kirurškim nožem in obsevanjem. Najpogostejše gre za kombinirano zdravljenje, v zadnjem času pa se je še najbolj uveljavilo zdravljenje s kemičnimi sredstvi, citostatiki. Pri otroku je takšno zdravljenje še posebej zahtevno, saj ga dodatno oslabi, zato je potrebno dodatno zdravljenje s transfuzijo krvi, krvnimi derivati, antibiotiki in drugim. Zelo pomembna je nega, ki jo ima otrok med zdravljenjem, prisotnost staršev, prostor za otroško igro in gibanje.

Že pred desetimi leti so v Ljubljani razmišljali o gradnji novega oddelka za takšne bolnike in v šestih letih je bila na otroški kliniki zgrajena nova bolnišnica. Svetle in prostorne sobe je bilo potrebno še opremiti in pri tem so se delavci bolnišnice obrnili na pomoč k delovnim organizacijam in posameznikom.

nikom. Treba je bilo najti način, kako priti do denarja za nakup nujnih aparatov. Zato so decembra 1988 ustanovili sklad za pomoč otrokom z rakom. Prvi je v sklad prispeval Ivan Kramberger. Z njegovim prispevkom so kupili intravenozno črpalko. V sklad je do danes prispevalo mnogo delovnih organizacij, društev, posameznikov in celo otrok.

Tudi dobrodelna prireditve, ki jo je minulo soboto v osnovni šoli na Otočcu pripravila glasbena družina Novina z Gumberka, je bila namenjena zbiranju prispevkov za ta sklad. Pod naslovom »Le življenje za druge je vredno življenja« se je več kot dvesto obiskovalcem predstavil družinski trio Novina s svojim glasbenim repertoarjem, s katerim se je že predstavil v številnih slovenskih krajih in v zamejstvu. Program je povezovala Mojca Blažej-Cirej, oče Marjan Novina in sinovi Marjan, Borut in štiriletni Tomaž pa so s pesmijo obiskali vse celine. Na koncu so prešteli še denar. Od vstopnine so v sklad prispevali 11.930 din, žena Vlada pa je v pripravi na to prireditve od Petra iz Brezice, pokrovitelja prireditve Elbe iz Novega mesta in številnih obrtnikov iz Otočca in okolice nabrala še dodatnih 18.200 din. Tako so Novinovi s sobotno dobrodelno prireditvijo, ki je že njihova šesta po vrsti, sklad obogatili z dobrimi tridesetimi tisočaki.

J. PAVLIN

DOVOLJ DEŽURNI?

Sedemindvajsetega decembra lani smo doma opazili, da je zbolela muca. Čez dva dni smo jo odpeljali v Črnomelj k veterinarju. Ta je ugotovil pri živali znake pljučnice. Dal ji je injekcijo in naročil, naj jo pripeljem v dveh dneh nazaj, če se ji stanje ne bo izboljšalo. Ker se živali zdravje ni izboljšalo, sva jo s hčerko odpeljala 2. januarja ponovno v Črnomelj. Dežurni veterinar jo je pregledal in naročil, naj jo pripeljem naslednje jutro znova. Toda kako naj jo pripeljem zjutraj, ko imam dopoldne službo, sem se vprašal. Zato sem jo mislil odpeljati, ko bi prišel z dela, vendar sem bil žal prepozen.

Res ni veliko škode pri hiš, če pogine mačka. Toda v omenjenem primeru ostane odprto vprašanje, zakaj je poginila ta muca in ali veterinar ni imel druge možnosti kot pregledati jo znova zjutraj. Menim, da bi se lahko našla boljše rešitve. Postavlja pa se mi vprašanje, ali je zunaj delovnega časa res dovolj samo en dežurni veterinar za vso Belo krajino.

M. P.

OBNOVA NE BO LAHKA

PODESJE PRI MOZLIJU — Oživetev oziroma obnova kočevskega praznega prostora ne bo lahka naloga. K hitrejši po-

Zanka demokracije vse bolj stiska

Občine se vsakodnevno srečujejo s težavami, ki bi jih bilo nujno prenesti v republiško skupščino in nemudoma zahtevati rešitev. Včasih je bilo to dokaj preprosto: občinski delegati so v Ljubljano prenesli pobude, vprašanja in zahteve, pa je bilo. Seveda je že povsem drugo vprašanje, koliko od teh pobud je bilo v resnici obravnavanih ali rešenih, a so občani kljub vsemu imeli neko zaupanje. Kaj pa danes? V republiških skupščinskih klopeh sedijo na primer trije poslanci iz občine Brežice, vendar dva že kar na začetku odpadeta, ker ju ni volila občina, temveč regija. Torej morata zastopati širše interese, a niti približno ne regijske, ampak strankarske. V našem strankarskem me-

hanizmu morajo delegati glasovati tako, kot se v stranki dogovorijo, četudi pri tem večkrat odločajo v svojo lastno škodo in v škodo svojih soobčanov.

Tretji poslanec je samo občinski. Zastopa občane v zboru občin, a kot je večkrat slišati, se tudi tam odločajo po svoji strankarski pripadnosti. Kaže torej, da je strankarska zavezanost pri nas nad vsem in da naš sistem ne priznava nikakršnih drugih interesov razen strankarskih. Prav zanimivo bi bilo vedeti, če nas bodo stranke hranile, nas preživljale in poskrbele za vsakdanje težave ljudi v lokalnih skupnostih. V vsaki družbi je na tisoče drobnih interesov in vsaki nekaj večjih, a če znamo prisluhniti samo političnim, potem nismo na najboljši poti.

Obstaja še neka možnost. Iz nekaterih občin se oglašajo tako, da v republiški skupščini nastopi župan ali izvršnik. Za brežiško odpade tudi ta poslednja možnost, saj sta oba funkcionarja hkrati tudi poslancata, se pravi, da sta politično in strankarsko zavezana. Občani so zaradi

Smuk se vendarle prebuj

Ugovor na »Hotel Smuk še vedno spi« (DL 10. jan.)

Zelo me je presenetilo neobjektivno prikazovanje razmer ob novoletni zabavi. Pošteno bi bilo od piscev tega sestavka, če že kritizirajo, da to delajo objektivno in navedejo resnična dejstva. Poleg ansambla »COF« je bilo še kaj pohvaliti. Ker sem za objektivnost obveščanja, želim bralce Dolenjskega lista obvestiti tudi o drugi »plati medalje«, saj sem z družbo bil na omenjeni zabavi.

Motel poznam že od vsega začetka. To je bil eden najlepših lokalov sedemdesetih let na Dolenjskem. Zgradila ga je semiška Iskra z denarjem svojih delavcev za svoje delavce in za poslovne partnerje ter vse ostale. Z odplačilom na 15 let je bil motel prodan Gostinstvu Ljubljana transporta. V času inflacije je bilo to malodane podarjeno. Od takrat pa do danes se je na fasadi motela menjalo pet tabel in z vsako menjavo se je stanje poslabšalo. Zadnja leta je bilo stanje v motelu pod vsako kritiko. Pred tremi leti je bila zadnja novoletna zabava. Te so se ob rekonstrukciji hotela Bela krajina v Črnomlju preselile tja. Semič pa s tem še bolj osiromašile. Tudi podeljevanje »Bodečih než« ni prineslo v belokranjsko gostinstvo nobenega napredka. Tokrat se gosti iz Črnomlja niso nič pritoževali, bi pa imeli kaj napisati. Tudi v Intergralu — Gostinstvu je zavel podjetniški veter in po dolgem oklevanju so le spoznali, da je edina rešitev oddati motel z celotnim osebjem najboljšemu ponudniku. Ni treba posebej omeniti, da je bil inventar v motelu precej osiromašen in da je novega najemnika čakalo veliko dela in denarja za obnovo, veliko pa ga še verjetno bo, da bo vse tako, kakor norme za hotel zahtevajo in kakor si gosti želijo.

Želel sem opisati razmere, ki sem jih dobro poznal, saj sem v motelu sedem let igral v narodnozabavnem ansamblu. Seveda pa se s starim osebjem in starim načinom dela nič ne da spremeniti. Šele s prihodom Ane Macele so se stvari začele premikati na boljše. Gotovo še ni

vse tako urejeno, kot si želi zelo zahtevni gost, vendar se razmere dokaj hitro izboljšujejo.

Naj bo uvoda dovolj. Tudi sam sem šel z družbo tega dne na novoletno zabavo. Že pri rezerviranju mize je bilo povedano, kaj bo za novoletni menu. Rezervacija z menujem je bila samo 200 din na osebo in to je bilo daleč naokoli najcenejše. Mogoče bi bilo bolje, da bi organizator pri večerji šel bolj na kvaliteto kot na kvantiteto. Podobnega mnjenja so bili še nekateri gosti.

Takoj pri vstopu smo bili deležni pri srčnega sprejema. Najbolj pa nas je presenetilo, da je bil motel za goste, ki niso imeli rezervacij, zaprt. To se je zgodilo prvič v dvajsetih letih obstoja motela! S tem je bila odpravljena običajna gneča okrog šanka in tako smo vsi imeli več prostora. Dekoracija je bila bogata kot prva leta obratovanja motela.

Za aperitiv nam je natakarcina ponudila vsaj 5 različnih vrst pijače. Glede hrane sem že omenil, mi nismo imeli pripomb. Vino pa so nam ponudili od domačega odprtega do asortimenta iz Metliške kleti in omenjenega buteljčnega, in sicer beli pinot in laški rizling. Pozneje sem se pozanimal in izvedel, da so s 1. 1. 1991 dvignili cene vsem pijačam.

Goste v motelu je streglo pet natakarcij in natakarcij poleg točakje pri šanku — skupaj šest, ne pa trije. Miz ni bilo nič več kot običajno. Res pa je, da v večini lokalov na Dolenjskem in v Beli krajini ob polni zasedenosti na plesišču zmanjka prostora za vse goste. Pri širšem razmiku miz ni nič narobe, če se pleše med mizami.

Moj namen pri pisanju je bil, da bralce Dolenjskega lista, ki ta lokal poznajo in so včasih vanj zahajali, objektivno informiram tudi s pozitivnimi spremembami, ker so očitne. Najbolj pa se boste informirali, če ga ob priliki obiščete in se sami prepričate o kvaliteti lokala.

EDI MALNARIČ
Semič 5a

DOLENJSKO GOSTINSTVO BOGATEJŠE — Tone Vovko, v dolenjskem gostinstvu in turizmu ne neznano ime, je minuli petek kar žarel od sreče. Takole je Tone (prvi z leve) z ženo Marino (v sredini) postregel prvim gostom v novodograjenem prostoru svoje gostilne na Ratežu. Skromna dolenjska gostinska ponudba je tako postala bogatejša za enega redkih lokalov, v katerem ni treba zardevati pred še tako uglednim in zahtevnim gostom. (Foto: B. B.)

Kje je posluh za okolje?

Tako se sprašujejo v črnomaljski LDS, kjer so ustanovili posebno telo za ekologijo

ČRNO MELJ — Na nedavni seji izvršnega odbora črnomaljske liberalno-demokratske stranke (LDS) so med drugim sprejeli tudi sklep o imenovanju telesa, ki bi se ukvarjalo z varovanjem okolja. Za to so se odločili, ker je v črnomaljski občini veliko odprtih ekoloških problemov, ki se slabo ali pa sploh ne rešujejo. Vendar pa zeleni, ki na bi za reševanje teh problemov poskrbeli, sploh ne opravljajo svojega dela, prav tako pa ne tudi komisija za varstvo okolja pri skupščini občine.

V LDS bodo, tako obljubljajo, le nadaljevali z ekološkim delom, ki so ga opravljali že doslej. Med drugim so pravočasno opozorili na onesnaževanje reke Lahinje, pomor rib v njej in ekološko oporečno klanje ob reki. Prizadevali so si za ohranitev starega mestnega jedra kot pomembnega in posebnega kulturnega izročila. Akuten problem Črnomlja sta obvoznica in avtobusna postaja, ki ju je LDS

dala v svoj predvolilni program, predlagali pa so ju tudi za dolgoročni plan črnomaljske občine. V LDS so dali tudi pobudo za podeljevanje graja in pohval za področje ekologije. Po nekaj mesecih je izdelano delovno gradivo o tem predlogu.

Problematiche, ki jo bodo odpirali v bodoče, je še zelo veliko. Izpostavili bodo vprašanje deponije komunalnih odpadkov. Nekaj dokumentov na to temo je bilo v skupščini že sprejetih, a se je premalo storilo. Ponovno se odpira reševanje posledic PCB v Krupi, posebno še, ker se je za to začela zanimati tudi republiška vlada. Izpostavili bodo vprašanje obračalske avtobusov pri šolah v Črnomlju in Semiču, parkirišče v mestu, krajinski park ob Kolpi in možnost, da postane krajinski park tudi del Mirne gore.

V LDS menijo, da je prihodnost Bele krajine v turizmu.

M. B.-J.

Akcija še traja

Za obrtnike-poplavljenice

Zveza obrtnih združenj Slovenije je po lanskih poplavih začela med prvimi zbirati pomoč za poplavljenice. Ker so bili med njimi tudi številni obrtniki — v 18 občinah so ti utrpeli skupno 223 milijonov din škoda —, je zbrana sredstva Zveza sproti nakazovala obrtnim združenjem po prizadetih občinah, ki so pomoč razdeljevala posameznim obrtnikom.

• Obrtna zveza je akcijo podaljšala v letošnje leto. Tisti, ki bi želeli prispevati denar, ga lahko nakažejo na žiro račun št. 50-100-637-256010 ZOZS Ljubljana — za poplavljenice obrtnike.

nikom. V omenjeni akciji je od začetka novembra do konca leta nekaj sto obrtnikov ter obrtnih združenj in združenj prispevalo 2 milijona 370 tisoč din. Od tega je 600 tisoč din prispevala Zveza sama, veliko denarja pa so zbrali tudi obrtniki iz Ljutomer, Grosuplje, Vrhnike, Črnomlja, Maribora, Ptuja, Ljubljane, Kopra, Pirana in od drugod. Največ pomoči je šlo v Mozirje, precej so je dobili tudi v Sevnico, Celje, Zalec in Laško.

Poleg denarne je Zveza organizirala tudi pomoč v materialu in storitvah in z dosego nekaterih uvoznih olajšav. Vse pohvale je vredno, da so občine, prizadele v poplavih, obrtnikom odpisale nekatere dajatve.

ŠE SO PRIJAZNI LJUDJE

Po časopisu bi se rada zahvalila gospe, ki je bila 11. januarja letos v službi na občini v Novem mestu v sobi št. 51/52/53 — referent za kmetijstvo. Rada bi povedala, da se danes malokateri uradna oseba tako prijazno vede do strank, kot se je omenjena uslužbenka. Potrebovala sem namreč določena rjasnila. Gospa, ki ji, žal, ne vem imena, se je zelo ljubezno potrudila in mi za vse zelo humano in pristransko razložila. To pomeni, da so med nami še ljudje s široko odprtim srcem.

IVANKA JAKŠE
Novo mesto

Nista se ustrašila težav

Zlatoporočca Emilija in Vladimir Šumej

SEVNICA — Ravno o božiču leta 1940 sta stopila na skupno življenjsko pot Emilija in Vladimir Šumej, zlatoporočca iz Hrastnika, ki sta se udomila v Sevnici. Vladimir se je rodil leta 1912 v številni železničarski družini. Otroštvo je preživel ob železnici, ki pa mu je pozneje dala tudi delo in kruh. Po končani osnovni šoli se je sicer učil za kovača, med drugo svetovno vojno pa je bil kurjač na lokomotivah.

Odzval se je klicu domovine in je postal udeleženec NOB v kamniškotzasavskem odredu. Po končani vojni se je zaposlil v hrastniški steklarni, kjer je dočkal zasluženo pokojnino. Po upokojitvi se je preselil v očetovo hišo v Sevnici, kjer

živita z ženo Emilijo še danes. Slavljenka Emilija, rojena Guček leta 1923 v Hrastniku, je bila hči rudarja. Po končani osnovni šoli se je zaposlila v tamkajšnji steklarni. Tudi ona je bila v partizanih, in sicer kot kurirka.

Navkljub temu da so se v času, ko sta Emilija in Vladimir začela ustvarjati svoje ognjišče, nad Evropo začeli zgrinjati oblaki vojne viharje, se, polna življenjske moči, nista ustrašila. Po poroki se jima je rodilo 7 otrok, ki sta jim po najboljših močeh nudila toplino in jih vzgojila v poštene državljane. Zato sta zlatoporočca še danes lahko vesela pogostih obiskov svojih otrok z družinami, ki so pri svojem kruhu.

P. P.

Zlatoporočca Emilija in Vladimir Šumej iz Sevnice s svojimi otroki, potem ko sta v poročni dvorani na sevnškem gradu, skupaj s svojimi najbližjimi simbolično obeležila 50 let skupnega življenja.

traktorji na ceste, pred občinsko skupščino, pred podjetja in še kam. In vse to samo zaradi neke demokracije, ki se zaenkrat za večino ljudi piše z zelo zelo malim »a«.

B. DUŠIČ

Nekaj kot knežji kamen

V litijski občinski skupščini so na republiško pobudo sprejeli sklep, naj bi slovensko središče GEOSS v Spodnji Slivni pri Vačah razglasili za protokolarni objekt republike Slovenije. Kot se sudejo besede o tej temi, naj bi geometrično središče Slovenije Slovenci dojele kot pomembno opeko v svoji državni stavbi.

Po litijemskem sklepu je Slovenija dobila novo polemiko, ki bi prav ognjevitava šele utegnili postati. Zdaj so zaradi njega že protestirali iz Velikih Lašč. V tamkajšnjem KUD Primož Trubar so javno vprašali, kaj da smo pa mi, mi

imamo Trubarja. Za manj poučene so tudi povedali, kdo je bil ta mož, sicer pa so vsaj nekaj malega že kar morali napisati o Trubarju, saj so tudi v Litiji zbrali vrsto dokazov v prid sklepa.

Državotvornost Spodnje Slivne in državotvornost Trubarjeve Rašice je tako predmet dvojne obdelave. Državotvornost seveda ni prazna beseda, komur in čemur je priznana, je dobil pomemben pridevek. Kdo bo zmagal v omenjenem primeru, ni znano. GEOSS je lani imel svojega zapriženega predsednika na prvi strani Dela. Velike Lašče, točneje Rašica — ali morda Raščica, če naj bo zadovoljeno nekaterim razlagalcem — imajo svojega Trubarja v nadaljevanju najbolj vplivnega oblikovalca zavesti — na televiziji. Po leksikonih, v izjavah modrih ljudi, v stoterih različnih zapisih in analizah bi lahko poiskali nove uteži za zahtevno državotvornostno tehanje. Ker je vseh omenjenih in neštetihih uteži obilo, bo zadevo GEOSS verjetno stehala na koncu kar politika.

M. LUZAR

V času od 27. decembra do 7. januarja so v novomeski porodnišnici rodile: Marija Košir iz Straže — Blaža, Vida Madronič iz Prelesja — Petra, Marija Šuštaršič iz Dol. Nemške vasi — Mojca, Sonja Jerman iz Črnomlja — Andraž, Nataša Babič iz Velike Lahnje — Luka, Cvetka Jovanovič iz Gabrja — Sanjo, Nevenka Rostohar z Goleka — Davida, Jolanda Ržen iz Telčic — Uroša, Marjeta Vide-Lutman iz Žvabovca — Manco, Nataša Bobič iz Hrastulj — Nino, Martina Opara iz Trebnjega — Tio, Marija Žuljič iz Vratnega — Slavka, Silva Škol iz Trebnjega — Ines, Ivanka Jevnikar iz Mokronoga — Igorja, Marija Adlešič iz Drenovca — Špelo, Dragica Evdjenič iz Straže — Tamara, Marija Starina s Sel pri Semčju — Ano, Marija, Martina Luther iz Žužemberka — Kajo, Majda Gregorčič z Mirne — Gregorja, Danica Vidmar iz Straže — Nino, Anica Brodarič s Krasinca — Jožeta, Jožica Hutevec iz Dol. Karteljevega — Janeza, Bernarda Ogorevc iz Spodnje Pohance — Polono, Admir Hrnjič iz Črnomlja — Denisa, Milena Radojčić iz Črnomlja, Brigita Žnidaršič iz Šentjerneja — Tadeja, Irena Janežič iz Zavinka — Katjo, Martina Gazvoda iz Šentjošta — Tonija, Brigita Tratnik z Rake — Patričija, Ana Krašovec iz Prapreč — Andrejo, Jana Zalar s Kala pri Krmelju — Roka, Sonja Rozman iz Svinjskega — Jureta, Marija Ribič iz Gor. Karteljevega — Tino, Marija Novak s Štrita — Boštjana, Nataša Weiss iz Črnomlja — Jaka, Marija Starina z Gradnika — Simona, Majda Belavič — Pupič iz Črnomlja — Ariano, Irma Plavec iz Velikega Lipovca — Irmo, Bojana Kastigar iz Preske pri Dobriču — Roka, Ljubica Umek z Uršnih sel — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Rodile so: Mojca Špec-Potočar iz Bršljina 50 — Alino, Simona Fink iz Kristanove 26 — Andrejo, Dubravka Skeledžija z Zagrebške 12 — Nikša, Anica Kalin iz Lobetove ulice 9 — Damjana, Dara Klepič iz Trdinove 46 — Igorja, Slava Zupančič iz Runrove ulice — Tino, Sonja Muhič, Nadmlini 22 — Evo. Čestitamo!

V času od 14. do 26. decembra so v novomeski porodnišnici rodile: Janka Gorenc s Cerovca pri Trebelnem — Suzano, Martina Novak iz Orehovice — Nives, Veronika Pucelj iz Ornuške vasi — Bojana, Gabrijela Lunder iz Radovlje — Mitja, Mirica Golob iz Stranske vasi — Urško, Marija Muler iz Črnomlja — Nastjo, Bernarda Stariha iz Črnomlja — Ano, Terezija Gorenc iz Vrbovec — Vesno, Marija Miketič iz Kočevja pri Črnomlju — Uroša, Fanika Avguštin iz Kočevskih Poljan — Suzano, Danica Metelko iz Šentjerneja — Urško, Mojca Kapler iz Ravni — Klemen, Cvetka Zore iz Zabrdja — Anžeta, Katja Režun iz Trebnjega — Lavro, Ivica Gosencar iz Blatnika — Niko, Nežka Režek iz Dolenje vasi — Blaža, Anica Rifelj iz Črešnjic — Roka, Ljubica Iharoš iz Mišincev — Kristino, Vanja Stariha z Roženberka — Aleša, Vida Jurman iz Semiča — Tino, Kornelija Vukovič iz Lopar — Inko, Marjana Konajler iz Krškega — Lidijo, Branka Bučar iz Rajnovšč — Mojca, Metka Gotz iz Trebnjega — Matija, Mirjana Kobe iz Črnomlja — Jeannino, Jolanda Jarc iz Žužemberka — Anjo, Marija Makše iz Pristave — Dejana, Karmen Koritnik iz Srednjega Pijavškega — Mateja, Anica Barbo iz Šmarjeških Toplic — Andrejo, Vida Frankovič iz Podbočja — Martina, Irena Brula s Talčjeve Vrha — Brigito, Anica Brodarič iz Rosalnih — Uroša, Mihaela Koracin iz Mokronoga — Gorazda, Ivanka Ložar iz Orešja — Tjaša, Suzana Pogacnik iz Krmelja — Ines, Suzana Kristan iz Gor. Ponikev — Martina, Marija Vuk iz Metlike — Kristino, Cvetka Junc iz Šmarjeških Toplic — Natalijo, Janja Lah iz Dol. Maharovca — Emo, Anica Marentič iz Gribelj — Mitja, Martina Zagorc iz Dol. Kamenc — Gregorja, Andreja Gorenc iz Tržišča — Barbaro, Barbara Pulič iz Krškega — Žiga, Helena Jordan iz Dol. Kamenc — deklco, Ljudmila Kramar z Vel. Kala — dečka, Danica Lindič iz Vinice — deklco, Fanika Štalcar iz Semiča — deklco.

IZ NOVEGA MESTA: Mirjana Matuš z Ljubljanske ceste 41 — Anito, Jožica Škrbec iz Kettejevega drevoreda 41 — Jasmina, Kladija Krapež z Zagrebške ceste 18 — Tio, Lučka Glavač iz Maistrove 4 — Kajo, Anica Kelbel s Ceste herojev 60 — Lucijo in Gregorja, Ksenija Rdež iz Bršljina 25 — Jerico, Mateja Ban z Drske 9 — Matica, Darja Krevs, Slavka Gruma 3 — Rebeko. Čestitamo!

MANAGEMENT—CONSULTING, d.d.o. Črnomelj, Moše Pijade 6,

organizira na območju Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega začetne in nadaljevalne tečaje angleškega in nemškega jezika za odrasle.

Cena 70-urnega tečaja znaša 2.700,00 din, možnost plačila na 3 obroke. Prvi obrok vplačate ob vpisu, o katerem boste obveščeni naknadno. Prijave sprejemamo po telefonu 51-014 vsak delavnik od 16.30 do 18. ure, ob sobotah od 8. do 10. ure. Rok za prijave: 31. januar 1991.

Franc Trbovc

Pretekli ponedeljek so se sorodniki, soborci in znanci na sevniskem pokopališču zadnjič poslovili od Franca Trbovca, 79-letnega skromnega, a pokončnega moža in predvsem zavednega Slovence z Drožanja. V številni, 12-članski kmečki družini na posestvu v Zabukovju nad Sevnico ni bilo Frančku, kot so ga zmeraj klicali njegovi bližnji, niti drugim otrokom poslano z rožicami. Na bolj skopi zemlji, na višinski kmetiji, so morali trdo delati za kos kruha in preživetje.

Da bi bilo gorje še hujše, se je tudi nad te kraje pod obronki legendarnega Bohorja, kjer so našli svoje zatočišče tudi partizani Kozjanskega odreda, zgnila vojna vihra. Franček se je pridružil Kozjancem in se po svojih najboljših močeh boril za osvoboditev domovine izpod tujega jarma. Med soborci je bil vedno dobrodošel tudi po vojni, saj so radi prisluhnili njegovi preudarni in dostikrat tudi segavi besedi. Čeprav si je s 4-člansko družino zasnoval topel dom na Drožanju, bliže Sevnici, so mu na stara leta noge vse manj dobro služile. Koliko stotin kilometrov je imel Franček v nogah, ko je po službi na železnici odšel v zaslužni pokoj, vedo le njegovi najbližji.

Toda navkljub vse večjim težavam z zdravjem na jesen življenja je Franček ohranil ljubezen do zemlje. Nadvse skrbno je obdeloval kos zemlje, še zlasti vinograd ob domačiji, kamor so radi zahajali sorodniki in sosede. Franček je imel široko srce, zato je bil tudi priljubljen sovaščan. P. P.

Miklavčičeva mama

V torek, 8. januarja, smo se pred domačo hišo na Pokleku nad Blanco poslovili od Miklavčičeve mame.

rodila se je pred 95 leti v številni Žibertovi družini na Pokleku. Ker ni bilo doma za vse dovolj kruha, je morala že kot 6-leten otrok od doma h Kozinčevim na Poklek. Ker je bila pridna in ubogljiva, so jo Kozinčevi vzbujali in tako je ostala pri njih celih 24 let. Potem se je poročila z vdovcem z dvema otrokoma. Nato se jim je v zakonu rodilo še osem otrok. Od teh sta dva zelo zgodaj umrla. Številna družina je živela skromno, mati je ljubezen otrokom enako delila. Po 16 letih zakona ji je umrl mož, ona pa je morala zapustiti hišo moževemu sinu iz prvega zakona in se s šestimi majhnimi otroki preseliti v skromno hišico na konec vasi v Jesenovec. Morala je biti iznajdljiva in trdo delati, da so se lahko preživeli.

Leta 1952 sta hčerka Mici in njen mož Franci prevzela ta domek in mamo, ostali otroci pa so se zaposlili in odšli po svetu. Za mamo se je začelo lepše življenje. Miklavčičeva mama je bila skromna in dobra žena, vsakomur je rada pomagala, dokler so ji dopuščale moči. V boleznih in ostarelosti je bila vsakega obiska vesela in rada se je pohvalila, kako lepo skrbijo zanjo. Otroci so jo redno obiskovali, še posebno vesela pa je bila ob obisku vnukov in pravnukov. V nedeljo pred božičem je v krogu številne družine še vsa vesela praznovala 95. rojstni dan. Zapela je, pripovedovala zgodbe in recitala pesmi, za kar je imela poseben dar.

Vaščani smo jo spremlili na zadnji poti, se v mislih poslovili od nje in ji zaželeli miren počitek v rodni grudi, katero je neizmerno ljubila in znala o njej tako lepo govoriti.

A. C.

novoles

mize in leseni polproizvodi, d.o.o. BOR Krško

objavlja oglas za izbiro

KOMERCIALISTA

Pogoji:

- V. ali VI. stopnja izobrazbe ekonomske, lesne ali druge ustrezne smeri
- aktivno znanje angleškega in pasivno znanje nemškega jezika
- 2 leti delovnih izkušenj pri podobnih delih

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Ponudbe sprejemamo 8 dni po objavi. Sklep o izbiri kandidata bomo izrekli v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb. Kandidati naj ponudbi obvezno priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev. Ponudbe s potrebnimi dokazili pošljite na naslov: NOVOLES —BOR, mize in leseni polproizvodi, d.o.o., Krško.

KOVIN-TEHNA
TOZD INŽENIRING
PROGRAM INFORMATIKA

NEMOGOČE JE MOGOČE

Za vas, ki se ne bojite Evrope 92, smo pripravili vrsto računalniških programov za sodobno poslovanje!

FINANČNO-INFORMATIVNI SISTEM (glavna knjiga, salda-konti, menične in ostale obresti)

MATERIALNO POSLOVANJE (skladiščno in finančno poslovanje)

Na ta dva osnovna programa se z istimi matičnimi podatki o dobaviteljih, kupcih, klasifikaciji materiala, kontnim planom, šiframi materialov in drugimi podatki navezujejo še programi za:

- OSNOVNA SREDSTVA
- OSEBNE DOHODKE
- EVIDENCO KREDITOV
- KADROVSKO EVIDENCO
- EVIDENCO IN OBRACUN NAROČNIKOV
- KALKULACIJE IN RAZPIS PROIZVODNJE
- FAKTURIRANJE
- MALOPRODAJNO IN VELEPRODAJNO KALKULACIJO Z OBRACUNI DAVKOV
- DROBNI INVENTAR
- EVIDENČNO DOKUMENTACIJO
- PODPORO DELA PRAVNIH SLUŽB

Z našimi računalniškimi programi poslujejo že v več kot 100 podjetjih, bankah, skupnostih širom po Sloveniji. Zagotavljamo tekoče vzdrževanje in prilagajanje programov spremenjenim predpisom.

Prodaja in servisiranje računalniške opreme.

Podrobne informacije na telefon (063) 27-217, fax (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

VOJNA POŠTA 6485 ČRNOMELJ

Komisija za izvedbo javne licitacije

razpisuje

javno licitacijo

za zbiranje ponudb za odkup pomij in odpadne hrane

Javne licitacije se lahko udeležijo fizične in pravne osebe. Za ostale pogoje je mogoče izvedeti pri VP 6485 Črnomelj ali po telefonu (068) 51-914, interna 108. Javna licitacija bo opravljena 5. 2. 1991; začetek ob 10. uri v prostorih VP 6485 Črnomelj. Izključna cena je 1.300 din (tisoč tristo) na mesec. Rok za zbiranje ponudb je 20 dni po objavi razpisa javne licitacije v Dolenjskem listu.

— oglase
— razpise
— licitacije

sprejemamo tudi po telefaxu

068/24-898

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj.: _____

Št. osebne izkaznice: _____

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO
Ulica talcev 3/a, telefon 21-319, 21-640

VABIMO VAS K VPISU

v naslednje izobraževalne oblike:

- osnovno šolo za odrasle od 5. do 8. razreda
- tečaje tujih jezikov za odrasle (angleški, nemški, francoski, italijanski in latinski jezik)
- tečaje angleškega jezika za šolske otroke (od 1. do 8. razreda)
- tečaje slovenskega jezika
- tečaje šivanja in krojenja

Prijave sprejemamo do sredine februarja 1991 oziroma do polnitve števila slušateljev v posameznih oddelkih. Informacije dobite v tajništvu ali po telefonu.

Na podlagi 185. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 36/88, 8/89) izdaja uprava za družbene prihodke občine NOVO MESTO

POZIV K VLOŽITVI NAPOVEDI ZA ODMERO DAVKOV OBČANOV

za leto 1990 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki po preteku leta
Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1991

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:
Za leto 1990

1. zavezanci davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
2. zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti in zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, ki občasno dosegajo dohodek z opravljanjem dejavnosti, ki s predpisi niso prepovedane, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
3. zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
4. zavezanci davka od dohodka iz avtorskih pravic, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
5. zavezanci davka od dohodka iz premoženja in premoženjskih pravic o dohodkih, doseženih v letu 1990;
6. zavezanci davka od skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1990. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupni čisti dohodek v letu 1990 presega 180.684,00 dinarjev.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec opravlja kmetijski proizvodnjo na območju občine, v kateri nima stalnega prebivališča, pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri opravlja kmetijsko proizvodnjo;
- zavezanci iz 2. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor, ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 3. in 4. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 5. točke za dohodek, dosežene z oddajanjem v najem ali podnajem nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži; za dohodek, dosežene z oddajanjem v najem premičnega premoženja, s prodajo premičnega premoženja in za dohodek iz drugega premoženja ter premoženjskih pravic pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 6. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1990 najdalj stalno prebivališče.

OBČINA
UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE
NOVO MESTO

PRIMERNI ZA VAŠE KMETIJE IN VIKEND HIŠE

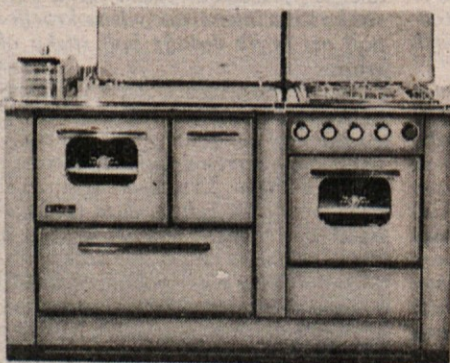
La Fagagnese

- kombinirani štedilniki na trda goriva in plin
- kombinacija z etažnim ogrevanjem
- kombinacija s pomivalnim koritom
- različne dimenzije in izvedbe zadovoljujejo vse potrebe posameznikov

INFORMACIJE:

PRIMEX
p.o. nova gorica

KONSIGNACIJSKA TRGOVINA
VRTOJBA (NOVA GORICA)
TEL.: (065) 32-901

RAZPISUJE
ZBIRANJE PONUDB

za oddajo v najem ogrevanega poslovnega prostora s sanitarijami v izmeri 54 m² v l. nadstropju poslovno-stanovanjske stavbe v Sentiernju, Trg gorjanskega bataljona 2. Prostori so primerni za opravljanje dejavnosti, ki ne bo motila stanovalcev sosednjih stanovanj.

Pogoji:

- najnižja najemnina za prostor znaša 4.000 din mesečno,
- prednost pri izbiri bo imel ponudnik, ki bo ponudil višjo najemnino in opravljal primernejšo dejavnost,
- ponudbe sprejemamo 10 dni po objavi.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 22-213, interna 283.

agrariacvetje

proizvodnja in trgovina čatež p.o.

Za realizacijo razvojnih ciljev podjetja bomo v letu 1991 zaposlili:

- **strojnika** visoka ali višja izobrazba) za vodenje tehnične vzdrževalne ekipe in energetiko v PE Vrtnarija Čatež, s prakso na podobnih delih in nalogah. Zaželeno znanje tujega jezika;
- **agronoma** (visoka ali višja izobrazba — smer hortikultura) za dela tehnologa v PE Vrtnarija Čatež oz. vodjo laboratorija, z nekajletno prakso in znanjem tujega jezika (angleščina).

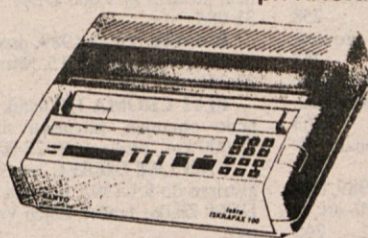
Kandidati, ki jih taka zaposlitev v bližnji prihodnosti zanima in veseli ter izpolnjujejo navedene pogoje, naj to sporočijo na naslov: AGRARIACVETJE ČATEŽ, Topliška c. 34, 68250 Brežice, z dokazili o izobrazbi in opisom sedanjega dela.

ISKRAFAX 100

Mala naprava velikih zmogljivosti

običajna cena 18.900 din

pri RAČKI, d.o.o. 16.000 din
in zastoj
telefon
Iskra 911

DOBAVA TAKOJ, KOLIČINA OMEJENA
RAČKA, d.o.o.
informatika, zastopanje in trgovina
Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 24
Telefon in telefax (068) 21-058

Kolinska

KOLINSKA, prehrabena
industrija, p.o.
LJUBLJANA

objavlja
prosta dela in naloge

VOZNIKA VILIČARJA za skladišče proizvodne enote
BELSAD v Črnomlju

Pogoji:

- končana poklicna šola kovinarske usmeritve (IV. st.)
- najmanj 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
- izpit za voznika viličarja
- 2-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili in opisom dosedanjega dela v 8 dneh na naslov: Kolinska, Ljubljana, kadrovsko-socialna služba, Šmartinska c. 30.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 10 dneh po odločitvi.

ZLATA VERIGA

ALFA — Dobro: imate voziški izpit in imate avto, ampak ne upate sesti za volan, ker že dolgo niste vozili? AVTOŠOLA Alfa vas reši te zadrege. Prireja skrajšan tečaj za obnovo voziškega znanja. Alfa, informacije vsako popoldne po tel. 068/27-410.

USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE

Izdelovanje usnjenih oblačil za moške, ženske in otroke. Jakne, kostime, plašče, krila. Usnjena oblačila tudi popravljamo. Menjamo zadrege, podloge, vsijemo žepa itd. Novo mesto, Glavni trg 19, nad butikom New Place. Odprto od 8. do 14. ure, od 16. do 19. ure in v soboto od 9. do 11. ure. Po 19. uri tel. 068/21-934.

MAK — BARVE LAKI — Cenjene kupce obveščamo, da smo ponudbo razširili z naslednjimi artikli:

- BIOHIT lazurni premazi za les, brez vonja
- BIOHIT laki za parket
- SADOLIN lazurni premazi
- UHU lepila — 20 vrst za dom in šolarje

V Novem mestu, Nad mlino 55, tel. 068/25-049

KERAMETAL — Velika izbira ploščic, kuhinj, tudi iz uvoza. Nadyse ugodni načini plačila. Posojilo za člane stanovanjske zdruge Šentrupert. Možnost plačevanja na tri čke. Trebnje, Kidričeva 3, pri OŠ, tel. 068/44-100.

TRGOVINA NATAŠA — Še vedno ima na zalogi račke, gosi in purane. Poleg hrane pa prodaja tudi posteljino iz uvoza. Italijanska flanela za dobro spanje. V Novem mestu na Zagrebški ulici je trgovina Nataša.

INTERMARC — Trgovina s tehničnim blagom v Stopičah. Zdaj je čas za obisk pri njih. Nahrbtnice KOSILNICE, primerne za vinograd, firm Alpina in Mit-subishi. Štiriakne vrtnice rotacijske kosilnice. BCS program v celoti. Kompletne BELA TEHNIKA po starih cenah. OD 8. do 16. ure, tel. 068/43-806.

PELIKAN — Bila je pomota. Pelikan ni na Titovi v Krškem, ker take ulice sploh nimajo. Je na CKŽ poleg AMD. Se opravičujemo.

alpha ZLATA VERIGA

Oglase za Zlato verigo sprejema Alpha d.o.o., Trdinova 11 a, Novo mesto, tel. 068/28-121

TOVARNA
POHIŠTVA
BREŽICE p.o.

po sklepu direktorja podjetja

razpisuje
prosto delovno mesto

ORGANIZIRANJE IN VODENJE DELA FINANČNO-RACUNOVODSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih s predpisi, izpolnjevati še naslednje:

- imeti morajo višjo ali visoko strokovno izobrazbo finančne usmeritve
- 5 oziroma 3 leta ustreznih izkušenj v stroki
- imeti sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanjih zaposlitev.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov podjetja Tovarna pohištva Brežice, Aškerčeva 7, 68250 BREŽICE, v 15 dneh po dnevu objave.

Za delovno mesto je določena reelekcija. Mandat traja 4 leta. O izidu razpisa bomo kandidate pisno obvestili v 8 dneh po odločitvi o izbiri kandidata.

Podjetje nudi izbranemu kandidatu dvosobno stanovanje, kolikor bi bilo to vprašanje sporno za kandidata.

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite
in spomnite se, kako trpela sem,
ter večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice,
sestre, tašče in vsakine

MARIJE
KOREN

Ob Težki vodi 90

iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej hvala kolektivu PM Novo mesto, Zdravstvenemu centru Dolenjske-toz DSSS, Osnovni šoli Grm, Dolenjskemu oktetu za zapete žalostinke, solistu na trobenti Ivanu Berusu in tov. Mažnarič za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 72. letu starosti zapustil mož, oče, dedek

VINKO
ENGELSBERGER

s Štrita pri Bučki

Iskrena zahvala sorodnikom in prijateljem za pomoč, posebno sosedu Ludviku Venetu, Slavku Venetu in njegovi ženi ter Albinu Robeku, duhovniku za obred, učiteljskemu zboru za venco in govor, otroškemu zboru za pesem, gasilcem za spremstvo na poslednji poti in za poslovilni govor.

Vsi njegovi

ZAHVALA

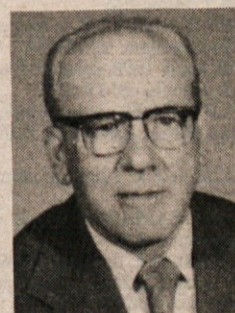
V 52. letu je v prometni nesreči umrl naš dragi oči, dedek in brat

STANE
PETRINČIČ

šofer iz Novega mesta

Zahvaljujemo se sorodnikom in vsem prijateljem za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala kirurškemu oddelku — osebju intenzivne nege za ves trud, gospodu Berusu za lepo igrano Tišino ter gospodu patru Felicijanu za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti me je po težki bolezni zapustil dragi mož

LOJZE
JERMAN

Cesta brigad 12

Iskreno se zahvaljujem pevcem, g. župniku za opravljen obred in tople besede ter Pavletu in Jelki Kuplenik, ki sta mi bila v pomoč na pokojni-kovi zadnji poti.

Žalujoci: žena in ostali

Žalost, solza, bolečina te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki močno boli.

ZAHVALA

V 70. letu življenja nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustila naša najdražja žena, mama, stara mama, tašča in teta

ANA BENEC
roj. RADOVIČ

iz Sečjega sela, Vinica

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojnc zasuli s cvetjem in se v tako velikem številu poslovlili od nje. Hvala osebju ZD Vinica za oskrbo v času bolezni, govorniku za govor pred domačo hišo, godbi in g. dekanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: mož Albert, hčerke Albina, Vladka in Jožica z družinami

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta in starega očeta

FRANCA KELHARJA

iz Črešnjic pri Cerkljah

se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovlili od pokojnika in mu darovali cvetje, pevcem iz Cerkelj za pesmi slovesa ter g. kaplanu iz Krškega za žalni obred. Posebna zahvala patronažni medicinski sestri Marini škof in družini Žičkar iz Črešnjic. Iskrena zahvala tudi vsem za izrečeno sožalje.

Hčerka Ida Brinovec in vnukinja Ida Brinovec-Jureša z družino

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

V SPOMIN

FRANJI PIRKOVIČ

11. 5. 1979 — 18. 1. 1983

Zahvaljujemo se vsem, ki prinašate cvetje, prižigate svečke ter stojite ob njenem grobu.

VSI NJENI

tedenski koledar

Četrtek, 17. januarja — Anton Petek, 18. januarja — Biserka Sobota, 19. januarja — Marij Nedelja, 20. januarja — Boštjan Ponedeljek, 21. januarja — Neža Torek, 22. januarja — Vincenc Sreda, 23. januarja — Samo

LUNINE MENE
23. januarja ob 15.21 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 18. in 19. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Mladi Einstein. 20. (ob 18. in 20. uri) in 21. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Maturanti se maščujejo. ČRNOMELJ: 18. 1. (ob 20. uri) ameriški erotični film Kratko srečanje.

kmetijski stroji

VENTILATOR za dosuševanje sena prodam. Miklič, Gor. Kamence 9, Novo mesto. 167
OBRAČALNIK za seno Favorit 220, trodelne klinaste brane, oboje dobro ohranjeno, in 500 l vina (belega ali rdečega) ugodno prodam. (068)73-119. 200
TRAKTOR Deutz (72 KM), letnik 1979, dobro ohranjen, z enosnosno kiper prikolico in motorno žago Alpina, skoraj novo, prodam. Informacije od 16. do 22. ure na (068)47-696. 215
TRAKTOR FERGUSON, 39 KM, star eno leto, s kabino in kompresorjem, garažiran, nevožen, prodam. (068)56-237. 237
TOVORNO PRIKOLICO, nosilnost 8 t, registrirano, primerna tudi za močnejši traktor, prodam. (068)22-993. 240
TRAKTOR ZETOR 5211, star 5 let, 1400 delovnih ur, prodam. Jože Šuklje, Trnovec 22, Metlika. 249
TRAKTOR Steier (30 KM) prodam. Andrej Gorenc, Vinica 24, Šmarješke Toplice. 289
TRAKTOR IMT 577 in enoredni obiralec koruze Sip prodam. (068)57-246. 307
ZETOR 4911, 1900 delovnih ur, prodam. Hrastar, Vel. Brusnice 82, Brusnice. 299
NOV KOMBAJN VIHAR 80, plug Posavec—12 col, mešalec za gnojevko in mlado kravo s teletom prodam. Kužnik, Podlisc 7, 68211 Dobrič. 320
TRAKTOR DEUTZ 48, star 5 let, kravo brejo 5 mesecev, breji rodovniški kobili, ena stara 5 let z žrebičkom, druga dve leti in pol, prodam. Anton Kofalt, Osojnik 20, Semič, (068)56-583. 320
TRAKTOR PASQUALI, 16 KM, brezhiben, ugodno prodam. (068)81-449. 332

kupim

NIZKA KOLESA za BCS kupim. (061) 882-190. 219
NA PODROČJU od Brežic, Kostanjevce do Novega mesta kupim dvosobno stanovanje, lahko tudi nezgotovljeno etažo, ali zamenjam za moje enosobno v Ljubljani. Informacije zvečer na (061) 40-756. 251
KUPIM ohranjeno garderobno omaro. (068) 24-953.

motorna vozila

KOMBI IMV z dodatnim motorjem in menjalnikom, generalno obnovljen, prodam. Martin Bratkovič, Apenik 2, 68310 Šentjernej. 168
JUGO 45 KORAL, letnik 1988, registriran do junija 1991, prodam. (068) 26-371, od 17. do 19. ure. 173
KAMION MERCEDES 12/13, letnik 1978, generalno obnovljen, registriran do avgusta 1991, ugodno prodam. Zvone Jaklič, Gabrje 132, Brusnice, (068)22-321, Vektor. 176
ZASTAVO 101, letnik 1983, prodam za 3000 DEM. Povše, Otočec 59, (068) 85-116. 177
FIAT 126 PGL, april 1987, ugodno prodam. (068)22-898. 178
Z 101, letnik 1984, prodam. Martin Mežnar, Gabrje 13, Brusnice. 181
GOLF DIESEL JX, letnik 1986, odlično ohranjen, prvi lastnik, garažiran, prodam. (068)85-192. 183
OPEL BERLINA, letnik 1980, prvi lastnik, po ugodni ceni prodam. (068)32-446. 185
GOLF JX DIESEL, letnik 1985, prodam za 15.000 DEM. (068) 21-825.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 18 din, naročnina za 1. trimesečje 200 din; za delovne in družbene organizacije 400 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 200 din, na prvi ali zadnji strani 400 din; za razpise, licitacije ipd. 220 din. Mali oglasi do deset besed 170 din, vsaka nadaljnja beseda 17 din. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-44059/ILB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefax: 24-898. Nenaročenih rokopolisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega sekretariata za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

19. 1. (ob 20. uri) ameriški akcijski film James Bond je bil ženska. 20. 1. ameriški akcijski film Dick Tracy. 23. 1. (ob 19. uri) botsvanska komedija Bogovi so zopet padli na glavo II. KRŠKO: 17. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Slučajni turist. 18. 1. (ob 21. uri) ameriški erotični film Dober tek. 20. 1. (ob 18. uri) ameriška grozljivka Gorila v megli. 22. 1. (ob 20. uri) ameriški triler Nevarno morje.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 17. do 22. 1. (ob 18. in 20.15) ameriška fantastična melodrama Duh. 22. 1. (ob 16. uri) TG Kranj: otroška igrlica Mojca Pokraculja.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 18. do 20. 1. (ob 19. uri) ameriški film Poričijeve vragolije. 21. in 22. 1. (ob 19. uri) ameriški film Robocop, 2 del. 23. 1. (ob 19. uri) ameriški film Lolita Kolgerla.

LADO 1200, letnik 1977, motor generalno obnovljen, in 126 P, celega ali po delih, prodam. (068)32-446. 186

LADO SAMARO, letnik 1987, odlično ohranjeno, ugodno prodam. Krulič, Krška vas, (068)61-687. 187

Z 101, letnik 1988, rdeče barve, prodam. (068)79-595. 188

GOLF DIESEL, letnik 1985, v odličnem stanju, prodam. Stojan Gorenc, Šmarjeta, 73-608. 189

126 P, letnik 1981, prodam. (068) 933. 192

ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1980, prodam. Jože Gimpelj, Gregorčeva 13, Dolenjske Toplice, (068) 65-123. 195

R 5 CAMPUS, star eno leto, prodam. (068)21-229, Marjan. 199

Z 850, letnik 1981, prodam. Adamlje, Stopiče 93. 201

DIANO, letnik 1980, neregistrirano, brezhibno, in ETZ 250, letnik 1983, prodam. Damjan, (068) 43-767. 203

126 PGL, letnik 1988, UGODNO PRODAM. (068) 46-673. 204

LADO RIVA 1300, letnik 1987, prodam. (068) 65-155. 209

JUGO 45 A, letnik 1986, in Opel Kadett, letnik 1979, prodam. (068)45-317. 211

LADO SAMARO, letnik 1987/7, prodam. (068)82-582. 212

OSEBNI AVTO Subaru, tip J 10 justy GL 2 WD, letnik 1987, prodam ali zamenjam za Z 126 P do 4000 DEM. Jože Prah, Gor. Prekopa 23 a, Kostanjevica na Krki. 217

PEUGEOT 304, starejši tip, prodam. Leon Cindrič, Kolodvorska 16, Črnomelj, (068) 52-379. 218

MAZDO 626 1.8, 10/90, prodam za 33.000 DEM. (051)714-439. 220

R 4 GTL, maj 1988, prodam. Planinšek, Slavka Gruma 58, Novo mesto. 221

Z 128 SKALA, letnik 1988, prodam. Vesel, Slavka Gruma 3, (068)27-341. 222

GOLF DIESEL, star eno leto, prodam. (068)24-837. 225

LADO 1500, letnik 1979, dobro ohranjeno, prodam. Alojz Lindič, Klenovik 17, Škocjan. 228

R 4 GTL, letnik 1989, in kravo sivko, staro dve leti, prodam. Slavko Jarc, Dol. Podboršt 7, Mirna Peč. 229

JUGO 45, letnik 1988, in ford eskort, letnik 1985, prodam. (068) 76-444. 230

126 P, letnik 1990, prodam. Dol. Ponikve 23, Trebnje, (068) 45-401. 231

GOLF DIESEL, letnik 1989, prodam. Franc Kožar, Pristava 15, Podbočje. 232

Z 128, letnik 1986, prodam. (068)85-924. 235

LADO SAMARO, avgust 1988, ugodno prodam. (068) 86-113. 239

GOLF DIESEL, december 1989, bele barve, 4 vrata, prodam ali zamenjam za večji avto. (068)75-664. 241

Z 750, letnik 1981, prodam. (068) 21-188. 243

Z 128, junij 1989, ugodno prodam. (068)75-584. 247

Z 126 P, letnik 1980, prevoženih 56.000 km, registriran do septembra, prodam. (068)51-048. 248

KADETT 1,3 S, letnik 1988, prodam ali zamenjam za cenejšo vozilo, delno lahko gradbeni material. (068)60-140, od 14. do 16. ure. 250

126 P, letnik 1980, prodam za 12.000 din. (068)41-022. 252

JUGO 60, star 10 mesecev, prodam. (068)27-487. 253

R 4, letnik 1980, obnovljen in nanovo registriran, prodam. (068)27-841. 256

ODSTOPAM vrstni red za jugo 55, dobava avgusta 1991. (068)40-179. 257

JUGO 55, star dve leti, ugodno prodam. C. brigad 9, Bršljin, Novo mesto. 258

Z 101 GT 55, letnik 1986, prodam. Berus, Jelše 6, Mirna Peč. 262

TOMOS AVTOMATIK, zelo malo vožen in dobro ohranjen in otroški voziček, prodam. (068)21-810. 263

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. (068)73-346. 264

JUGO KORAL 55, letnik 1989, bele barve, prodam. (068)24-158, po 20. uri. 265

JUGO 45, letnik junij 1989, in zastavo 750, letnik november 1983, ugodno prodam. Vesna Kralj, Brusnice 86, (068)23-856. 266

R 18, letnik 1981, garažiran, prevoženih 34000 km, ugodno prodam. Zabijs vas 6, Novo mesto. 267

R 9 GTD, letnik 1987, prodam. (068)25-555. 268

JUGO 55, letnik 1984, in 126 P, letnik 1978, po delih prodam. Gor. Kamence 23, Novo mesto. 269

Z 101, letnik 1986, prodam. (068)22-067. 270

GOLFA JGLD, letnik 1985, prodam. Anton Gorenc, Mali Slatnik 25, Novo mesto. 271

JUGO SKALA 55, letnik 1988, prodam. Miha Gril, Regerčeva vas 47, Novo mesto. 272

JUGO KORAL 55, 7/90, ugodno prodam ali menjam za starejšega z doplačilom. (068)27-493. 273

Z 101 GTL, letnik 1983, temno modro, registrirano do konca julija, vzdrževano, ohranjeno, prodam. Borsan, Velike Brusnice 70, (068)85-984, popoldne. 274

Z 101, staro 14 mesecev, prodam. (068)27-178. 275

AUDI 100 1,6 CS, letnik 1982, prodam ali menjam. (068)25-862. 276

ZASTAVO 128, letnik julij 1987, karambolirano, in dva trofazna elektromotorja prodam. Polde Brulc, Smolenja vas 23 a, Novo mesto. 277

GOLFA DIESEL, letnik 1985, prodam ali menjam za cenejšo vozilo. (068)25-915. 278

GOLFA DIESEL, S paket, registriranega do julija 1991, prodam. (068)70-137. 280

LADO KARAVAN, letnik 1987, ugodno prodam. (068)28-714. 281

Z 128, letnik 1986, garažirano, 37.000 km, prodam. (068)26-319. 284

126 PGL, star tri leta, 26.000 km, prodam. (068)25-490. 286

JUGO 65, POPOLNOMA NOV, PRODAM. (068)45-369. 287

LADO SAMARO, letnik 1987, prevoženih 35.000 km, ugodno prodam. Ivan Rozman, Jordan Kal 2, Mirna Peč. 288

GOLF JX D, september 1987, prodam. Milan Gornik, Mali Slatnik 12, Novo mesto. 290

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. (068)28-601. 291

JUGO 45, letnik 1986, metalik, registriranega do junija prodam. Tomaž Cesar, Stefan 4, Trebnje. 292

FIAT 126 P, letnik 1976, prodam. (068)85-182. 295

GOLFA JXD, letnik 1989, ugodno prodam ali zamenjam za cenejši avto. Jenškovec, Male Vodenice 13, Kostanjevica. 296

GD ROŽNI DOL prodaja gasilsko vozilo IMV 1600, letnik 1972. Informacije dobite pri Antonu Hutarju, Rožni Dol 8, Semič, (068)56-696. 298

Z 128, letnik 1988, ugodno prodam. (068)25-113. 299

UNO 60, kot nov, prodam za samo 13.200 DEM. Pod Trško goro 49, Novo mesto. 300

KARAMBOLIRANO MAZDO 323, letnik 1988, in jugo 45, letnik 1987, ter traktor Ursus 35, letnik 1989, ugodno prodam. Milan Vodopivec, Dobe 17, Kostanjevica na krki. 301

JUGO 45, december 1989, rdeče barve, malo vožen, prodam za 8.500 DEM. Stanko Ogorevc, Kettejeva 4, Brežice, (068)61-007, dopoldne. 302

GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Kuhar, Dol 16, Podbočje. 303

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Anton Luzar, Dol. Brezovica 19, Šentjernej. 305

GOLF JXD, star 12 mesecev, prodam. (068)25-961. 306

HONDO CIVIC 1,2, novo, kasko zavarovano, nujno prodam. (068)51-475, Črnomelj. 309

R 4 GTL, prodam. (068)31-271. 311

Z 101 SKALA 55, december 1989, 9.000 km, garažirano, odlično ohranjeno, zelo ugodno prodam. (068)33-705. 312

JUGO KORAL 45, letnik 1988, prodam. (068)57-287. 315

GOLF DIESEL, letnik 1984, ugodno prodam. Stanko Žunič, Pavičiči 3, Črnomelj. 317

R 4 GTL, star 1,5 let, kot nov, prodam. Ivo Vardič, Železničarska 18, Črnomelj. 318

JUGO 55, letnik 1989, oktober, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. (068)70-343. 319

LADO SAMARO, letnik 1988, prodam. (068)69-242. 322

GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam. (068)76-379. 324

OPEL KADETT 1,3 S, letnik 1983, 5 vrat, krem barve, zelo dobro ohranjen, prodam za 13.000 DEM. Anton Godec, Naselje B. Kidriča 3, Metlika, (068)58-248. 327

R 4 GTL, letnik 1982, garažiran, dobro ohranjen, prodam za 3.500 DEM. Trontelj, Gor. Ponikve 29, Trebnje, (068)44-463. 328

JUGO 45 A, letnik 1987, rahlo karambolirana desna vrata, prodam. (068)26-434, do 15. ure dalje. 329

126 P, letnik 1976, prodam. (068)23-216. 331

R 4 TL, letnik 1983, prodam. (068)81-449. 333

R 4 GTL, star dve leti, prodam. (068)60-558. 334

GOLF DIESEL, marec 1984, obnovljen, prodam za 9.000 DEM. (068)31-988. 336

R 4 GTL, letnik 1989, prodam. Jože Muhič, Malenska vas 15, Mirna Peč, (068)23-311 int. 336. 341

FIAT CROMA 1,6, letnik 1988, odlično ohranjen, kovinsko sive barve, 38.000 km, prodam. (068)25-001. 343

UNO 1300 DIESEL, letnik 1987, registriran do 5.1.1992, prodam za 13.500 DEM. Zlatko Jančar, Zajčji Vrh 28, Stopiče. 344

GOLFA DIESEL, 10/89, kovinske barve, ugodno prodam. Slavko Štamppek, Jesenice na Dol. 3, (068)69-571. 345

Z 750, letnik 74, reg. do konca leta prodam za 1000 DM, ter tračno žago za 1000 DM. (068)23-789

GOLF JGL diesel (S paket), letnik 7/85, odlično ohranjen, prodam. (068)25-909

PRODAM R4 GTL, letnik 1984 (068)27-808.

MOTOR TOMOS BT 50, letnik 1987, prevoženih 3.000 km, prodam. Informacije na tel. 21-148, Jakše.

MAŠKARADNE KOSTIME za otroke lahko naročite po (061)448-475.

PRVIČ V NOVEM MESTU PRODAJA POLTRDIH IN MEKIH KONTAKTNIH LEČ

Dr. Branimir Jureković

Prijave po telefonu (tajnici) 22-694 ali osebno v prodajni v Novem mestu, Smihel 6, ob sredah od 18. do 19. ure.

VEDEŽEVALKa v Novem mestu 25. 1. 1991. Naročila sprejema na tel. (065) 26-839.

VALILNICA

KUHELJ, Šmarje 9, 68310 Šentjernej tel. (068) 42-524

Obvešča stranke, da lahko naročijo enodnevnne in tudi večje bele, rjave in grahaste piščance. Za naročilo se priporočamo!

»MATIC« v Dilančevi 11 v Novem mestu

vas pričakuje vsak dan med 9. in 12. ter 15. in 19. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro.

Pravijo, da je dober sen pol zdravja!

Torej razlog več za obisk nove trgovine s posteljnimi perilom in vsem, kar potrebujete za spanje.

»MATIC« v Dilančevi 11 v Novem mestu

vas pričakuje vsak dan med 9. in 12. ter 15. in 19. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro.

Hotel Relax

v Kranjski Gori, Vrška 23,

zaposli takoj kvalificirane kuharje ali kuharice.

OD po dogovoru, stanovanje preskrbljeno! Sprejemamo pisne ponudbe!

PIŠČANCE, enodnevnne bele, težke, rjave nesnice in grahaste, že naročamo: Valilnica Humeč, Irča vas 18, tel.: 24-496, 68000 Novo mesto.

STARO HIŠO, vinograd in travnik v Srednjem Artu pri Krškem prodam. (068)28-184.

VIKEND (34 m2), z vinogradom (9 a), gospodarskim poslopjem (29 m2) in travnikom (7 a) v Karteljevski gori prodam. (068)84-348.

VINOGRAD (10 a) na Medvedjeku prodam. Korenitiška 8, Velika Loka. 194

1

kušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjski opis v kuvertu z vašim naslovom in znamko. Nato boste dobili potrebna navodila. Erna Lukšič, Šegova 10, Novo mesto. 255

razno

OPRAVLJAM vsa pravniška in administrativna dela v popoldanskem času. Informacije na ☎ (0608)61-263. 223
NUJNO POTREBUJEM 5000 DEM za rok enega leta. Pogoje določite vi. Ponudbe pošljite pod šifro: »NUJNO«. 224

VIŠJA MEDICINSKA SESTRA opravlja osnovno in strokovno zdravstveno nego na domu na širšem območju Ivančne Gorice in Trebnjega. Naslov v oglašnem oddelku. 261

POPRAVEK

Pri zahvali **ANE ŠIŠKA** iz Jurke vasi je prišlo do pomote pri žalujocih. Namesto sestre je pisalo sestra. Za pomoto se opravičujemo.

IŠČEM ZASTOPNIKE za prodajo priznanega artikla. Informacije v Sevnici, hotel Ajdovec, v petek ob 19. uri. 304
NAJBOLJŠI POGOJI! Če imate avto in proste vikende. ☎ 24-309. 308

službo išče

KLJUČAVNIČAR išče kakršnokoli delo. ☎ 28-015. 191
TRGOVKA s šestletno prakso išče kakršnokoli redno zaposlitev. ☎ (068) 45-317, po 21. uri. 210

stanovanja

STANOVANJE v centru Novega mesta oddam. Pogoj: adaptacija. Naslov v oglašnem oddelku. 172
STANOVANJE z garažo in vrtom v centru Črnomlja prodam. Lapanje, ☎ 52-618. 238
DVOSOBNO STANOVANJE prodam ali menjam za gradbeno parcelo. ☎ 22-349. 283

SERVIS ZAMRZOVALNIH SKRINJ

- Če slabo hladi, ne izključi, spodaj rosi in ledeni

POKLIČITE SERVIS

Zamrzovalno skrinjo obnovimo, zamenjamo tesnilo pokrova in termostati.

SKRINJI PODALJŠATE ŽIVLJENJSKO DOBO IN PRIHRANITE ELEKTRIČNO ENERGIJO.

Dančulovič Nikola

Košence 5
☎ 068/21-695
Trgovina z rezervnimi deli
☎ 068/24-314

Kvalitetno, hitro in po konkurenčnih cenah
izvajamo vse vrste keramičnih in kamnitih oblog.

Nudimo svetovanje glede načina izvedbe in najugodnejše izbire materiala.

Šifra: »MINIAN« ali telefon (061)226-147.

BABY BOUTIQUE TADEJA

Metlika, poslovni trgovski center 1. nadstropje

vam nudi

obutev, oblačila, igrače, skratka vse za vaše malčke.

Za nakupe nad 1.000 din bo vsak mesec žrebanje, nagrada je 7-dnevno poletno letovanje.

Vabljeni!

Izšla je brošura

DAVKI PO NOVM

Davki, komentarji, preglednice, navodila in konkretni primeri za delavca, upokojenca, kmeta, zasebnika.

Naročila sprejema:
ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefon: (061) 321-255, 310-033, 311-956, 313-942.

Cena brošure 150 din.

V SPOMIN

na drago hčerko in sestro

MARINKO BURJA

18. 1. 1988 — 18. 1. 1991

Prezgodaj si nas zapustila, z bolečino srca napolnila. Povsod je prazno, ker te ni, le solza še tvoj grob rosi. Hvala vsem, ki obiskujete njen prera-ni grob in prižigate sveče.

Mama, ate, brat z družino

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, stare mame in babice

ALOJZIJE TAJČMAN

rojene Blažič
iz Bušinj vasi 30

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojno spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala osebjem ZD Metlika za nego in zdravljenje dolgotrajne bolezni. Posebna hvala govornici M. Štefanič za poslovlilne besede ob domači hiši in tov. Župančiču za govor ob odprtem grobu, pevcem iz Črnomlja in godbi na pihala iz Metlike za zaigrane žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Po težkem trpljenju je v 79. letu starosti zatisnil trudne oči dragi ata, dedo, brat, stric, bratranec, tast

MATIJA VIDMAR

s Pristave 12, Trebnje
krojaški mojster v pokoju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so ga pospremili na zadnjo pot, darovali vence, cvetje, sveče, maše, denar in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Posebna zahvala gospej Ani Repovž, družinam Kamin, Pate, Novšak, Smolič, Krevs, Starič in Podpadeč. Iskrena zahvala dr. Bogomirju Humarju, patronažnim sestram ZD Trebnje, posebno Mojci Mihevc, ki so pokojnemu lajšali bolečine in nam stali ob strani v težkih trenutkih, dr. Mariji Čeh z interne-ga oddelka Novo mesto, gospodu dekanu za poslovlilni govor in opravljen obred ter cerkvenim pevcem. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi njegovi

Trebnje, 14. 1. 1991

OSMR TNICA

Prijateljem in znancem sporočamo, da smo 30. 12. 1990 pokopali v 84. letu starosti

ANO ŽITKO

Drnovškovo Anico

z Rake

Vsi njeni

Raka, Krško, Novo mesto

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je za vedno zapustila

ANGELA OBRSTAR

Mesarjeva mama
z Lopate 29

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebno Mežnarčkovim iz Žvirč, prijateljem, znancem in sosedom z Lopate, Žvirč in Dvora za izraženo sožalje, darovane vence in cvetje ter spremstvo pokojne na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo delavcem kolektiva MKZ Krka Novo mesto-TZO Suha Krajina Žužemberk, dr. Balaziču, sestri Vidi, gospodoma župnikoma za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke ter govorniku Antonu Škufci.

Žalujoci: hči Angelca in Marija z družinama, sestra Pepca z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

v 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, teta in prababica

MARIJA ŠTIFTER

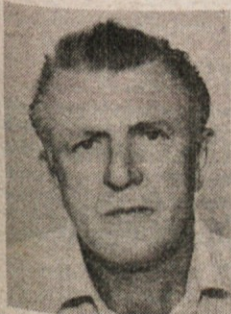
rojena Kisovec
iz Starega trga 55

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo družini Gole, tovarni Labod, g. kaplanu za opravljen obred, usmiljenim sestram iz Trebnjega, pevcem za zapete žalostinke in govornici za poslovlilne besede. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA TURKA

Pri mostu 7, Črnomelj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala osebjem intenzivnega kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za vso skrb in nego, kolektivom Belsad-HP Kolinska, Krka DO Dolenjske Toplice, Dispanzerju za predšolske otroke Novo mesto, KZ Črnomelj pa za darovano cvetje in pomoč. Hvala pevcem, godbenikom, govorniku in g. župniku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

JUSTI ZUPET

Brinje 12, Šentrupert

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno ustno in pisno sožalje, darovano cvetje in maše. Zlasti se zahvaljujemo zdravstvenemu domu Mokronog, ZD Mirna, častnim sestram iz Šentrupert, g. župniku za lepo opravljen obred in cerkvenemu pevskeemu zboru za zapete žalostinke. Posebno zahvalo izrekamo sosedu Malči Kostevc za vsakodnevno tolažbo in pomoč ter za poslovlilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: vsi njeni

Šentrupert, Kranj, Sevnica

ZAHVALA

V neizmerni bolečini spričo krute resnice, da med nami ni več našega dragega sina in brata

BOJANA NOVAKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem in vsem, ki ste ga imeli radi in ga s toliko cvetja spremili na njegovi zadnji poti, nam v iskrenem sočutju stali ob strani in z nami delili bol. Posebej se zahvaljujemo družini Tomažin s Smednika, Mižigojevim in Kozoletovim iz Krškega za nesebično pomoč, g. Bojanu Pečariču in Slavku Uneju za globoko občutena govora in pevcem s Senovega za poslovlilne pesmi. Zahvalo dolgujemo tudi g. kaplanu iz Leskovca za lep cerkveni obred in tolažilne besede. Vsem in vsakomur posebej še enkrat iskrena hvala!

Njegovi: mami, oči in sestra

Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano
v srcih naših boš ostal.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 26. letu zapustil ljubi sin, brat, stric in svak

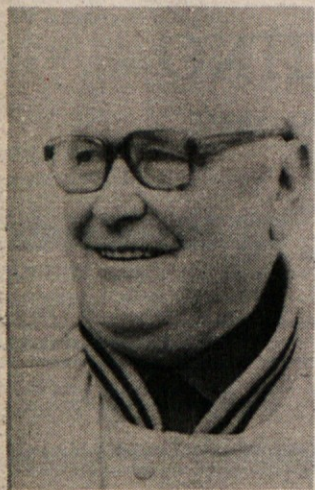
JOŽE GORENC

iz Kamnja 11 pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam bili v veliko pomoč v težkih trenutkih. Hvala za vsa izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti in darovali za svete maše. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Dane z Mirne, gasilcem iz Šentrupert in drugim predstavnikom GD. Hvala g. Pravnetu in g. Baniču za poslovlilne besede ob odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se Splošni bolnišnici Novo mesto — intenzivni negi za trud in lajšanje bolečin.

Žalujoci: mama, sestra Ilga in brat Ciril z družinama

Alojz Motore

Hoja je najbolj vsestranska sprostitev, primerna za staro in mlado, zbirajojo nekateri strokovnjaki, in tudi Lojze Motore, duša sevniškega planinskega društva Lisca, pravi, da imajo prav. Zato ne preseneča, da na vprašanje, kateri šport mu je najljubši, pravzaprav brez premisleka, sicer tako značilnega za moža, ki je lani praznoval 70. jesen svojega pestrega življenja, odvrne, da je to gorohodstvo. Ne, to ni alpinizem, kjer imamo vrhunske športnike s Tomom Česnom na čelu (čeprav Motore doda, kako je to žalostno, da mora tujina odpri oči nam doma, ki vse premalo upoštevamo svetovno pomembne dosežke naših mož)! Pa ne le športnikom, alpinistom oz. himalajcem, tudi drugim Slovencem, ki se prebijajo iz sivine povprečja, se je, se in se verjetno bo še dolgo dogajala ta krivica zavoljo naše zaplankanosti.

Tudi če ne bi Motore ob zadnji podelitvi najvišjih priznanj za telesnokulturne dosežke v Sloveniji prejel Bloudkove plakete, bi bilo zanj še zmeraj največje zadoščenje spremljati razvoj številnih generacij planincev, na katere je skušal bodisi kot dolgoletni predsednik PD Lisca Sevnica-Krško ali pa kot funkcionar Planinske zveze Slovenije prenašati svoje bogate izkušnje in ljubezen do narave.

Mladinski odsek sevniškega planinskega društva je zelo dobro zastavil delo in to ni ostalo neopazeno na zvezi v Ljubljani, kjer je na PZS Motore 12 let delal v komisiji za izobraževanje in vzgojo mladinskih planinskih vodnikov. Sevniki planinci so imeli vedno srečno roko, ko so iskali pomoč za svoj podmladek na osnovni šoli, ker je bilo in je še zdaj med učitelji obilo ljubiteljev gora, med katerimi ni bilo težko najti dobrih mentorjev. Tako so se brž skale tesneje vezi med društvom in šolo. Danes je od okrog 1000 planincev PD Lisca kar polovica mladih, pionirjev in mladincev. In če je Motore vesel, da so številni izletni domača gorstva minili brez nezgod, izraža s tem tudi zadovoljstvo s svojim delom, ker so pač vzgojili dobre vodnike.

Gore so mu od nekdaj veliko pomenile. Čeprav je moral kot najstarejši otrok na mali kmetiji pod Sv. Rokom pri Sevnici dostikrat trdo delati in je moral, kadar je bila košnja, vstajati tudi ob treh, se mu ni nikoli priskuto življenje v naravi. Tudi v poznejših letih je rad zgodaj vstal in skočil skoraj vsako nedeljo na bližnjo Lisco, na kateri so planinci uredili vodovod, lepo obnovili Jurkovo kočjo in še kaj. Lojze, kot mu pravijo prijatelji, pa nikdar ne pripisuje zasluga za uspehe (le) sebi, ampak našteje običajno še vsaj nekaj imen. Kot dober organizator ve, da ni dovolj, če samo razdeli naloge, marveč mora tudi budno spremljati, kako jih uresničujejo. Kot prekaljen finančni maček je Motore s sodelavci navadno našel prave rešitve pri raznih naložbah, tudi pri sevniških gasilcih, kjer je vodil obnovo doma in gradnjo prizidka. Seveda je bil poleg tudi pri gradnji sevniškega kopališča. Naposled je tudi to, da je bil v financah zaposlen v Kopitarni, Trgovskem podjetju, Jutranjki, Stillesu in da je bil stečajni upravitelj Jugotani-na, dosti pove o možu, ki se je izučil za čevljarja, končal prvo stopnjo mariborskega veka, med vojno pa je od Nemcev prebegnil v partizane h Kozjanskemu odredu.

P. PERC

Naročniki DL, gre za nagrade Black&Deckerja

Pravočasnim plačnikom naročnine bo žreb podelil tri nagrade

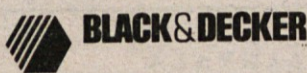
NOVO MESTO — Da Dolenjski list, ki že leto ali kaj posluje brez vsakršne družbene pomoči, lahko nemoteno izhaja, je največ odvisno od tega, ali je naročnina plačana pravočasno. Mnogi naročniki nam gredo na roko, nekateri dolg poravnajo celo predčasno; žal pa tistih, ki jih je treba opominjati, ni malo.

Za spodbudo pri plačevanju naročnine smo tokrat v sodelovanju s svetovno znano firmo ročnega orodja Black Decker pripravili več nagrad. Med naročniki, ki so ali bodo naročnino za 1. trimesečje plačali do petka, 25. januarja, in sicer po položnicah ali v naročninski službi Dolenjskega lista, bo žreb nekomu dodelil vrtilnik BD 230 R in navpično stojalo za vrtilnike s priključki.

Pri drugem žrebanju se bodo za nagrado potezovali vsi, ki bodo naročnino poravnali do petka, 1. februarja, nagradenec pa bo dobil vrtilnik BD 471 z delovno mizo workmat 300.

Tretje žrebanje bo enemu od naročnikov, ki bodo svoj dolg do Dolenjskega lista poravnali do petka, 8. februarja, podelilo krožno žago BD 59 z navpičnim stojalom BD 2035.

Naročnino se tokrat res splača poravnati pravočasno, vam zagotavlja Black Decker, ki dela in dela, in Dolenjski list, ki piše in sporoča, ter vam, spoštovani naročniki in bralci, želita srečo pri žrebanju, kajpak če boste med tistimi, ki bodo pohiteli s plačilom naročnine za Dolenjski list v 1. trimesečju letos.

RAZVOJ KOČEVSKÉ NOŠE

KOČEVJE — V tukajšnjem Likovnem salonu bo Muzej Kočevje v petek, 1. februarja, ob 19. uri odprl zanimivo etnološko razstavo Razvoj kočevske noše. Razstavo je pripravila etnologinja dr. Maria Kundgraber iz avstrijskega Gradca, predstavlja pa eno od sestavin kulturne podobe etnične skupine, ki je živela šest stoletij na Kočevskem. Slovenske otvoritve se bo udeležil tudi dr. Andrej Capuder, slovenski minister za kulturo.

ki pogosto postavljajo enako vprašanje. Torej: v tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani, kjer Dolenjski list tiskamo, imamo za tiskanje rezervirano sredo. Če pride praznik na ta dan, delavci tiskarne ne delajo in Dolenjskega lista ni mogoče natisniti. Le izjemoma dobimo na voljo drug termin. Višja sila, bi lahko dejali.

MiM

KONCERT V FRANČIŠKANSKI CERKVI — V novomeški frančiškanski cerkvi bo v petek, 18. januarja, ob sedmi uri zvečer božični koncert, na katerem se bosta predstavila kvartet Big Ben iz Nove Gorice in priznani organist Hubert Bergant. Na koncertu bodo predstavili božične in črnske duhovne pesmi, ki so pred kratkim izšle na prvi njihovi cd plošči in kaseti. Kvartet Big Ben iz Nove Gorice deluje že od leta 1982, ko so se povezali takratni študentje glasbe v Ljubljani in Trstu ter ustanovili kvartet. Umetniško vodstvo je prevzel Danilo Čadež, urednik RTV Slovenija in član Slovenskega okteta. Kvartet je nastopil v številnih slovenskih krajih, gostoval na radiu in televiziji ter se predstavil tudi v tujini.

kozerija VSE DOBRO V PENZIJI, MARIJA!

Petintrideset let sta sedeli druga ob drugi. V isti delovni organizaciji, za enakimi stroji. Začetek je bil, kot vsak začetek pač, težak. Delati sta morali ob sobotah, nemalokrat tudi ob nedeljah in praznikih. Norma ju je neizbežno preganjala. Direktor, strog in brkat, je hrumel: »Trebja je zategovati pasove, če hočemo, da bodo imeli kruh tudi naši otroci in otroci otroci!« Plače so bile zmeraj mizerne, kajti tovarna je kupovala stroje, mize za pisarne, tovarne in osebne avtomobile. Prvi so prevažali robo po Repičevini, drugi pa di-

V Crnomlju ljudje že 2.500 let

Med mnogimi najdbami ob arheološkem izkopavanju okrog črnomaljske cerkve sv. Duha našli tudi nekaj izredno redkih — Kakšna bodoča usoda?

ČRNOMELJ — Črnomelj je bil že doslej znan po številnih pomembnih zgodovinskih najdiščih, kot so grobišče na Sadežu iz poznobronaste dobe, gomilno grobišče v Loki iz železne dobe, antična naselbina in grobišče na okljuku v Loki, staroslovanski grobovi ob župnijski cerkvi. Odslej pa bodo zago-

NIPIČ IN KOŠIR NA OTOČCU

OTOČEC — Turistični in gostinski delavci Otočca pripravljajo v soboto, 26. januarja, veliko zabavno prireditev, ki se bo pričela že v popoldanskih urah z lovom na lisico s konji, nadaljevala pa zvečer v motelski restavraciji z lovsko zabavo. Goste bosta zabavala Alfi Nipič in Franc Košir.

»PO ČEM JE SLAVA?« V SOBOTO V KRŠKEM

KRŠKO — Uro in četrt prijetnega razvedrila obljublja vsem, ki bodo v soboto, 19. januarja, ob 18. uri (z vstopnico za 50 dinarjev) prišli v Kulturni dom Krško na gledanje in poslušanje »glasbenozgodovinske vzemir-ljivke za eno damo in eno godbo« z naslovom »Po čem je slava?« Besedila, ki jih je napisal Tone Fornezzi — Tof, bo prepevala Simona Vodopivec, godbenik bo Martin Zvelc, vse skupaj pa se bo dogajalo po koreografski zamisli Mojce Horvat. Pokroviteljica prireditve je krška območna enota Zavarovalnice Triglav d.d.

Prva nagrada v Dolenjske Toplice

Dobitniki nagrad no-voletne nagradne križanke Dolenjskega lista

NOVO MESTO — Reševalci križank so bili tokrat marljivejši, saj smo za novoletno nagradno križanko dobili 445 rešitev, kar je precej več kot leto dni poprej. Sreča je izbrala naslednje dobitnike nagrad:

Prvo nagrado — 1.000 dinarjev bo prejela Milena Čibej iz Dolenjskih Toplic, Ob Sušici 5, drugo — 700 din Jože Godnjavec iz Trebnjega, Jurčičeva 5, tretjo — 500 din pa Gregor Vovk iz Novega mesta, Cesta herojev 38.

Knjižne nagrade bodo dobili: Slavka Vovk, Soteska 56, Pepca Bahor, Črnomelj, Vojinska 24, Viktor Peterlin, Gozdne ložine 8a, Jasmina Tomič, Črnomelj, Cankarjeva 4, Anamarija Novak, Žabja vas 25/A, Lada Smole, Kočevje, Podgorska 2 in Dušan Košuta, Črnomelj, Kolodvorska 49. Čestitamo!

tovo veljale za najpomembnejše prav najdbe okrog cerkve sv. Duha in v njej, s pomočjo katerih bo moč natančneje dognati naselbinski razvoj mesta skozi daljše časovno obdobje.

Rezultate izkopavanj so raziskovalci razdelili v štiri faze. Izsledki raziskovanj, ki so jih na 380 kv. metrih okrog cerkvice opravili predlani in lani, potrjujejo, da so bila tla, kjer je danes Črnomelj, poseljena že pred najmanj 2.500 leti. Kot je bilo slišati na sobotni predstavitvi doslej opravljenega raziskovalnega dela, za katerega — po obisku sodeč — med Črnomalci vlada veliko zanimanje, sodijo najstarejši ostanki, ki so jih našli raziskovalci, v železno dobo (okrog 5. stol. pr. n. št. do 1. stol. n. št.). V plasti iz tega obdobja je bilo najdenih precej lončenih črepih in živalskih kosti, a tudi kovinske najdbe niso redke, kažejo pa bodisi na povezanost z ilirskimi Japodi, ki so v tem času živeli na območju Liike, ali pa s srednjeevropskimi Kelti.

ODISEJA 2000 — V diskoteki Grad v Črnomlju bo skupina Odiseja 2000 v soboto, 19. januarja, predstavila svojo prvo ploščo. Ljubitelji rock glasbe vabljani!

M. BEZEK-JAKŠE

VELIKO ZANIMANJE ZA SV. DUHA — Številni obiskovalci sobotne predstavitve izkopavanj okrog in v črnomaljski cerkvi sv. Duha so potrdili, da so ponosni na najdbe v njihovem kraju ter da jim ni vseeno, kakšna bo nadaljnja usoda cerkve z okolico. Vodja arheoloških izkopavanj dr. Phil Mason (na fotografiji desno) je natančno pojasnil dosedanj potek del, radovednim obiskovalcem pa rad odgovoril tudi na številna vprašanja. (Foto: M. B.-J.)

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je podelil dve nagradi za sodelovanje pri oblikovanju lestvice, in sicer ju bosta prejela ROK TOMAŽIN iz Zbur in IGOR BORIN iz Trebnjega. Nagradjencema čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:
1 (5) Staro vino, star prijatelj — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
2 (1) Mladi kot smo nocoj — A. NIPČ & NJEGOVI MUZIKANTI
3 (2) Vesela polka — ANSAMBEL I. PUGLJA
4 (3) Očetova navadica — HENČEK
5 (4) Nekje je zrasla roža — SPOMIN
6 (8) Zimska — ANSAMBEL L. SLAKA
7 (6) Ko praznuješ rojstni dan — VESNA
8 (7) Nocoj si povejmo — VESELI ZASAVCI
9 (—) Na potep — ANSAMBEL ANTONA ISKRE 10 (9) Napolnimo čaše — ANSAMBEL J. ŠUMAHA

Predlog za prihodnji teden: Vprašal bom zvezde — DOLENJSKI FANTJE

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

jo za šivalne stroje. In spet so jima dvignili normo in spet ni bilo časa niti za klepet niti za cigareto v weceju, kjer je bilo edino dovoljeno puhati cigaretni dim v zrak.

Ko sta si stisnili roki, se jima je vseeno zdelo, da je petintrideset let kar hitro minilo.

— Pa vse dobro v penziji, Marija.

Zarza se ji je v oči in rekla: — Saj nisem Marija, Rezka sem.

TONI GAŠPERIČ